

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Statistics) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา สภาพ ปัญหา และความต้องการเกี่ยวกับการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ในการเรียนการสอน ในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง กลุ่มตัวอย่าง มี 2 กลุ่ม คือ ครูผู้สอนหรือผู้ที่รับผิดชอบการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการเรียนการสอน จำนวน 30 คน ภูมิปัญญาท้องถิ่น จำนวน 15 คน ซึ่งได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ทั้ง 2 กลุ่ม ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้นำเสนอเป็น 3 ตอน ตามการวิเคราะห์ข้อมูล จากเครื่องมือวิจัย 4 ประเภท

ตอนที่ 1 แบบสอบถาม ผลการวิเคราะห์ข้อมูล จากแบบสอบถามเป็นข้อมูลที่จำแนกตามประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปด้านสภาพส่วนบุคคลแบบสอบถาม
2. ข้อมูลทั่วไปด้านโรงเรียน
3. ข้อมูลสภาพการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น
4. ข้อมูลทั่วไปด้านตัวภูมิปัญญาท้องถิ่น

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ ได้นำเสนอเป็นตารางประกอบคำบรรยาย และได้แบ่งเป็นคอนตามประเด็นข้างต้น ดังได้แสดงในตารางที่ 4 - 7

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

1. แบบสัมภาษณ์ครูผู้สอน หรือผู้ที่รับผิดชอบการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการเรียนการสอน
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล จากการสัมภาษณ์ ได้จำแนกออกเป็นประเด็นต่าง ๆ 3 ประเด็น ดังนี้

1.1 ด้านสภาพการดำเนินการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการเรียนการสอนประกอบด้วย
ประเด็นย่อย ๆ ดังนี้

1.1.1 การเลือกภูมิปัญญาท้องถิ่น

1.1.2 การเตรียมการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น

1.1.3 การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น

1.1.4 การประเมินการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น

1.2 ปัญหาการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการเรียนการสอน

1.3 ความต้องการของครูผู้สอนเกี่ยวกับการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการเรียนการสอน

คำตอบที่ได้จากการสัมภาษณ์ ได้นำมาวิเคราะห์ทุกคำตอบ การวิเคราะห์ข้อมูลทำได้
โดยการจำแนก จัดหมวดหมู่ข้อมูลและนำมาประมวลผลโดยการใช้สถิติเชิงบรรยาย (Descriptive
Statistics) ได้แก่ การแจกแจงความถี่ และคำนวณเป็นค่าร้อยละ ซึ่งได้นำเสนอเป็นตาราง
ประกอบคำบรรยาย โดยแบ่งเป็นตอน ตามประเด็นข้างต้น ดังได้แสดงในตารางที่ 8 - 13

2. แบบสัมภาษณ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ภูมิปัญญา
ท้องถิ่น จำแนกออกเป็น 3 ประเด็น ดังนี้

2.1 สถานภาพส่วนตัวผู้ให้การสัมภาษณ์

2.2 ปัญหาในการจัดการเรียนการสอน

2.3 ความต้องการของภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอน

คำตอบที่ได้จากการสัมภาษณ์ ได้นำมาวิเคราะห์ทุกคำตอบ การวิเคราะห์ข้อมูลทำได้โดย
การจำแนก จัดหมวดหมู่ข้อมูล และนำมาประมวลผลโดยการใช้สถิติเชิงบรรยาย (Descriptive
Statistics) ได้แก่ การแจกแจงความถี่ และคำนวณเป็นค่าร้อยละ ซึ่งได้นำเสนอเป็นตาราง
ประกอบคำบรรยาย โดยแบ่งเป็นตอน ตามประเด็นข้างต้น ดังได้แสดงในตารางที่ 14 - 15

ตอนที่ 3 แบบสังเกต ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสังเกต จำแนกออกเป็น
ประเด็นต่าง ๆ 4 ประเด็น คือ

1. สภาพแวดล้อมของสถานที่เรียน
2. การดำเนินการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการเรียนการสอน
 - 2.1 ชั้นประเมินก่อนสอน
 - 2.2 ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน
 - 2.3 ชั้นดำเนินการสอน
 - 2.4 ชั้นสรุปบทเรียน
 - 2.5 ชั้นการประเมินหลังเรียน
3. พฤติกรรมทั่วไปของผู้เรียน
4. บุคลิกภาพของภูมิปัญญาท้องถิ่น

ทั้งนี้ข้อมูลที่ได้ ได้วิเคราะห์ด้วยสถิติภาคบรรยาย(Descriptive statistics) โดย
การวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้คือ

2.1 วิเคราะห์หาค่าความถี่ และค่าร้อยละ โดยได้นำเสนอในรูปตารางประกอบ
คำบรรยาย

2.2 นำผลการวิเคราะห์ข้อมูล จาก ข้อ 2.1 เฉพาะ ที่มีพฤติกรรมหรือรายการ
ในการเรียนการสอนที่กำหนดไว้ อย่างน้อย 1 ครั้ง มาประเมินว่า มีพฤติกรรม หรือรายการ
ดังกล่าวอยู่ในระดับใด นำผลมาวิเคราะห์หา ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยมีเกณฑ์
การแปลผลคะแนนเฉลี่ย ดังนี้

1.00 - 1.50	หมายถึง	ต้องปรับปรุง
1.51 - 2.50	หมายถึง	พอใช้
2.51 - 3.50	หมายถึง	ปานกลาง
3.51 - 4.50	หมายถึง	ดี
4.51 - 5.00	หมายถึง	ดีมาก

ข้อมูลที่ได้ ได้นำเสนอข้อมูลในรูปตารางประกอบคำบรรยาย ดังตารางที่ 16 - 19

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

ตารางที่ 4 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของครูผู้สอนที่ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการเรียนการสอน
จำแนกตามข้อมูลทั่วไป

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน(คน)	ร้อยละ
1. เพศ (N=30)		
1.1 ชาย	23	76.67
1.2 หญิง	7	23.33
2. อายุ (N=30)		
2.1 ไม่เกิน 25 ปี	1	3.33
2.2 26 - 30 ปี	2	6.67
2.3 31 - 35 ปี	10	33.33
2.4 36 - 40 ปี	13	43.34
2.5 41 - 45 ปี	1	3.33
2.6 46 ปี ขึ้นไป	3	10.00
3. ระดับความรู้ (N=30)		
3.1 ต่ำกว่าปริญญาตรี	4	13.33
3.2 ปริญญาตรี	25	83.33
3.3 ปริญญาโท	1	3.34
3.4 สูงกว่าปริญญาโท	-	-
4. อาชวราศการ (N=30)		
4.1 ไม่เกิน 5 ปี	8	26.67
4.2 6 - 10 ปี	1	3.33
4.3 11 - 15 ปี	11	36.67
4.4 16 - 20 ปี	7	23.33
4.5 21 - 25 ปี	-	-
4.6 26 ปี ขึ้นไป	3	10.00

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน(คน)	ร้อยละ
5. ปฏิบัติหน้าที่หรือดำรงตำแหน่ง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) (N=66)		
5.1 หัวหน้ากลุ่มวิชา (N=19)	17	25.76
5.1.1 การงานและอาชีพ	11	57.89
5.1.2 ภาษาไทย	3	15.79
5.1.3 คณิตศาสตร์	2	10.53
5.1.4 สังคมศึกษา	2	10.53
5.1.5 พลานามัย	1	5.26
5.2 ครูประจำชั้น (N=18)	18	27.27
5.2.1 ระดับชั้นประถมศึกษา	6	33.33
5.2.2 ระดับชั้นมัธยมศึกษา	12	66.67
5.3 ครูพิเศษ (N=7)	4	6.06
5.3.1 งานช่างพื้นฐาน	1	14.29
5.3.2 โครงการงาน	1	14.29
5.3.3 ศิลปะ	1	14.29
5.3.4 พระพุทธศาสนา	1	14.29
5.3.5 สังคมศึกษา	1	14.29
5.3.6 กลุ่มวิชากรงานและอาชีพ	1	14.29
5.3.7 สุขศึกษา	1	14.29
5.4 ครูปฏิบัติการสอน (N=42)	21	31.82
5.4.1 กลุ่มวิชากรงานและอาชีพ	6	14.29
5.4.2 ศิลปะ	3	7.14
5.4.3 สุขศึกษา	1	2.38
5.4.4 งานบ้าน	2	4.76

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน(คน)	ร้อยละ
5.4.5 คณิตศาสตร์ระดับประถมศึกษา	4	9.52
5.4.6 งานเกษตร	4	9.52
5.4.7 ภาษาไทย	3	7.14
5.4.8 วิทยาศาสตร์	1	2.38
5.4.9 โครงการงาน	4	9.52
5.4.10 งานช่างพื้นฐาน	10	23.81
5.4.11 ภาษาอังกฤษ	1	2.38
5.4.12 สังคมศึกษา	1	2.38
5.4.12 งานบ้านระดับประถมศึกษา	1	2.38
5.4.14 กลุ่มวิชาการงานและพื้นฐานอาชีพ ระดับประถมศึกษา	1	2.38
5.5 อื่น ๆ (N=6)	6	9.09
5.5.1 ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่	2	33.33
5.5.2 งานธุรการ-การเงิน	1	16.67
5.5.3 ผู้จัดการวิทยากรภายนอก	1	16.67
5.5.4 ทะเบียน	1	16.67
5.5.5 งานวัดผล	1	16.67
6. ประสบการณ์หรือระยะเวลาที่เคยรับผิดชอบในการจัดการเรียนการสอน กลุ่มวิชาการงาน และอาชีพ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (N=30)		
6.1 มากกว่า 5 ปี	2	6.67
6.2 2 - 4 ปี	16	53.33
6.3 น้อยกว่า 2 ปี	9	30.00
6.4 ไม่เคยมีประสบการณ์มาก่อน	3	10.00

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน(คน)	ร้อยละ
7. โครงการ หรือ แผนปฏิบัติงาน ที่เกี่ยวข้องกับการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เคยปฏิบัติ และ/หรือ กำลังดำเนินการอยู่ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) (N=42)		
7.1 โครงการหารายได้ระหว่างเรียน	2	2.76
7.2 โครงการศึกษาดูงาน	1	2.38
7.3 โครงการเลี้ยงสุกรขุน	1	2.38
7.4 โครงการตัดผม	4	9.52
7.5 โครงการเลี้ยงปลาน้ำจืด	3	7.14
7.6 โครงการจักสาน	1	2.38
7.7 โครงการเพาะเห็ดฟาง	1	2.38
7.8 โครงการเลี้ยงไก่เนื้อ	4	9.52
7.9 โครงการตัดเย็บเสื้อผ้า	6	14.29
7.10 โครงการเชื่อมโลหะ	1	2.38
7.11 โครงการเลี้ยงเป็ด	2	2.76
7.12 โครงการซ่อมรถจักรยานยนต์	2	2.76
7.13 โครงการช่างเดินสายไฟฟ้าในอาคาร	5	11.90
7.14 โครงการช่างปูน	3	7.14
7.15 โครงการซ่อมจักรยาน	1	2.38
7.16 โครงการช่างอาหารไทย	1	2.38
7.17 โครงการไม้ดอกไม้ประดับ	1	2.38
7.18 โครงการทำไม้มือเสื่อจากไม้ไผ่	1	2.38
7.19 โครงการช่างทำขนมไทย	1	2.38
7.20 โครงการประดิษฐ์ของชำร่วย	1	2.38

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน(คน)	ร้อยละ
8. ความรับผิดชอบในการจัดการเรียนการสอน กลุ่มวิชาการงานและอาชีพ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในชนงวิชา (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) (N=79)		
8.1 งานบ้าน	7	8.86
8.2 การจัดการในบ้าน	6	7.59
8.3 งานช่างพื้นฐาน	19	24.05
8.4 งานเกษตรพื้นฐาน	16	20.25
8.5 งานผลิตภัณฑ์จากวัสดุท้องถิ่น	7	8.86
8.6 โครงงาน	9	11.39
8.7 วิชาเลือกเสรี	13	16.46
8.8 อื่น ๆ (N=6)	2	2.53
8.8.1 ช่างไฟฟ้า	1	16.67
8.8.2 ช่างตัดผม	1	16.67
8.8.3 ช่างดอกไม้ประดิษฐ์	1	16.67
8.8.4 การเลี้ยงไก่พันธุ์เนื้อ	1	16.67
8.8.5 การเลี้ยงปลาน้ำจืด	1	16.67
8.8.6 ช่างตัดเย็บเสื้อผ้า	1	16.67
9. ประสิทธิภาพในการเข้าประชุม/อบรม/สัมมนา เกี่ยวกับการสอนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น ยุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533)(N=30)		
9.1 มีประสิทธิภาพ (N=19)	15	50.00
9.2 ไม่มีประสิทธิภาพ	15	50.00
9.1.1 อบรมครูผู้สอนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ	11	57.89
9.1.2 อบรมครูผู้สอนช่างอุตสาหกรรมศิลป์	2	10.53

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน(คน)	ร้อยละ
9.1.3 อบรมการเขียนแผนงาน/โครงการ	1	5.26
9.1.4 อบรมการนิเทศครูผู้สอนกลุ่มวิชาการทำงาน และอาชีพ	1	5.26
9.1.5 อบรมการเขียนจุดประสงค์การเรียนรู้ วิชางานบ้าน และการจัดการในบ้าน	1	5.26
9.1.6 สัมมนาเรื่องงานอาชีพสำหรับนักเรียน	1	5.26
9.1.7 อบรมหลักสูตรและการจัดกิจกรรม งานอาชีพ	1	5.26
9.1.8 อบรมโครงการ งาน และอาชีพ	1	5.26
หน่วยงานที่จัด (N=19)		
(1) สำนักงานคณะกรรมการ การประถมศึกษาแห่งชาติ	1	5.26
(2) สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด	14	73.68
(3) สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ	2	10.53
(4) กลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา ภายในจังหวัด	1	5.26
(5) กลุ่มโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด	1	5.26

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน(คน)	ร้อยละ
10. เคยเข้ารับการฝึกอบรม หรือประชุมสัมมนาเกี่ยวกับเรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่น (N=30)		
10.1 เคย (N=2)	2	6.67
10.2 ไม่เคย	28	93.33
10.1.1 การศึกษาเพื่อพัฒนาชนบท		
ชาภจน (กศ.พช.)	1	50.00
10.1.2 การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้		
ในโรงเรียน	1	50.00
หน่วยงานที่จัด (N=2)		
(1) สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด	2	100.00
11. นอกจากรับผิดชอบในการจัดการเรียนการสอนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพแล้ว งานอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมายจากทางโรงเรียน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) (N=61)		
11.1 งานธุรการ-การเงิน	6	9.84
11.2 งานทะเบียน	2	3.28
11.3 งานอาคารสถานที่	15	24.59
11.4 งานกิจการนักเรียน	9	14.75
11.5 งานสัมพันธ์กับชุมชน	7	11.48
11.6 งานพัสดุ	9	14.75
11.7 งานบุคลากร	1	1.64
11.8 งานสหกรณ์โรงเรียน	-	-
11.9 งานวิชาการ	8	13.11

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน(คน)	ร้อยละ
11.10 อื่น ๆ (N=4)	4	6.56
11.10.1 การควบคุมงานก่อสร้าง	1	25.00
11.10.2 การจัดซื้อจัดจ้าง	1	25.00
11.10.3 ห้องศูนย์สื่อในโรงเรียน	1	25.00
11.10.4 การใช้วิทยากรภายนอก	1	25.00
12. ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบสอนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพด้วยเหตุผล (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) (N=56)		
12.1 สนใจและสมัครสอนวิชานี้	13	24.07
12.2 ศึกษาทางนี้โดยเฉพาะ	11	20.37
12.3 เป็นครูประจำชั้นต้องสอนทุกวิชา	1	1.85
12.4 ได้รับการมอบหมายให้สอนจากผู้บริหาร	18	33.33
12.5 ไม่ได้ศึกษามาทางด้านนี้แต่มีความชำนาญ	9	16.67
12.6 อื่น ๆ (N=2)	2	3.70
12.6.1 ไม่มีครูสอนวิชานี้จึงจำเป็นต้องสอน	1	50.00
12.6.2 เคยสอนวิชานี้มาบ้าง	1	50.00

จากตารางที่ 4 พบว่า ครูผู้สอน หรือผู้รับผิดชอบการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ในการจัดการเรียนการสอน ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 76.67 เพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 23.33 มีอายุอยู่ในช่วง 36 - 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 43.34 รองลงมา มีอายุอยู่ในช่วง 31 - 35 ปี คิดเป็นร้อยละ 33.33

ครูผู้สอน หรือผู้ที่รับผิดชอบการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการเรียนการสอนส่วนใหญ่มีระดับความรู้ปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 83.33 รองลงมา มีระดับความรู้ต่ำกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 13.33 ซึ่งส่วนใหญ่ มีอายุราชการอยู่ในช่วง 11-15 ปี คิดเป็นร้อยละ 36.67 รองลงมา มีอายุราชการอยู่ในช่วง ไม่เกิน 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 26.67

ปฏิบัติหน้าที่หรือดำรงตำแหน่งครูปฏิบัติการสอน คิดเป็นร้อยละ 31.82 โดยส่วนใหญ่ ปฏิบัติการสอนในกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ แขนงวิชางานช่างพื้นฐาน คิดเป็นร้อยละ 23.81 รองลงมา ปฏิบัติหน้าที่ครูประจำชั้น คิดเป็นร้อยละ 27.27 โดยส่วนใหญ่เป็นครูประจำชั้นระดับมัธยมศึกษาตอนต้น คิดเป็นร้อยละ 66.67

ครูผู้สอน หรือผู้ที่รับผิดชอบการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ในการเรียนการสอน ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการเรียนการสอน กลุ่มวิชาการงานและอาชีพ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น อยู่ในช่วง 2 - 4 ปี คิดเป็นร้อยละ 53.33 รองลงมา อยู่ในช่วง น้อยกว่า 2 ปี คิดเป็นร้อยละ 30.00

โครงการ หรือ แผนปฏิบัติงาน ที่เกี่ยวข้องกับการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เคยปฏิบัติและ/หรือกำลังดำเนินการอยู่ ส่วนใหญ่เป็นโครงการตัดเย็บเสื้อผ้า คิดเป็นร้อยละ 14.29 รองลงมา เป็นโครงการช่างเดินสายไฟฟ้าในอาคาร คิดเป็นร้อยละ 11.90

ครูผู้สอน หรือผู้ที่รับผิดชอบการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการเรียนการสอนส่วนใหญ่รับผิดชอบในการเรียนการสอน กลุ่มวิชาการงานและอาชีพ ระดับมัธยมศึกษา แขนงวิชางานช่างพื้นฐาน คิดเป็นร้อยละ 24.05 รองลงมาคือ งานเกษตรพื้นฐาน คิดเป็นร้อยละ 20.25

ประสบการณ์ในการเข้าประชุม/อบรม/สัมมนา เกี่ยวกับการสอนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) คิดเป็นร้อยละ 50.00 โดยส่วนใหญ่ผ่านการอบรมครูผู้สอนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ คิดเป็นร้อยละ 57.89 โดยส่วนใหญ่หน่วยงานที่จัดให้มีการฝึกอบรม คือ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด คิดเป็นร้อยละ 73.68 ส่วนใหญ่ไม่เคยเข้ารับการฝึกอบรม หรือประชุมสัมมนาเกี่ยวกับเรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่นมาก่อน คิดเป็นร้อยละ 93.33

นอกจากรับผิดชอบในการจัดการเรียนการสอนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพแล้ว งานอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมายจากทางโรงเรียน คือ งานอาคารสถานที่ คิดเป็นร้อยละ 24.59 รองลงมา คือ งานกิจการนักเรียน และงานพัสดุ คิดเป็นร้อยละ 14.75 เท่ากัน

ครูผู้สอน หรือผู้ที่รับผิดชอบการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการเรียนการสอนส่วนใหญ่ได้รับ
มอบหมายให้รับผิดชอบสอน กลุ่มวิชาการงานและอาชีพด้วยเหตุผล คือ ได้รับการมอบหมายให้สอน
จากผู้บริหาร คิดเป็นร้อยละ 33.33 รองลงมา คือ สนใจและสมัครสอนวิชานี้ คิดเป็นร้อยละ
24.07

ตารางที่ 5 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของโรงเรียน ที่มีการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ในการเรียน
การสอน จำแนกตามข้อมูลทั่วไป

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน(โรงเรียน)	ร้อยละ
1. ขนาดของโรงเรียน (N=30)		
1.1 ใหญ่มาก (จำนวนผู้เรียน 1,800 คนขึ้นไป)	-	-
1.2 ใหญ่ (จำนวนผู้เรียน 720 - 1779 คน)	2	6.67
1.3 กลาง (จำนวนผู้เรียน 360 - 719 คน)	18	60.00
1.4 เล็ก (จำนวนผู้เรียน 121 - 359 คน)	10	33.33
1.5 เล็กมาก (จำนวนผู้เรียนน้อยกว่า 121 คน)	-	-
2. ตำแหน่งของผู้บริหารโรงเรียน (N=30)		
2.1 ผู้อำนวยการ	3	10.00
2.2 อาจารย์ใหญ่	27	90.00
2.3 ครูใหญ่	-	-

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน(โรงเรียน)	ร้อยละ
3. จำนวนครู		
3.1 ครูทั้งหมดในโรงเรียน (N=30)		
3.1.1 ต่ำกว่า 11 คน	2	6.67
3.1.2 11 - 15 คน	6	20.00
3.1.3 16 - 20 คน	10	33.33
3.1.4 21 - 25 คน	6	20.00
3.1.5 26 - 30 คน	4	13.33
3.1.6 มากกว่า 30 คน	2	6.67
3.2 ครูที่สอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (N=30)		
3.2.1 น้อยกว่า 6 คน	3	10.00
3.2.2 6 - 8 คน	10	33.33
3.2.3 9 - 11 คน	11	36.67
3.2.4 12 - 14 คน	4	13.33
3.2.5 มากกว่า 14 คน	2	6.67
4. ครูที่รับผิดชอบสอนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ		
4.1 ครูทั้งหมด (N=30)		
4.1.1 1 - 2 คน	14	46.67
4.1.2 3 - 4 คน	11	36.67
4.1.3 5 - 6 คน	5	16.67
4.1.4 มากกว่า 6 คน	-	-

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน(โรงเรียน)	ร้อยละ
4.2 เพศ		
4.2.1 ชาย (N=30)		
4.2.1.1 ไม่มี	-	-
4.2.1.2 1 คน	14	46.67
4.2.1.3 2 คน	12	40.00
4.2.1.4 3 คน	4	13.33
4.2.1.5 4 คน	-	-
4.2.2 หญิง (N=30)		
4.2.1.1 ไม่มี	8	26.67
4.2.1.2 1 คน	12	40.00
4.2.1.3 2 คน	6	20.00
4.2.1.4 3 คน	4	13.33
4.2.1.5 4 คน	-	-
5. จำนวนครูที่รับผิดชอบสอนกลุ่มวิชาการทำงานและอาชีพระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีอยู่ (N=30)		
5.1 เพียงพอ	2	6.67
5.2 ไม่เพียงพอ	28	93.33
6. โรงเรียนได้แก้ปัญหาการขาดแคลนครูผู้สอนกลุ่มวิชาการทำงานและอาชีพโดย		
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) (N=43)		
6.1 ใช้ครูที่สอนในระดับประถมศึกษามาช่วยสอน	18	41.86
6.2 เชิญครูจากโรงเรียนอื่นมาสอนแทน	-	-
6.3 เชิญภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาช่วยสอน	25	58.14

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน(โรงเรียน)	ร้อยละ
7. โรงเรียนมีความต้องการครูผู้สอนในกลุ่มวิชาการทำงานและอาชีพ (N=30)		
7.1 ต้องการ	28	93.33
7.2 ไม่ต้องการ	2	6.67
8. ต้องการครูผู้สอนในแขนงวิชา (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) (N=90)		
8.1 งานบ้าน	7	7.78
8.2 การจัดการในบ้าน	5	5.56
8.3 งานช่างพื้นฐาน	21	23.33
8.4 งานเกษตรพื้นฐาน	11	12.22
8.5 งานผลิตภัณฑ์จากวัสดุท้องถิ่น	19	21.11
8.6 โครงการงาน	14	15.56
8.7 วิชาเลือกเสรี	11	12.22
8.8 อื่น ๆ (N=4)	2	2.22
8.8.1 ช่างเชื่อมงานโลหะ	1	25.00
8.8.2 งานกลึง	1	25.00
8.8.3 ช่างไฟฟ้า	1	25.00
8.8.4 ช่างอิเล็กทรอนิกส์	1	25.00
9. ในโรงเรียนมีอาคาร หรือสถานที่ สำหรับการเรียนการสอนหรือฝึกปฏิบัติงาน กลุ่มวิชา การทำงานและอาชีพ (N=30)		
9.1 มี (N=57)	22	73.33
9.2 ไม่มี	8	26.67
9.1.1 เรือนเพาะชำ	17	29.82
9.1.2 โรงเรือน	11	19.30

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน(โรงเรียน)	ร้อยละ
9.1.3 แปลงเกษตร	19	33.33
9.1.4 โรงฝึกปฏิบัติงาน	6	10.53
9.1.5 อื่น ๆ (N=4)	4	7.02
9.1.5.1 อาคารอเนกประสงค์	2	50.00
9.1.5.2 ต่อเติมเป็นอาคารชั่วคราว	1	25.00
9.1.5.3 ห้องคหกรรม	1	25.00
10. ในการเรียนการสอนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพโรงเรียนให้การสนับสนุนสื่อการเรียนการสอน (N=30)		
10.1 เครื่องมืองานช่างพื้นฐาน	8	26.67
10.2 เครื่องมืองานเกษตร	5	16.67
10.4 เครื่องมือตัดเย็บเสื้อผ้า	2	6.67
10.8 วัสดุพืชต่าง ๆ	2	6.67
10.9 ชุดภาพประกอบการสอน	1	3.33
10.10 โรงเรียนให้งบประมาณในการจัดซื้อ	10	33.33
10.11 โรงเรียนไม่มีงบประมาณสนับสนุน	2	6.67
11. เมื่อมีการเชิญภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการเรียนการสอน โรงเรียนได้มีการประชาสัมพันธ์ให้บุคคลในท้องถิ่นทราบหรือไม่ (N=30)		
11.1 มีการประชาสัมพันธ์	25	83.33
11.2 ไม่มีการประชาสัมพันธ์ให้ทราบ	5	16.67

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน(ทรงเรียน)	ร้อยละ
12. ทรงเรียนได้มีการประชาสัมพันธ์ให้บุคคลในท้องถิ่นทราบโดยวิธี (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) (N=48)		
12.1 ให้ผู้เรียนไปประชาสัมพันธ์	15	31.25
12.2 ใช้เอกสารแจ้งข่าวแก่ผู้ปกครองและ บุคคลในท้องถิ่นโดยตรง	9	18.75
12.3 ขอความร่วมมือจากผู้นำท้องถิ่น	15	31.25
12.4 ใช้สื่อมวลชนที่มีในท้องถิ่น	9	18.75

จากตารางที่ 5 พบว่า ทรงเรียนที่มีการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ในการเรียนการสอน กลุ่มวิชาการงานและอาชีพ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ส่วนใหญ่เป็นทรงเรียนขนาดกลาง คิดเป็น ร้อยละ 60.00 รองลงมา เป็นทรงเรียนขนาดเล็ก คิดเป็นร้อยละ 33.33 ผู้บริหารโรงเรียน ดำรงตำแหน่ง อาจารย์ใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 90.00 รองลงมา ดำรงตำแหน่ง ผู้อำนวยการ คิดเป็นร้อยละ 10.00

จำนวนครูทั้งหมดในทรงเรียนมีจำนวนอยู่ในช่วง 16 - 20 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 ซึ่งโดยส่วนใหญ่เป็นครูสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีจำนวนอยู่ในช่วง 9 - 11 คน คิดเป็น ร้อยละ 36.67 รองลงมา มีจำนวนอยู่ในช่วง 6 - 8 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 ซึ่งโดยส่วนใหญ่จำนวนครูที่รับผิดชอบสอนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพมีจำนวนทั้งหมดอยู่ในช่วง 1 - 2 คน คิด เป็นร้อยละ 46.67 รองลงมา มีจำนวนอยู่ในช่วง 3 - 4 คน คิดเป็นร้อยละ 36.67

ในจำนวนนี้โดยส่วนใหญ่เป็นครูเพศชาย 1 คน คิดเป็นร้อยละ 46.67 รองลงมา มีจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 และเป็นครูเพศหญิง 1 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 รองลงมา คือ ไม่มีครูเพศหญิงเลย คิดเป็นร้อยละ 26.67

โรงเรียนที่มีการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ในการเรียนการสอน ส่วนใหญ่มีจำนวนครูที่รับผิดชอบสอนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ไม่เพียงพอกับความต้องการของโรงเรียนคิดเป็นร้อยละ 93.33 ซึ่งปัญหาดังกล่าวโรงเรียนได้ดำเนินการแก้ปัญหาโดยส่วนใหญ่ เชิญภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาช่วยสอน คิดเป็นร้อยละ 58.14 รองลงมา คือใช้ครูที่สอนในระดับชั้นประถมศึกษามาช่วยสอน คิดเป็นร้อยละ 41.86 โดยส่วนใหญ่ทางโรงเรียนยังมีความต้องการครูผู้สอนในกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ คิดเป็นร้อยละ 93.33 โดยต้องการครูในแขนงวิชางานช่างพื้นฐาน คิดเป็นร้อยละ 23.33 รองลงมา คือ งานผลิตภัณฑ์จากวัสดุในท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 21.11

โรงเรียนที่มีการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ในการเรียนการสอน โดยส่วนใหญ่มีอาคาร หรือสถานที่สำหรับการเรียนการสอน หรือฝึกปฏิบัติงานในกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ คิดเป็นร้อยละ 73.33 โดยส่วนใหญ่ เป็นแปลงเกษตร คิดเป็น ร้อยละ 33.33 รองลงมาคือ เรือนเพาะชำ คิดเป็นร้อยละ 29.82

ในการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการเรียนการสอน ส่วนใหญ่โรงเรียนให้การสนับสนุนงบประมาณในการจัดซื้อวัสดุ-อุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกปฏิบัติงาน หรือสื่อการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 33.33 รองลงมา เป็นเครื่องมืองานช่างพื้นฐาน คิดเป็นร้อยละ 26.67.

เมื่อมีการเชิญภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการเรียนการสอน โรงเรียนได้มีการประชาสัมพันธ์ให้บุคคลในท้องถิ่นทราบ คิดเป็นร้อยละ 83.33 โดยส่วนใหญ่ได้มีการประชาสัมพันธ์ให้บุคคลในท้องถิ่นทราบโดยวิธีการขอความร่วมมือจากผู้นำท้องถิ่น และให้ผู้เรียนไปประชาสัมพันธ์ คิดเป็นร้อยละ 31.25 เท่ากัน รองลงมาคือใช้เอกสารแจ้งข่าวแก่ผู้ปกครองและบุคคลในท้องถิ่น และใช้สื่อมวลชนที่มีอยู่ในท้องถิ่น ประชาสัมพันธ์ คิดเป็นร้อยละ 18.75 เท่ากัน

ตารางที่ 6 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของครูผู้สอน เกี่ยวกับสภาพการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ในการเรียนการสอน กลุ่มวิชาการงานและอาชีพ

ข้อมูล	จำนวน(คน)	ร้อยละ
1. มีการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการเรียนการสอน กลุ่มวิชาการงานและอาชีพ ทั่วประเทศทั้งหมด (N=30)		
1.1 น้อยกว่า 20 คาบ	6	20.00
1.2 20 - 30 คาบ	7	23.33
1.3 31 - 40 คาบ	6	20.00
1.4 41 - 50 คาบ	4	13.34
1.5 มากกว่า 50 คาบ	7	23.33
2. มีการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการเรียนการสอนในแขนงวิชา (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) (N=61)		
2.1 งานบ้าน	4	6.56
2.2 การจัดการในบ้าน	1	1.64
2.3 งานช่างพื้นฐาน	15	24.59
2.4 งานเกษตรพื้นฐาน	9	14.75
2.5 งานผลิตภัณฑ์จากวัสดุท้องถิ่น	12	19.67
2.6 โครงการงาน	5	8.20
2.7 วิชาเลือกเสรี	15	24.59
3. ปัจจัยที่ช่วยให้ตัดสินใจ เชิญ หรือไม่เชิญ ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการเรียนการสอน คือ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) (N=97)		
3.1 เงินไรของเวลา	6	6.19
3.2 งบประมาณค่าใช้จ่าย	20	20.62
3.3 การสนับสนุนของผู้บริหาร	15	15.46

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน(คน)	ร้อยละ
3.4 ความเหมาะสมของเนื้อหาวิชา	23	23.71
3.5 ข้อมูลเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นที่จะเชิญ	16	16.48
3.6 ความต้องการของผู้เรียน	14	14.43
3.7 อื่น ๆ	3	3.09
3.7.1 บุคลากรในโรงเรียนที่มีความรู้ ความถนัด ในเนื้อหาวิชาที่เปิดสอน	2	66.87
3.7.2 ความรู้ในเรื่องการใช้วิทยากรภายนอก	1	33.33
4. เหตุผลในการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในกลุ่มวิชาการงาน และอาชีพ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) (N=112)		
4.1 ท่านคุ้นเคยกับภูมิปัญญาท้องถิ่น	12	10.71
4.2 โรงเรียนไม่มีครูสอนวิชานี้เพียงพอ	19	16.96
4.3 เป็นผู้ที่มีความรู้ความชำนาญ	25	22.32
4.4 เป็นไปตามความต้องการของผู้เรียน	12	10.71
4.5 ท่านไม่มีความรู้ในเนื้อหาที่จะสอน	12	10.71
4.6 ผู้บริหารให้การสนับสนุน	15	13.39
4.7 เป็นผู้ที่มีสื่อการสอนและอุปกรณ์เพียงพอ	4	3.57
4.8 ไม่ต้องจ่ายค่าตอบแทน	-	-
4.9 เป็นผู้ที่ได้รับการยอมรับจากครูและผู้เรียน	13	11.61
5. การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการเรียนการสอน มีวิธีการปฏิบัติ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) (N=178)		
5.1 สํารวจความต้องการ และสภาพปัญหาของท้องถิ่น	23	12.92
5.2 สํารวจแหล่งภูมิปัญญาท้องถิ่น	24	13.48

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน(คน)	ร้อยละ
5.3 ศึกษาเอกสารหลักสูตรและ การเขียนการสอน	22	12.36
5.4 กำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร	16	8.99
5.5 เลือกใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีอยู่ ให้มีความเหมาะสม กับเนื้อหา และความต้องการของท้องถิ่น	25	14.04
5.6 กำหนดการจัดการเรียนการสอน	16	8.99
5.7 จัดเตรียมสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก ผู้เรียน และภูมิปัญญาท้องถิ่น	19	10.84
5.8 ดำเนินการจัดการเรียนการสอน	15	8.43
5.9 ประเมินการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น	18	10.11
6. การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการเรียนการสอนแต่ละครั้ง มีข้อมูลเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือไม่ (N=30)		
6.1 มี	28	93.33
6.2 ไม่มี	2	6.67
7. ข้อมูลดังกล่าวได้มาจาก (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) (N=66)		
7.1 จากระเบียบภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีอยู่ในโรงเรียน	4	6.06
7.2 สอบถามจากเพื่อนครู	24	36.36
7.3 สอบถามจากบุคคลในท้องถิ่น	26	39.39
7.4 สอบถามจากผู้เรียน	11	16.67
7.5 อื่น ๆ (N=1)	1	1.52
7.5.1 ครูผู้สอนเป็นบุคคลในท้องถิ่น จึงทราบข้อมูล ของบุคคลในท้องถิ่นเป็นอย่างดี	1	100.00

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน(คน)	ร้อยละ
8. ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการเรียนการสอนโดยวิธีการ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) (N=64)		
8.1 ศึกษาจากเอกสารการใช้หลักสูตร	18	28.13
8.2 ศึกษาจากระเบียบการเชิญวิทยากรภายนอก	21	32.81
8.3 ขอคำปรึกษาจากผู้ที่เคยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาก่อน	17	26.56
8.4 ขอคำปรึกษาจากศึกษานิเทศก์	8	12.50
9. ใช้เวลาในการศึกษาข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นก่อนการใช้ในการเรียนการสอนประมาณ (N=30)		
9.1 1 - 4 สัปดาห์	21	70.00
9.2 5 - 8 สัปดาห์	4	13.33
9.3 9 - 12 สัปดาห์	3	10.00
9.4 มากกว่า 12 สัปดาห์	2	6.67
10. จำนวนภูมิปัญญาท้องถิ่นในแต่ละสาขาอาชีพที่มีอยู่ในท้องถิ่นเพียงพอหรือไม่ (N=30)		
10.1 เพียงพอ	10	33.33
10.2 ไม่เพียงพอ	20	66.67
11. มีความต้องการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการเรียนการสอนแขนงวิชา(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) (N=54)		
11.1 งานบ้าน	4	7.41
11.2 การจัดการในบ้าน	4	7.41
11.3 งานช่างพื้นฐาน	15	27.78
11.4 งานเกษตรพื้นฐาน	3	5.56
11.5 งานผลิตภัณฑ์จากวัสดุท้องถิ่น	10	18.52
11.6 โรงงาน	10	18.52
11.7 วิชาเลือกเสรี	8	14.81

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน(คน)	ร้อยละ
12. ใช้เวลาในการวางแผนเตรียมการให้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการเรียนการสอนโดยเฉลี่ยประมาณ สัปดาห์ละ (N=30)		
12.1 1 - 5 ชั่วโมง	21	70.00
12.2 6 - 10 ชั่วโมง	6	20.00
12.3 11 - 15 ชั่วโมง	2	6.67
12.4 มากกว่า 15 ชั่วโมง	1	3.33
13 การให้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการเรียนการสอนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพได้ดำเนินการเรียน การสอน โดย (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) (N=47)		
13.1 เชิญภูมิปัญญาท้องถิ่นมาสอนในโรงเรียน เป็นบางครั้ง เฉพาะหัวข้อเรื่อง	21	44.68
13.2 เชิญภูมิปัญญาท้องถิ่นมาสอนในโรงเรียน ตลอดหลักสูตรหรือรายวิชาที่เปิดสอน	13	27.66
13.3 ส่งนักเรียนไปฝึกปฏิบัติงาน หรือเรียนกับ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นบางครั้งเฉพาะหัวข้อเรื่อง	11	23.40
13.4 ส่งนักเรียนไปฝึกปฏิบัติงาน หรือเรียนกับ ภูมิปัญญาท้องถิ่นในท้องถิ่นตลอดหลักสูตร หรือ รายวิชาที่เปิดสอน	2	4.26
14. ภูมิปัญญาท้องถิ่นได้จัดการเรียนการสอนมีลักษณะ(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) (N=100)		
14.1 การบรรยาย	19	19.00
14.2 การสาธิต	27	27.00
14.3 การศึกษานอกสถานที่	8	8.00
14.4 การฝึกปฏิบัติงาน	28	28.00

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน(คน)	ร้อยละ
14.5 การเชิญวิทยากร	7	7.00
14.6 การจัดนิทรรศการ	2	2.00
14.7 การอภิปราย	5	5.00
14.8 การค้นคว้าทำรายงาน	4	4.00
15. การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการเรียนการสอนแต่ละครั้งผู้ติดต่อกับภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้แก่ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) (N=70)		
15.1 ผู้เรียน	3	4.29
15.2 เพื่อนครูในโรงเรียน	19	27.14
15.3 นักการภารโรง	6	8.57
15.4 ผู้บริหารโรงเรียน	18	25.71
15.5 ติดต่อด้วยตนเอง	24	34.29
16. การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการเรียนการสอน ได้คำนึงถึง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) (N=134)		
16.1 สภาพปัญหาท้องถิ่น	21	15.67
16.2 คุณสมบัติภูมิปัญญาท้องถิ่น	18	13.43
16.3 หน่วยงานของโรงเรียน	18	13.43
16.4 สภาพแวดล้อมของโรงเรียน	8	5.97
16.5 ความต้องการของผู้เรียน	24	17.91
16.6 หลักสูตรและเนื้อหาวิชาที่สอน	24	17.91
16.7 การจัดการเรียนการสอน	21	15.67
17. เคยส่งหรือนำผู้เรียนไปศึกษา กับภูมิปัญญาท้องถิ่นในท้องถิ่น หรือไม่ (N=30)		
17.1 เคย	12	40.00
17.2 ไม่เคย	18	60.00

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน(คน)	ร้อยละ
18. สถานที่ที่เคส่งหรือ นำผู้เรียนไปศึกษากับภูมิปัญหาท้องถิ่นในท้องถิ่น (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) (N=19)		
18.1 ที่บ้านพักภูมิปัญหาท้องถิ่น	6	31.58
18.2 ตลาด	1	5.26
18.3 สถานที่ประกอบการ	7	36.84
18.4 วัด	1	5.25
18.5 พื้นที่เกษตร	4	21.05
19. เหตุผล ในการนำผู้เรียนไปศึกษากับภูมิปัญหาท้องถิ่นในท้องถิ่น (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) (N=27)		
19.1 เพื่อให้ผู้เรียนได้พบเห็นของจริง และฝึกปฏิบัติจริงในสถานประกอบการ	8	29.63
19.2 เป็นไปตามความต้องการของภูมิปัญหาท้องถิ่น	4	14.81
19.3 เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับภูมิปัญหาท้องถิ่น	5	18.52
19.4 โรงเรียนไม่มีวัสดุ-อุปกรณ์ เครื่องมือเพียงพอ	5	18.52
19.5 เป็นไปตามความต้องการของผู้เรียน	5	18.52
20. เหตุผล ในการเชิญภูมิปัญหาท้องถิ่นมาสอนที่โรงเรียน คือ(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)(N=48)		
20.1 โรงเรียนมีวัสดุ-อุปกรณ์ เครื่องมือพร้อม	11	22.92
20.2 เป็นความต้องการของภูมิปัญหาท้องถิ่น	5	10.42
20.3 เป็นไปตามแนวนโยบายของทางโรงเรียน	9	18.75
20.4 ไม่สะดวกที่จะนำผู้เรียนไปพบภูมิปัญหาท้องถิ่น	16	33.33
20.5 เป็นความต้องการของตัวเอง	1	2.08

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน(คน)	ร้อยละ
20.6 เป็นไปตามความต้องการของผู้เรียน	5	10.42
20.7 อื่น ๆ (N=1)	1	2.08
20.7.1 ครูไม่มีความรู้ ความถนัดในเนื้อหาวิชา ที่ทางโรงเรียนเปิดสอน	1	100.00
21. การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการเรียนการสอนได้ขอค่าปรึกษาจากบุคคลอื่น(N=30)		
21.1 ขอค่าปรึกษา	30	100.00
21.2 ไม่ได้ขอค่าปรึกษา	-	-
22. เคยขอค่าปรึกษาจาก (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)(N=88)		
22.1 เพื่อนครูในโรงเรียน	26	29.55
22.2 ผู้บริหารโรงเรียน	25	28.41
22.3 ภูมิปัญญาท้องถิ่น	20	22.73
22.4 ศึกษานิเทศก์	6	6.82
22.5 บุคคลในท้องถิ่น	9	10.23
22.6 อื่น ๆ (N=2)	2	2.27
22.6 ฝาอวิชาการศึกษาโรงเรียน	1	50.00
22.7 ผู้นำท้องถิ่น	1	50.00
23. ด้้นจ้งวัตถุประสงค์ในการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการเรียนการสอนต่อผู้เรียนหรือไม่ (N=30)		
23.1 แจ้งทุกครั้ง	26	86.67
23.2 แจ้งเป็นบางครั้ง	4	13.33
23.3 ไม่ได้แจ้ง	-	-

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน(คน)	ร้อยละ
24. การจ้งวัดอุปประสงค์มีประโยชน์ต่อการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการเรียนการสอน คือ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)(N=89)		
24.1 ผู้เรียนได้มีการเตรียมความพร้อม ก่อนการเรียน	26	29.21
24.2 ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เร็วขึ้น	16	17.98
24.3 ผู้เรียนเกิดความสนใจในการเรียน	25	28.09
24.4 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นไป ตามขั้นตอนเร็วขึ้นไม่เสียเวลา	22	24.72
25. เคยประเมินการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการเรียนการสอนหรือไม่ (N=30)		
25.1 เคย	25	83.33
25.2 ไม่เคย	5	16.67
26. เคยประเมินการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับเรื่อง(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) (N=68)		
26.1 ประเมินตัวภูมิปัญญาท้องถิ่น	17	25.00
26.2 ประเมินเนื้อหาที่สอน	14	20.59
26.3 ประเมินผู้เรียน	23	33.82
26.4 ประเมินสถานที่เรียน	5	7.35
26.5 ประเมินขั้นตอนการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น	9	13.24
27. ขั้นตอนต่อไปนี้ ในการปฏิบัติจริง ได้ปฏิบัติ ขั้นตอนใด		
27.1.1 ตั้งคณะกรรมการคัดเลือกภูมิปัญญาท้องถิ่น (N=30)		
27.1.1.1 ปฏิบัติ	14	46.67
27.1.1.2 ไม่ได้ปฏิบัติ	16	53.33
27.1.2 เห็นความมีขั้นตอนหรือไม่ เหตุผล (N=30)		
27.1.2.1 เห็นควร (N=16)	15	50.00
(1) เพื่อเลือกหาคนที่มีความรู้ ความสามารถ	4	25.00

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน(คน)	ร้อยละ
(2) เพื่อจะได้มีความพร้อม	1	6.25
(3) เพื่อจะได้เลือกภูมิปัญหาท้องถิ่น ที่เกิดประโยชน์แก่เด็กมากที่สุด	1	6.25
(4) เพื่อจะทำให้การประสานงานได้เร็วขึ้น	1	6.25
(5) เพื่อจะได้ปฏิบัติในรูปคณะกรรมการ ร่วมพิจารณาตัวบุคคล	4	25.00
(6) การเรียนการสอนจะได้บรรลุวัตถุประสงค์ ตามที่กำหนดไว้	1	6.25
(7) ได้ภูมิปัญหาท้องถิ่นตรงตาม ความต้องการของโรงเรียน	2	12.50
(8) เพื่อความเข้าใจตรงกันในการปฏิบัติงาน	1	6.25
(9) เพราะภูมิปัญหาท้องถิ่นบางคน มีใช้คนในท้องถิ่นนั้น	1	6.25
27.1.2.2 ไม่เห็นควร (N=3)	3	10.00
(1) เพราะในท้องถิ่น ภูมิปัญหาท้องถิ่น ที่จะใช้มีไม่มาก	2	66.67
(2) ทราบความถนัดของภูมิปัญหาท้องถิ่นแล้ว	1	33.33
27.1.2.3 ไม่มีความเห็น	12	40.00
27.2.1 จัดทำโครงการเพื่อเสนอ สปอ. (N=30)		
27.2.1.1 ปฏิบัติ	25	83.33
27.2.1.2 ไม่ได้ปฏิบัติ	5	16.67

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน(คน)	ร้อยละ
27.2.2 ท่านเห็นความมีขั้นตอนหรือไม่ เหตุผล (N=30)		
27.2.2.1 เห็นควรร (N=18)	18	60.00
(1) จะได้ทราบการขาดแคลนครูในรายวิชานี้	2	11.11
(2) เพื่อเสนอของบประมาณสนับสนุนจาก สปอ.	5	27.78
(3) เป็นไปตามระเบียบของทางราชการ	3	16.67
(4) เป็นขั้นตอนการเรียนการสอน	1	5.56
(5) เพื่อสนองนโยบายของ สปอ.	1	5.56
(6) สปอ. เป็นหน่วยงานต้นสังกัด	1	5.56
(7) สปอ. จะได้ทราบแนวนโยบาย และกิจกรรมของโรงเรียน	3	16.67
(8) จะได้ปฏิบัติตามขั้นตอนของโครงการ	1	5.56
(9) ให้การทำงานเป็นขั้นตอน และมีหลักฐานทางราชการ	1	5.56
27.2.2.2 ไม่เห็นควรร	-	-
27.2.2.3 ไม่มีความเห็น	12	40.00
27.3.1 ทำหนังสือเชิญภูมิปัญญาท้องถิ่น (N=30)		
27.3.1.1 ปฏิบัติ	27	90.00
27.3.1.2 ไม่ได้ปฏิบัติ	3	10.00
27.3.2 เห็นความมีขั้นตอนหรือไม่ เหตุผล (N=30)		
27.3.2.1 เห็นควรร (N=18)	18	60.00
(1) ภูมิปัญญาท้องถิ่นมีเวลาเตรียมความพร้อม ขั้นตอนวิธีการสอน การปฏิบัติล่วงหน้า	5	27.78

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน(คน)	ร้อยละ
(2) จะได้ปรึกษาเรื่องการจัดการเรียนการสอน	1	5.56
(3) ภูมิปัญญาท้องถิ่นสามารถจัดแบ่งเวลาได้	1	5.56
(4) ให้การทำงานเป็นขั้นตอน และมีหลักฐานทางราชการ	5	27.78
(5) เพื่อเป็นการให้เกิดคึกกับภูมิปัญญาท้องถิ่น	4	22.22
(6) เพื่อให้ทราบว่าภูมิปัญญาท้องถิ่น จะนำไปปฏิบัติงานได้หรือไม่	2	11.11
27.3.2.2 ไม่เห็นควร	-	-
27.3.2.3 ไม่มีความเห็น	12	40.00
27.4.1 ประสานงานเรื่องวัน เวลา และวิธีสอน (N=30)		
27.4.1.1 ปฏิบัติ	29	96.67
27.4.1.2 ไม่ได้ปฏิบัติ	1	3.33
27.4.2 เห็นควรมีขั้นตอนนี้หรือไม่ เหตุผล (N=30)		
27.4.2.1 เห็นควร (N=18)	18	60.00
(1) ภูมิปัญญาท้องถิ่นสามารถแบ่งเวลา เตรียมตัวได้ถูกต้องเหมาะสม	7	38.89
(2) ภูมิปัญญาท้องถิ่นจะได้ทราบวันเวลา ที่แน่นอน	3	16.67
(3) ภูมิปัญญาท้องถิ่นจะได้ทราบข้อมูลเบื้องต้น และสามารถปฏิบัติได้ถูกต้อง	1	5.56
(4) ภูมิปัญญาท้องถิ่นสอนได้ตรงตามเนื้อหา ที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับหลักสูตร	2	11.11

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน(คน)	ร้อยละ
(5) ภูมิปัญญาท้องถิ่นสอนได้บรรลุวัตถุประสงค์ ตามวัน เวลา ที่ได้วางแผนไว้	3	16.67
(6) จะได้มีการจัดทำแผนการสอน หรือ โครงการสอนทุกครั้ง	1	5.56
(7) ให้การทำงานเป็นขั้นตอน และมีหลักฐานทางราชการ	1	5.56
27.4.2.2 ไม่เห็นควร	-	-
27.4.2.3 ไม่มีความเห็น	12	40.00
27.5.1 เบิกจ่ายค่าตอบแทนให้ภูมิปัญญาท้องถิ่น (N=30)		
27.5.1.1 ปฏิบัติ	27	90.00
27.5.1.2 ไม่ได้ปฏิบัติ	3	10.00
27.5.2 เห็นควรมีขั้นตอนหรือไม่ เหตุผล (N=30)		
27.5.2.1 เห็นควร (N=20)	20	66.67
(1) ให้การทำงานเป็นขั้นตอน และมีหลักฐานทางราชการ	4	20.00
(2) เป็นค่าตอบแทน ค่าเสียเวลาของ ภูมิปัญญาท้องถิ่น	13	65.00
(3) สร้างกำลังในการทำงาน	2	10.00
(4) เป็นไปตามระเบียบของทางราชการ	1	5.00
27.5.2.2 ไม่เห็นควร	-	-
27.5.2.3 ไม่มีความเห็น	10	33.33

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน(คน)	ร้อยละ
27.6.1 ประเมินผลการปฏิบัติงานของภูมิปัญญาท้องถิ่น (N=30)		
27.6.1.1 ปฏิบัติ	23	76.67
27.6.1.2 ไม่ได้ปฏิบัติ	7	23.33
27.6.2 เห็นควรมีขั้นตอนหรือไม่ เหตุผล (N=30)		
27.6.2.1 เห็นควร (N=18)	18	60.00
(1) ได้ทราบความก้าวหน้าของภูมิปัญญาท้องถิ่น	1	5.56
(2) ทราบความรู้ ความสามารถของ ภูมิปัญญาท้องถิ่น	4	22.22
(3) เพื่อการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง ในการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นครั้งต่อไป	4	22.22
(4) จะได้ทราบผลการเรียนการสอน	5	27.78
(5) ตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน	1	5.56
(6) ทราบความเหมาะสมในการเชิญ ไม่เชิญภูมิปัญญาท้องถิ่น	2	11.11
(7) เพื่อปรับปรุง การทำกำหนดการสอน และแจ้งให้ภูมิปัญญาท้องถิ่นทราบเพื่อนำไป	1	5.56
27.6.2.2 ไม่เห็นควร (N=1)	1	5.56
(1) ไม่ควรประเมินตัวภูมิปัญญาท้องถิ่น ประเมินเฉพาะตัวผู้เรียนอย่างเดียว	1	100.00
27.6.2.3 ไม่มีความเห็น	11	36.67

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน(คน)	ร้อยละ
27.7.1 ทำรายงานการสอนของภูมิปัญหาท้องถิ่นเสนอ สปอ. (N=30)		
27.7.1.1 ปฏิบัติ	15	50.00
27.7.1.2 ไม่ได้ปฏิบัติ	15	50.00
27.7.2 เห็นความมีขั้นตอนหรือไม่ เหตุผล (N=30)		
27.7.2.1 เห็นควร (N=15)	15	50.00
(1) ของงบประมาณสนับสนุนจาก สปอ.	1	6.67
(2) ชี้แจงรายละเอียดการใช้งานงบประมาณต่อ สปอ.	3	20.00
(3) รายงานผลความสำเร็จที่ได้ดำเนินการ	1	6.67
(4) ให้การทำงานเป็นขั้นตอน และมีหลักฐานทางราชการ	3	20.00
(5) จะได้พิจารณาถึงความเหมาะสมร่วมกัน	1	6.67
(6) จะได้ทราบปัญหา และหาทางช่วยเหลือ ในโอกาสอันควร	2	13.33
(7) เป็นการรายงานตามระเบียบ	1	6.67
(8) ทำให้ สปอ. ทราบว่าทางโรงเรียน ได้ปฏิบัติจริงหรือไม่	3	20.00
27.7.2.2 ไม่เห็นควร (N=2)	2	6.67
(1) ความสามารถ ความสำเร็จขึ้นอยู่กับ ภูมิปัญหาท้องถิ่นเท่านั้น	1	50.00
(2) ไม่มีนโยบาย	1	50.00
27.7.2.3 ไม่มีความเห็น	13	43.33

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน(คน)	ร้อยละ
27.8.1 ทำหนังสือขอขมุกุมิปัญหาท้องถิ่น (N=30)		
27.8.1.1 ปฏิบัติ	20	66.67
27.8.1.2 ไม่ได้ปฏิบัติ	10	33.33
27.8.2 เห็นความมีขั้นตอนหรือไม่ เหตุผล (N=30)		
27.8.2.1 เห็นควร (N=17)	17	56.67
(1) เป็นกำลังใจแก่กุมิปัญหาท้องถิ่น	5	29.41
(2) ให้เกียรติแก่กุมิปัญหาท้องถิ่น	2	11.76
(3) โดยมารยาทของการตอบแทน และเป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกัน	2	11.76
(4) กุมิปัญหาท้องถิ่นจะเกิดความภาคภูมิใจ	2	11.76
(5) ให้การทำงานเป็นขั้นตอน และมีหลักฐานทางราชการ	1	5.88
(6) เพื่อเป็นการกล่าวขอขมุกุมิปัญหาท้องถิ่น	2	11.76
(7) เป็นธรรมเนียมประเพณีที่ดีงาม	1	5.88
(8) เป็นนโยบายของทางโรงเรียน	1	5.88
(9) เป็นการแสดงความสำคัญของกุมิปัญหาท้องถิ่น	1	5.88
27.8.2.2 ไม่เห็นควร (N=2)	2	11.76
(1) ได้กล่าวขอขมุกุมิปัญหาท้องถิ่นไปแล้ว	1	5.88
(2) เป็นบุคคลที่รู้จักกันดี	1	5.88
27.8.2.3 ไม่มีความเห็น	11	36.67

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน(คน)	ร้อยละ
28. มีวิธีป้องกันการที่ภูมิปัญญาท้องถิ่นอาจสอนไม่ตรงตามเนื้อหาที่กำหนดไว้ คือ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) (N=67)		
28.1 ปรีกษา นัดแนะกับภูมิปัญญาท้องถิ่น ก่อนทำการสอนจริง	26	38.81
28.2 ให้ผู้เรียนตั้งคำถามไว้ล่วงหน้า สำหรับถามภูมิปัญญาท้องถิ่น	4	5.97
28.3 ให้ความช่วยเหลือภูมิปัญญาท้องถิ่น ขณะปฏิบัติการสอน	21	31.34
28.4 เตรียมสื่อการเรียนการสอนให้พร้อม	16	23.88
29. ถ้าไม่สามารถเชิญภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการเรียนการสอนในเนื้อหาที่ท่านไม่มีความรู้ ความชำนาญได้ ท่านใช้วิธีการแก้ปัญหาที่ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) (N=60)		
29.1 ศึกษาหาความรู้และฝึกปฏิบัติจากเอกสาร	23	38.33
29.2 งดสอนรายการเนื้อหานั้น เลี้ยงไปสอนเนื้อหาอื่นแทน	4	6.67
29.3 ไปศึกษาจากผู้รู้ ผู้ชำนาญแล้วนำมาสอน	21	35.00
29.4 ให้ผู้เรียนไปค้นคว้าหาความรู้จากห้องสมุด หรือแหล่งชุมชน	10	16.67
29.5 อื่น ๆ (N=2)	2	3.33
29.5.1 เชิญครูในโรงเรียนที่เห็นว่า มีความถนัดที่สุด	1	50.00
29.5.2 ไม่มีปัญหา	1	50.00

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน(คน)	ร้อยละ
30. โรงเรียนต้องจ่ายค่าตอบแทนให้ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เชิญ(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)(N=32)		
30.1 จ่ายเป็นเงิน (N=30)	30	93.75
30.1.1 ค่ากว่าชั่วโมงละ 50 บาท	1	3.13
30.1.2 ชั่วโมงละ 50 บาท	2	6.25
30.1.3 สูงกว่าชั่วโมงละ 50 บาท	24	75.00
30.1.4 อื่น ๆ (N=3)	3	9.38
(1) จ่ายบางครั้ง	1	33.33
(2) จ่ายชั่วโมงละ 80 บาท	1	33.33
(3) ภาคปฏิบัติชั่วโมงละ 40 บาท ภาคทฤษฎีชั่วโมงละ 80 บาท	1	33.33
30.2 ไม่ได้จ่ายเงิน (N=2)	2	6.25
30.2.1 ให้เป็นสิ่งของ	1	3.13
30.2.2 ไม่ได้ให้ค่าตอบแทนใด ๆ	-	-
30.2.3 อื่น ๆ (N=1)	1	3.13
(1) จ่ายบ้างไม่จ่ายบ้าง	1	100.00
31. ในกรณีที่ต้องเบิกจ่ายค่าตอบแทนให้ภูมิปัญญาท้องถิ่น สิ่งที่เป็นปัญหา คือ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) (N=41)		
31.1 ต้องสำรองเงินจ่ายไปก่อน	10	24.39
31.2 การเบิกจ่ายค่าตอบแทนยุ่งยากล่าช้า	16	39.02
31.3 ไม่สะดวกในการจัดทำและกรอกแบบฟอร์ม	3	7.32
31.4 ไม่มีปัญหา	12	29.27

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน(คน)	ร้อยละ
32. ในกรณีที่ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการเรียนการสอนโดยไม่ต้องจ่ายค่าตอบแทน สิ่งที่เป็นปัญหา คือ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) (N=40)		
32.1 การเลือกรับรองภูมิปัญญาท้องถิ่น	12	30.00
32.2 ช่วงเวลาว่างของภูมิปัญญาท้องถิ่น	9	22.50
32.3 การติดต่อประสานงานกับภูมิปัญญาท้องถิ่น	5	12.50
32.4 การรับ-ส่งภูมิปัญญาท้องถิ่น	4	10.00
32.5 ไม่มีปัญหา	10	25.00
33. โรงเรียนได้ให้การสนับสนุนช่วยเหลือ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) (N=62)		
33.1 คัดเลือกภูมิปัญญาท้องถิ่น	11	17.74
33.2 บริการรับ-ส่งภูมิปัญญาท้องถิ่น	4	6.45
33.3 ติดต่อประสานงานกับภูมิปัญญาท้องถิ่น	20	32.26
33.4 การเบิกจ่ายค่าตอบแทนให้ภูมิปัญญาท้องถิ่น		
ความระบือ	27	43.55
34. ต้องการการสนับสนุน หรือช่วยเหลือจากเพื่อนร่วมงาน ในการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการเรียนการสอนหรือไม่ (N=30)		
34.1 ต้องการ	29	96.67
34.2 ไม่ต้องการ	1	3.33
35. ต้องการการสนับสนุนหรือช่วยเหลือจากเพื่อนร่วมงานคือ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) (N=98)		
35.1 การเลือกภูมิปัญญาท้องถิ่น	23	23.47
35.2 การเตรียมการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น	12	12.24
35.3 การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น	12	12.24
35.4 การประเมินการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น	13	13.27

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน(คน)	ร้อยละ
35.5 การติดต่อภูมิปัญญาท้องถิ่น	21	21.43
35.6 การรับ-ส่งภูมิปัญญาท้องถิ่น	2	2.04
35.7 การจัดเตรียมสื่อการเรียนการสอน	15	15.31
36. ต้องการขอคำปรึกษาจากผู้เชี่ยวชาญ/นักวิชาการ ในการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ในการเรียนการสอนหรือไม่ (N=30)		
36.1 ต้องการ	27	90.00
36.2 ไม่ต้องการ	3	10.00
37. เรื่องที่ต้องการขอคำปรึกษา คือ(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)(N=116)		
37.1 การเลือกภูมิปัญญาท้องถิ่น	19	16.38
37.2 การเตรียมการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น	19	16.38
37.3 การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น	17	14.66
37.4 การประเมินการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น	22	18.97
37.5 ระเบียบการเบิกจ่ายค่าตอบแทน	16	13.79
37.6 การจัดการเรียนการสอน	23	19.83

จากตารางที่ 6 พบว่า ครูผู้สอน หรือผู้ที่รับผิดชอบการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการเรียนการสอนส่วนใหญ่เคยได้มีการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ในการเรียนการสอน กลุ่มวิชาการงานและอาชีพมาแล้ว ทั้งหมดประมาณ 20 - 30 คาบ และ มากกว่า 50 คาบ คิดเป็นร้อยละ 23.33 เท่ากัน

รองลงมา คือ อยู่ในช่วงประมาณ 31-40 คาบ และ น้อยกว่า 20 คาบ คิดเป็นร้อยละ 20.00 เท่ากัน โดยส่วนใหญ่ได้มีการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการเรียนการสอนในแขนงวิชางานช่างพื้นฐาน และวิชาเลือกเสรี คิดเป็นร้อยละ 24.59 เท่ากัน รองลงมา คือ งานผลิตภัณฑ์จากวัสดุท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 19.67

ปัจจัยที่ชาวให้ครูผู้สอน หรือผู้ที่รับผิดชอบการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ในการเรียนการสอน กลุ่มวิชาการงานและอาชีพ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น/ตอนต้น หรือไม่เชิงภูมิปัญญาท้องถิ่น มาใช้ในการเรียนการสอน ส่วนใหญ่คือ ความเหมาะสมของเนื้อหาวิชา คิดเป็นร้อยละ 23.71 รองลงมา คือ งบประมาณค่าใช้จ่าย คิดเป็นร้อยละ 20.62

เหตุผลที่ครูผู้สอน หรือผู้ที่รับผิดชอบการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้มีการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ประกอบการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอน ในกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ ส่วนใหญ่มีเหตุผล คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นผู้ที่มีความรู้ ความชำนาญ คิดเป็นร้อยละ 22.32 รองลงมาคือ โรงเรียนไม่มีครูสอนวิชานี้เพียงพอ คิดเป็นร้อยละ 16.96

การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการเรียนการสอนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ส่วนใหญ่มีวิธีการปฏิบัติ คือ เลือกใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีอยู่ให้มีความเหมาะสมกับเนื้อหาและความต้องการของท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 14.04 รองลงมา คือ สืบหาความต้องการ และสภาพปัญหาของท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 12.92

การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการเรียนการสอนแต่ละครั้ง ส่วนใหญ่ครูผู้สอนหรือผู้ที่รับผิดชอบจะมีข้อมูลเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 93.33 ข้อมูลดังกล่าว ส่วนใหญ่ได้มาจากการสอบถามจากบุคคลในท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 39.39 รองลงมาคือ สอบถามจากเพื่อนครู คิดเป็นร้อยละ 36.36 โดยครูผู้สอน หรือผู้ที่รับผิดชอบ ส่วนใหญ่จะศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการเรียนการสอน โดยวิธีการศึกษาจากระเบียบการเชิงวิเทศการภายนอก คิดเป็นร้อยละ 32.81 รองลงมา คือ ศึกษาจากเอกสารการใช้หลักสูตร คิดเป็นร้อยละ 28.13

ในการศึกษาข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นก่อนการใช้ในการเรียนการสอน ส่วนใหญ่ครูผู้สอน หรือผู้ที่รับผิดชอบการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นใช้เวลาประมาณ 1 - 4 สัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 70.00 รองลงมา คือ ประมาณ 5 - 8 สัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 13.33

จำนวนภูมิปัญญาท้องถิ่นในแต่ละสาขาอาชีพที่มีอยู่ในท้องถิ่น ส่วนใหญ่ ไม่เพียงพอต่อความต้องการของครูผู้สอน หรือผู้ที่รับผิดชอบการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 66.67 โดยส่วนใหญ่มีความต้องการภูมิปัญญาท้องถิ่นในแขนงวิชา งานช่างพื้นฐาน คิดเป็นร้อยละ 27.78 รองลงมา คือ งานผลิตภัณฑ์จากวัสดุท้องถิ่น และโครงการงาน คิดเป็นร้อยละ 18.52 เท่ากัน

ครูผู้สอน หรือผู้ที่รับผิดชอบการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นใช้เวลาในการวางแผนเตรียมการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการเรียนการสอน ส่วนใหญ่ใช้เวลาโดยเฉลี่ยประมาณสัปดาห์ละ 1 - 5 ชั่วโมง คิดเป็นร้อยละ 70.00 รองลงมา คือ ประมาณสัปดาห์ละ 6 - 10 ชั่วโมง คิดเป็นร้อยละ 20.00

การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ในการเรียนการสอน ครูผู้สอน หรือผู้ที่รับผิดชอบการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ส่วนใหญ่ดำเนินการจัดการเรียนการสอน ในลักษณะการเชิญภูมิปัญญาท้องถิ่นมาสอน ในโรงเรียนเป็นบางครั้งเฉพาะหัวข้อเรื่อง คิดเป็นร้อยละ 44.68 รองลงมา คือเชิญภูมิปัญญาท้องถิ่นมาสอนในโรงเรียนตลอดหลักสูตร หรือรายวิชาที่เปิดสอน คิดเป็นร้อยละ 27.66

การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ในการเรียนการสอน ส่วนใหญ่ภูมิปัญญาท้องถิ่นจัดการเรียนการสอนในลักษณะการฝึกปฏิบัติงาน คิดเป็นร้อยละ 28.00 รองลงมา คือ การสาธิต คิดเป็นร้อยละ 27.00

ผู้ติดต่อภูมิปัญญาท้องถิ่น ส่วนใหญ่ คือ ครูผู้สอนหรือผู้ที่รับผิดชอบการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นผู้ติดต่อด้วยตนเอง คิดเป็นร้อยละ 34.29 รองลงมาคือ เพื่อนครูในโรงเรียน เป็นผู้ติดต่อ คิดเป็นร้อยละ 27.14 โดยได้คำนึงถึง ความต้องการของผู้เรียน และหลักสูตรและเนื้อหาวิชาที่สอน คิดเป็นร้อยละ 17.91 เท่ากัน รองลงมา คือ สภาพปัญหาท้องถิ่นและการจัดการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 15.67 เท่ากัน

ครูผู้สอน หรือผู้ที่รับผิดชอบการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ส่วนใหญ่ไม่เคยส่งหรือนำผู้เรียนไปศึกษากับภูมิปัญญาท้องถิ่นในท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 60.00 โดยส่วนใหญ่มีเหตุผลในการเชิญภูมิปัญญาท้องถิ่นมาสอนที่โรงเรียน คือ ไม่สะดวกที่จะนำผู้เรียนไปพบภูมิปัญญาท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 33.33 รองลงมาคือ โรงเรียนมีวัสดุ-อุปกรณ์ เครื่องมือพร้อม คิดเป็นร้อยละ 22.92

ส่วนที่เคส่งหรือนำผู้เรียนไปศึกษากับภูมิปัญญาท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 40.00 โดยส่วนใหญ่ นำผู้เรียนไปศึกษากับภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ สถานประกอบการ คิดเป็นร้อยละ 36.84 รองลงมาคือ ที่บ้านพักภูมิปัญญาท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 31.58 โดยส่วนใหญ่มีเหตุผลในการนำผู้เรียนไปศึกษากับภูมิปัญญาท้องถิ่นในท้องถิ่น คือ เพื่อให้ผู้เรียนได้พบเห็นของจริงและมีกปฏิบัติจริงในสถานประกอบการ คิดเป็นร้อยละ 29.63 รองลงมา คือ เพื่ออ่านวชความสะดวกให้กับภูมิปัญญาท้องถิ่น โรงเรียนไม่มีวัสดุ-อุปกรณ์ เครื่องมือเพียงพอ และเป็นไปตามความต้องการของผู้เรียน คิดเป็นร้อยละ 18.52 เท่ากัน

การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการเรียนการสอน ส่วนใหญ่ครูผู้สอน หรือผู้ที่รับผิดชอบการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นได้ขอคำปรึกษาจากบุคคลอื่นคิดเป็นร้อยละ 100.00 โดยส่วนใหญ่ขอคำปรึกษาจากเพื่อนครูในโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 29.55 รองลงมา คือ จากผู้บริหารโรงเรียนคิดเป็นร้อยละ 28.41

ครูผู้สอน หรือผู้ที่รับผิดชอบการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ส่วนใหญ่ได้แจ้งวัตถุประสงค์ในการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการเรียนการสอนทุกครั้งต่อผู้เรียน คิดเป็นร้อยละ 86.67 รองลงมา คือ แจ้งเป็นบางครั้ง คิดเป็นร้อยละ 13.33 โดยส่วนใหญ่ ครูผู้สอน หรือผู้ที่รับผิดชอบการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น มีความคิดเห็นว่า การแจ้งมีประโยชน์ต่อการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ในการเรียนการสอน คือ ผู้เรียนได้มีการเตรียมความพร้อมก่อนการเรียน คิดเป็นร้อยละ 29.21 รองลงมา คือ ผู้เรียนเกิดความสนใจในการเรียน คิดเป็นร้อยละ 28.09 ส่วนใหญ่ มีการประเมินการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ในการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 83.33 โดยส่วนใหญ่จะประเมินผู้เรียน คิดเป็นร้อยละ 33.82 รองลงมา คือ ประเมินตัวภูมิปัญญาท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 25.00

ครูผู้สอน หรือผู้ที่รับผิดชอบการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการเรียนการสอน ส่วนใหญ่ไม่ได้ตั้งคณะกรรมการในการคัดเลือกภูมิปัญญาท้องถิ่นคิดเป็นร้อยละ 53.33 โดยส่วนใหญ่มีความเห็นว่าการมีขั้นตอนนี้ คิดเป็นร้อยละ 50.00 โดยให้เหตุผลว่าเพื่อเลือกหาคนที่มีความรู้ความสามารถ เพื่อจะได้ปฏิบัติในรูปแบบกรรมการร่วมพิจารณาตัวบุคคล คิดเป็นร้อยละ 25.00 เท่ากัน รองลงมา คือ ได้ภูมิปัญญาท้องถิ่นตรงตามความต้องการของโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 12.50

ครูผู้สอน หรือผู้ที่รับผิดชอบการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการเรียนการสอน ส่วนใหญ่ได้จัดทำโครงการเพื่อเสนอ สปอ. คิดเป็นร้อยละ 83.33 โดยส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ความมีขั้นตอนนี้คิดเป็นร้อยละ 60.00 โดยให้เหตุผลว่า เพื่อเสนอของบสนับสนุนจาก สปอ. คิดเป็นร้อยละ 27.78 รองลงมาคือ เพื่อให้ สปอ. ได้ทราบแนวนโยบายและกิจกรรมของโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 16.67

ครูผู้สอน หรือผู้ที่รับผิดชอบการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการเรียนการสอน ส่วนใหญ่ได้ทำหนังสือเชิญภูมิปัญญาท้องถิ่นคิดเป็นร้อยละ 90.00 โดยส่วนใหญ่มีความเห็นว่าความมีขั้นตอนนี้คิดเป็นร้อยละ 60.00 โดยให้เหตุผลว่า เพื่อให้การทำงานเป็นขั้นตอน และมีหลักฐานทางราชการ เพื่อให้ภูมิปัญญาท้องถิ่นมีเวลาเตรียมความพร้อม ขั้นตอนวิธีการสอน การปฏิบัติล่วงหน้า คิดเป็นร้อยละ 27.78 เท่ากัน รองลงมา คือ เพื่อเป็นการให้เกิดรศึกภูมิปัญญาท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 22.22 เท่ากัน

ครูผู้สอน หรือผู้ที่รับผิดชอบการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ในการเรียนการสอน ส่วนใหญ่ได้มีการประสานงานเรื่องวัน เวลา และวิธีสอน คิดเป็นร้อยละ 96.67 โดยส่วนใหญ่มีความเห็นว่าความมีขั้นตอนนี้ คิดเป็นร้อยละ 60.00 โดยให้เหตุผลว่า เพื่อภูมิปัญญาท้องถิ่นสามารถแบ่งเวลาเตรียมตัวได้ถูกต้องเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 38.89 รองลงมา คือภูมิปัญญาท้องถิ่นรู้วันเวลาที่แน่นอน และสามารถสอนได้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้ คิดเป็นร้อยละ 16.67 เท่ากัน

ครูผู้สอนหรือผู้ที่รับผิดชอบการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการเรียนการสอน ส่วนใหญ่ได้มีการเบิกจ่ายค่าตอบแทนให้ภูมิปัญญาท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 90.00 โดยส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ความมีขั้นตอนนี้ คิดเป็นร้อยละ 66.67 โดยให้เหตุผลว่า เป็นค่าตอบแทน ค่าเสียเวลาของภูมิปัญญาท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 65.00 รองลงมา คือ ให้การทำงานเป็นขั้นตอน และมีหลักฐานทางราชการ คิดเป็นร้อยละ 20.00

ครูผู้สอน หรือผู้ที่รับผิดชอบการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการเรียนการสอน ส่วนใหญ่ได้ประเมินผลการปฏิบัติงานของภูมิปัญญาท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 76.67 โดยส่วนใหญ่มีความเห็นว่าความมีขั้นตอนนี้ คิดเป็นร้อยละ 60.00 โดยให้เหตุผลว่า เพื่อจะได้ทราบผลการเรียนการสอนคิดเป็นร้อยละ 27.78 รองลงมาคือ เพื่อทราบความรู้ ความสามารถของภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องในการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นครั้งต่อไปคิดเป็นร้อยละ 22.22 เท่ากัน

ครูผู้สอน หรือผู้ที่รับผิดชอบการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการเรียนการสอน ส่วนใหญ่ได้ทำรายงานการสอนของภูมิปัญญาท้องถิ่นเสนอ สปอ. คิดเป็นร้อยละ 50.00 โดยส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ความมีขั้นตอนนี้ คิดเป็นร้อยละ 50.00 โดยให้เหตุผลว่า เพื่อชี้แจงรายละเอียดการใช้งบประมาณต่อ สปอ. เพื่อทำให้ สปอ. ทราบว่าทางโรงเรียนได้ปฏิบัติจริงหรือไม่และให้การทำงานเป็นขั้นตอนและมีหลักฐานทางราชการ คิดเป็นร้อยละ 20.00 เท่ากัน รองลงมา คือ จะได้ทราบปัญหา และหาทางช่วยเหลือในโอกาสอันควร คิดเป็นร้อยละ 19.33

ครูผู้สอน หรือผู้ที่รับผิดชอบการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการเรียนการสอน ส่วนใหญ่ได้ทำหนังสือขอขอบคุณภูมิปัญญาท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 66.67 โดยส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ความมีขั้นตอนนี้ คิดเป็นร้อยละ 56.67 โดยให้เหตุผลว่า เพื่อเป็นกำลังใจแก่ภูมิปัญญาท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 29.41 รองลงมา คือ เพื่อให้เกียรติแก่ภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยมารยาทของการตอบแทน และเป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกัน เพื่อภูมิปัญญาท้องถิ่นจะได้เกิดความภาคภูมิใจ เพื่อเป็นการกล่าวขอบคุณภูมิปัญญาท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 11.76 เท่ากัน

การป้องกันการที่ภูมิปัญญาท้องถิ่นอาจสอนไม่ตรงตามเนื้อหาที่กำหนด คือปรึกษา นัดแนะกับภูมิปัญญาท้องถิ่นก่อนทำการสอนจริง คิดเป็นร้อยละ 38.81 รองลงมาคือ ให้ความช่วยเหลือภูมิปัญญาท้องถิ่นขณะปฏิบัติการสอน คิดเป็นร้อยละ 31.34

ถ้าไม่สามารถเชิญภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการเรียนการสอนในเนื้อหาที่ตนเองไม่มีความรู้ ความชำนาญได้ ครูผู้สอน หรือผู้ที่รับผิดชอบการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นใช้ชีวิตการแก้ปัญหาโดยศึกษาหาความรู้และมีกปฏิบัติตามเอกสาร คิดเป็นร้อยละ 38.33 รองลงมา คือไปศึกษาจากผู้รู้ผู้ชำนาญแล้วนำมาสอน คิดเป็นร้อยละ 35.00

โรงเรียนได้จ่ายเป็นเงินเป็นค่าตอบแทนให้ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เชิญ คิดเป็นร้อยละ 97.75 โดยส่วนใหญ่ จ่ายเป็นเงินสดกว่า ชั่วโมงละ 50 บาท คิดเป็นร้อยละ 75.00

ในกรณีที่ต้องเบิกจ่ายค่าตอบแทนให้ภูมิปัญญาท้องถิ่น สิ่งที่เป็นปัญหาสำหรับครูผู้สอน หรือผู้ที่รับผิดชอบการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นคือ การเบิกจ่ายค่าตอบแทนยุ่งยากล่าช้า คิดเป็นร้อยละ 39.02 รองลงมา คือ ต้องสำรองเงินจ่ายไปก่อน คิดเป็นร้อยละ 24.39

กรณีการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ในการเรียนการสอนโดยไม่ต้องจ่ายค่าตอบแทน ส่วนใหญ่
สิ่งที่เป็นปัญหาสำหรับครูผู้สอน หรือผู้ที่รับผิดชอบการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการเรียนการสอน คือ
การเลี้ยงรับรองภูมิปัญญาท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 30.00 รองลงมาคือ ช่วงเวลาว่างของภูมิปัญญา
ท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 22.50

โรงเรียนได้ให้การสนับสนุนช่วยเหลือ ในเรื่องการเบิกจ่ายค่าตอบแทนให้ภูมิปัญญา
ท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 43.55 รองลงมาคือ การติดต่อประสานงานกับภูมิปัญญาท้องถิ่น คิดเป็น
ร้อยละ 32.26

ครูผู้สอน หรือผู้ที่รับผิดชอบการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการเรียนการสอนส่วนใหญ่มีความ
ต้องการการสนับสนุน หรือช่วยเหลือจากเพื่อนร่วมงานในการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการเรียนการ
สอน คิดเป็นร้อยละ 96.67 โดยส่วนใหญ่ ต้องการการสนับสนุน หรือช่วยเหลือในเรื่อง การ
เลือกภูมิปัญญาท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 23.47 รองลงมาคือ การติดต่อภูมิปัญญาท้องถิ่น คิดเป็น
ร้อยละ 21.43

ต้องการขอค่าปรึกษาจากผู้เชี่ยวชาญ/นักวิชาการ ในการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการเรียน
การสอน คิดเป็นร้อยละ 90.00 โดยส่วนใหญ่เรื่องที่ต้องการขอค่าปรึกษา คือ การจัดการเรียน
การสอน คิดเป็นร้อยละ 19.83 รองลงมา คือ การประเมินการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น คิดเป็น
ร้อยละ 18.97

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 7 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของภูมิปัญญาท้องถิ่น ในการเรียนการสอน กลุ่มวิชาการ งานและอาชีพ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวนตามข้อมูลทั่วไป

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน(คน)	ร้อยละ
1. เพศ (N=57)		
1.1 ชาย	40	70.18
1.2 หญิง	17	29.82
2. อายุ (N=57)		
2.1 ไม่เกิน 30 ปี	5	8.77
2.2 31 - 40 ปี	31	54.39
2.3 41 - 50 ปี	18	31.58
2.4 51 - 60 ปี	2	3.51
2.5 มากกว่า 60 ปี	1	1.75
3. วุฒิทางการศึกษา (N=57)		
3.1 ระดับประถมศึกษา	30	52.63
3.2 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	7	12.28
3.3 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/เทียบเท่า	4	7.02
3.4 ระดับอนุปริญญา/เทียบเท่า	11	19.30
3.5 ระดับปริญญาตรี	5	8.77
3.6 ระดับปริญญาโท	-	-
3.7 ระดับปริญญาเอก	-	-

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน(คน)	ร้อยละ
4. อาชีพหลัก (N=57)		
4.1 ทำนา	34	59.63
4.2 ประกอบกิจการส่วนตัว	13	22.81
4.3 เลี้ยงสัตว์	-	-
4.4 รับราชการ	10	17.54
5. อาชีพรอง (N=57)		
5.1 ทำนา	8	14.04
5.2 ประกอบกิจการส่วนตัว	27	47.37
5.3 เลี้ยงสัตว์	10	17.54
5.4 ทำสวน	2	3.51
5.5 อื่น ๆ (N=10)	10	17.54
5.5.1 ช่างเดินสายไฟฟ้าในอาคาร	2	20.00
5.5.2 ช่างซ่อมเครื่องใช้ไฟฟ้า	1	10.00
5.5.3 ช่างเชื่อม	1	10.00
5.5.4 ช่างตัดผม	1	10.00
5.5.5 ช่างเขียนแบบ	1	10.00
5.5.6 ค้าขาย	1	10.00
5.5.7 รับจ้างทั่วไป	1	10.00
5.5.8 ช่างตัดเย็บเสื้อผ้า	2	20.00

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน(คน)	ร้อยละ
6. ที่อยู่อาศัย (N=57)		
6.1 อยู่ในเขตการให้บริการของโรงเรียน	53	92.98
6.2 อยู่นอกเขตการให้บริการของโรงเรียน	4	7.02
7. ประสบการณ์ความชำนาญ และ/หรือ ผลงานที่เป็นที่รู้จักหรือเป็นที่ยอมรับ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) (N=64)		
7.1 ช่างตัดเย็บเสื้อผ้า	8	12.50
7.2 ช่างปูน	3	4.69
7.3 ช่างผลิตภัณฑไม้ไม้	1	1.56
7.4 ช่างไฟฟ้า	9	14.06
7.5 ช่างไม้	3	4.69
7.6 ช่างเสริมสวย	1	1.56
7.7 ช่างอาหารไทย	2	3.13
7.8 ช่างผลิตหมอนนั้กทอง	1	1.56
7.9 ช่างทำอิฐ	1	1.56
7.10 ปศุสัตว์อำเภอ	1	1.56
7.11 การผลิตดอกไม้พลาสติก	1	1.56
7.11 การผลิตไม้กวาดจากดอกหญ้า	1	1.56
7.12 การเพาะเห็ดฟาง	1	1.56
7.13 การเลี้ยงไก่เนื้อ	3	4.69
7.14 การเลี้ยงปลาน้ำจืด	2	3.13

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน(คน)	ร้อยละ
7.15 การเลี้ยงเป็ดไข่	1	1.56
7.16 เกษตรผสมผสาน	2	3.13
7.17 ครูผู้สอนศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน	1	1.56
7.18 การค้าขาย	2	3.13
7.20 ช่างประติมากรรมของชาวอีสาน	1	1.56
7.21 ช่างจักสาน	3	4.69
7.22 ช่างก่อสร้าง	2	3.13
7.23 ช่างเชื่อม	1	1.56
7.24 ช่างซ่อมรถจักรยาน	5	7.81
7.26 ช่างซ่อมเครื่องรับ	1	3.13
7.27 ช่างตัดผม	7	10.94
8. ราษฎรวิชาที่มีการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการเรียนการสอน(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)(N=68)		
8.1 ช่างเดินสายไฟหน้าอาคาร	9	13.24
8.2 ช่างตัดผมชายเบื้องต้น	8	11.76
8.3 ช่างเสัผ้าสตรีเบื้องต้น	6	8.82
8.4 ช่างปูน	3	4.41
8.5 ช่างไม้เครื่องเรือน	2	2.94
8.6 ช่างอาหารไทย	1	1.47
8.7 การปลูกไม้ดอกไม้ประดับ	2	2.94
8.8 ช่างผลิตภัณฑ์จากวัสดุท้องถิ่น	1	1.47

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน(คน)	ร้อยละ
8.9 การเลี้ยงไก่เนื้อ	5	7.35
8.10 การเลี้ยงปลาน้ำจืด	5	7.35
8.11 การเลี้ยงเป็ด	2	2.94
8.12 โครงการ	3	4.41
8.13 ช่างถักโครเชต์	1	1.47
8.14 ช่างผลิตภัณฑ์จักสานไม้ไผ่	1	1.47
8.15 การเพาะเห็ดอย่างง่าย	1	1.47
8.16 ช่างทำอิฐ	1	1.47
8.17 ช่างผลิตภัณฑ์ไม้ไผ่	1	1.47
8.18 ช่างแต่งผมชาย	1	1.47
8.19 ช่างเสื่อน้ำสตรี	5	7.35
8.20 ช่างเสื่อน้ำชาย	1	1.47
8.21 ช่างซ่อมเครื่องกำเนิดไฟฟ้าและมอเตอร์สคาร์ท	1	1.47
8.22 ช่างเสื่อน้ำและเครื่องใช้เด็กอ่อน	1	1.47
8.23 ช่างเสื่อน้ำเด็ก	1	1.47
8.24 ช่างขนมไทย	1	1.47
8.25 ช่างซ่อมรถจักรยาน	3	4.41
8.26 ช่างดอกไม้ประดิษฐ์	1	1.47
8.27 เลี้ยงสุกรขุน	1	1.47

จากตารางที่ 7 พบว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่น ส่วนใหญ่เป็น เพศชาย คิดเป็นร้อยละ 70.18 เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 29.82 โดยส่วนใหญ่ มีอายุอยู่ในช่วง 31 - 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 54.39 รองลงมา มีอายุอยู่ในช่วง 41 - 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 31.58 มีวุฒิทางการศึกษา ระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 52.63 รองลงมา คือ ระดับอนุปริญญา/เทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ 19.30

อาชีพหลัก คือ ทำนา คิดเป็นร้อยละ 59.63 รองลงมา คือ ประกอบกิจการส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 22.81 อาชีพรอง คือ ประกอบกิจการส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 47.37 รองลงมา คือ เลี้ยงสัตว์ คิดเป็นร้อยละ 17.54 และประกอบอาชีพอื่น ๆ เช่นช่างเดินสายไฟฟ้าในอาคาร ช่างซ่อมเครื่องใช้ไฟฟ้า ช่างเชื่อม ช่างตัดผม ช่างเขียนแบบ ค้าขาย รับจ้างทั่วไป ช่างตัดเย็บเสื้อผ้า คิดเป็นร้อยละ 17.54

อาศัยอยู่ในเขตการให้บริการของโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 92.98 โดยส่วนใหญ่มีประสบการณ์ความชำนาญ และ/หรือ ผลงานที่เป็นที่รู้จักหรือเป็นที่ยอมรับ คือ ช่างไฟฟ้า คิดเป็นร้อยละ 14.06 รองลงมา คือ ช่างตัดเย็บเสื้อผ้า คิดเป็นร้อยละ 12.50

รายวิชาที่มีการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการเรียนการสอน ส่วนใหญ่คือ ช่างเดินสายไฟฟ้า ในอาคาร คิดเป็นร้อยละ 13.24 รองลงมา คือ ช่างตัดผมชายเบื้องต้น คิดเป็นร้อยละ 11.76

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์

1. สภาพการดำเนินการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ตารางที่ 8 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของ สภาพการดำเนินการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของครูผู้สอน
จำแนกตามลักษณะการเลือกภูมิปัญญาท้องถิ่น

ลักษณะการเลือก	จำนวน(คน)	ร้อยละ
1. การเลือกภูมิปัญญาท้องถิ่น มีขั้นตอนการปฏิบัติ (N=69)		
1.1 สํารวจสภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น (N=7)	7	10.14
1.1.1 คุณภาพความจำเป็นของท้องถิ่น	1	14.29
1.1.2 ศึกษา ความต้องการของท้องถิ่น	2	28.57
1.1.3 คุณภาพแวดล้อมความเหมาะสมของท้องถิ่น	4	57.14
1.2 ศึกษาหลักสูตรกำหนดรายวิชาให้ผู้เรียนเลือกเรียน (N=20)	20	28.99
1.2.1 ศึกษาหลักสูตร	3	15.00
1.2.2 กำหนด/เปิดรายวิชา (N=11)	11	55.00
1.2.2.1 พิจารณาหาความต้องการของโรงเรียน	1	6.67
1.2.2.2 ความพร้อมของครูในโรงเรียน	2	13.33

ตารางที่ 8 (ต่อ)

ลักษณะการเลือก	จำนวน(คน)	ร้อยละ
1.2.2.3 ความพร้อมของนักเรียน	3	20.00
1.2.2.4 ความพร้อมของสื่อ การเรียนการสอน	2	6.67
1.2.2.5 เหมาะสม สอดคล้องกับ ความต้องการของท้องถิ่น	1	6.67
1.2.2.6 วัตถุประสงค์ของรายวิชา ที่เปิดสอน	2	13.33
1.2.3 การเลือกวิชาเรียน (N=6)	6	30.00
1.2.3.1 จัดวิชาเรียนตามกลุ่มที่ นักเรียนสนใจเรียน	1	16.67
1.2.3.2 ผู้เรียนเลือกตามความสนใจ ของผู้เรียน	5	83.33
1.3 ประชุม พิจารณาคัดเลือกภูมิปัญญาท้องถิ่น(N=29) 20		28.99
1.3.1 ประชุม ร่วมปรึกษา (N=10)	10	34.48
1.3.1.1 คณะครูเข้าประชุมพิจารณา	6	60.00
1.3.1.2 ประชุมคณะกรรมการศึกษา ผู้ปกครอง ศึกษานิเทศก์	1	10.00
1.3.1.3 ปรึกษาผู้บริหาร	1	10.00
1.3.1.4 ปรึกษาฝ่ายวิชาการ	1	10.00
1.3.1.5 ตั้งกรรมการโรงเรียน	1	10.00

ตารางที่ 8 (ต่อ)

ลักษณะการเลือก	จำนวน(คน)	ร้อยละ
1.3.2 สํารวจข้อมูล (N=12)	12	41.38
1.3.2.1 สอดตามจากเพื่อนครู	2	15.38
1.3.2.2 สอดตามจากผู้เรียน	3	23.08
1.3.2.3 สอดตามจากชาวบ้าน	4	30.77
1.3.2.4 สอดตามจากผู้ปกครองผู้เรียน	1	7.69
1.3.2.5 ครูผู้สอนสำรวจด้วยตนเอง	3	23.08
1.3.3 พิจารณาคัดเลือก	7	24.14
1.4 เสนอโครงการ/แผนงาน (N=6)	6	8.70
1.4.1 เขียนโครงการของบเสนอ สปอ.	2	33.33
1.4.2 จัดทำแผนงาน หรือโครงการ ของโรงเรียน	1	16.87
1.4.3 เสนอโครงการต่อผู้บริหาร	3	50.00
1.5 ทำหนังสือเชิญภูมิปัญญาท้องถิ่น	8	11.59
1.6 ประสานงานวัน เวลา สถานที่ (N=8)	8	11.59
1.6.2 ติดต่อภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อ ขอความอนุเคราะห์	3	27.50
1.6.3 ศึกษาดูงานที่บ้าน สถานประกอบการ สอดตามรายละเอียด เกี่ยวกับ การทำงาน	3	27.50
1.6.4 นัดหมายมาที่โรงเรียน	1	12.50
1.6.5 เชิญมาประชุมปรึกษาหารือ	1	12.50

ตารางที่ 8 (ต่อ)

ลักษณะการเลือก	จำนวน(คน)	ร้อยละ
2. มีเกณฑ์การเลือกภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือไม่ (N=20)		
2.1 มี (N=60)	20	100.00
2.1.1 การใช้ง่าย	3	5.00
2.1.2 การเดินทางสะดวก	1	1.67
2.1.3 มีความคล่องตัว	1	1.67
2.1.4 ความประหลาดใจ	2	3.33
2.1.5 เคยให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียน	3	5.00
2.1.6 มีฐานะทางครอบครัวดี	1	1.67
2.1.7 บุคลิกดี	1	1.67
2.1.8 เป็นคนที่อยู่ในพื้นที่เขตการให้บริการ ของโรงเรียน	1	1.67
2.1.9 มีความชำนาญในการปฏิบัติ	7	11.67
2.1.10 มีความตั้งใจในการทำงาน	1	1.67
2.1.11 มีความรู้ ความสามารถในเรื่อง ที่สอน	14	23.33
2.1.12 ประสบผลสำเร็จในการทำงาน	10	16.67
2.1.13 มีความเสียสละ	1	1.67
2.1.14 มีความเอื้อเฟื้อเพื่อนร่วมงาน	1	1.67
2.1.15 มีคุณวุฒิสูง	1	1.67
2.1.16 มีทักษะ ประสบการณ์ใน การถ่ายทอดความรู้	6	10.00

ตารางที่ 8 (ต่อ)

ลักษณะการเลือก	จำนวน(คน)	ร้อยละ
2.1.17 มีมนุษยสัมพันธ์	1	1.67
2.1.18 มีเวลาว่างพอที่จะมีให้กับ ทางโรงเรียน	5	8.33
2.2 ไม่มี	-	-
3. นอกจากตัวภูมิปัญญาท้องถิ่นแล้ว การเลือกภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการเรียนการสอนยังได้ คำนึงถึง (N=47)		
3.1 คำนึงถึงผู้เรียน (N=36)	20	42.55
3.1.1 การนำความรู้ไปใช้ในวิถีประจำวัน	4	9.76
3.1.2 การนำความรู้ไปประกอบอาชีพ ในอนาคต	3	7.32
3.1.3 มีรายได้ระหว่างเรียน	1	2.44
3.1.4 ความต้องการของผู้เรียน	6	14.63
3.1.5 ความถนัดของผู้เรียน	2	4.88
3.1.6 ความพร้อมของผู้เรียน	2	4.88
3.1.7 ความสนใจของผู้เรียน	16	39.02
3.1.8 ผู้เรียนเรียนรู้นอกสถานที่	1	2.44
3.1.9 ประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียน	1	2.44
3.1.10 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ ผู้เรียนที่ผ่านมา	4	9.76
3.1.11 ความรู้พื้นฐานของผู้เรียน	1	2.44

ตารางที่ 8 (ต่อ)

ลักษณะการเลือก	จำนวน(คน)	ร้อยละ
3.2 ความพร้อมของโรงเรียน	1	2.13
3.3 ความพร้อมของผู้สอนเอง	3	6.38
3.4 งบประมาณในการจัดซื้อวัสดุ-อุปกรณ์	1	2.13
3.5 แนวนโยบายของผู้บริหารโรงเรียน	1	2.13
3.6 ครูผู้รับผิดชอบ	1	2.13
3.7 ความพร้อมด้านวัสดุ-อุปกรณ์ ที่ใช้ในการฝึกปฏิบัติงาน	3	6.38
3.8 ระยะทางระหว่างโรงเรียนกับท้องถิ่น	1	2.13
3.9 การจัดการเรียนการสอน	1	2.13
3.10 เวลาของตารางเรียนจะต้องสอดคล้อง กับเวลาว่างของภูมิปัญญาท้องถิ่น	1	2.13
3.11 สถานที่ที่มีความเหมาะสมเอื้ออำนวย ในการจัดการเรียนการสอน	1	2.13
3.12 สภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น	6	12.77
3.13 หลักสูตร เนื้อหาที่จะเรียน	7	14.89
4. สถานที่ที่ใช้ในการเรียนการสอนโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น (N=27)		
4.1 พาผู้เรียนไปศึกษากับภูมิปัญญาท้องถิ่นในท้องถิ่น (N=12)	9	33.33
4.1.1 ที่บ้านภูมิปัญญาท้องถิ่น	2	16.67
4.1.2 ที่วัด	1	8.33
4.1.3 ศาลาหมู่บ้าน	1	8.33

ตารางที่ 8 (ต่อ)

ลักษณะการเลือก	จำนวน(คน)	ร้อยละ
4.1.4 ศูนย์คิดเช็บบัตรในตำบล	1	8.33
4.1.5 สถานที่ราชการ	1	8.33
4.1.6 สถานที่ประกอบการในท้องถิ่น	6	50.00
4.2 เชิงภูมิปัญญาท้องถิ่นมาสอนที่โรงเรียน (N=27)	18	66.67
4.2.1 พื้นที่ว่างในบริเวณโรงเรียน	5	18.52
4.2.2 โรงเก็บของ	1	3.70
4.2.3 โรงฝึกงานในโรงเรียน	6	22.22
4.2.4 โรงเรียน	1	3.70
4.2.5 ห้องคหกรรม	1	3.70
4.2.6 ห้องเรียน	7	25.93
4.2.7 หอประชุม	1	3.70
4.2.8 อาคารอเนกประสงค์	5	18.52
5. เกณฑ์การพิจารณาเลือกสถานที่ที่ใช้ในการเรียนการสอน (N=20)		
5.1 พาผู้เรียนไปศึกษากับภูมิปัญญาท้องถิ่นในท้องถิ่น (N=10)	2	10.00
5.1.1 ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติจริง	2	20.00
5.1.2 ความสะดวกและความต้องการของภูมิปัญญาท้องถิ่น	1	10.00
5.1.3 วัสดุ-อุปกรณ์ ที่ใช้ในการฝึกปฏิบัติงาน มีพร้อม	2	20.00

ตารางที่ 8 (ต่อ)

ลักษณะการเลือก	จำนวน(คน)	ร้อยละ
5.1.4 สะดวกปลอดภัย และไม่เสียเวลา		
ในการเดินทาง	1	10.00
5.1.5 สถานที่เอื้ออำนวย และเหมาะสม		
ในการจัดการเรียนการสอน	1	10.00
5.1.8 สภาพแวดล้อมมีความเหมาะสม		
กับเนื้อหาที่จะเรียน	2	20.00
5.1.7 นักเรียนมีจำนวนน้อย	1	10.00
5.2 เชิงภูมิปัญญาท้องถิ่นมาสอนที่โรงเรียน (N=29) 11		55.00
5.2.1 วัสดุ-อุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกปฏิบัติงาน		
มีพร้อม	8	27.59
5.1.2 การเดินทางลำบาก	1	3.45
5.1.3 นักเรียนมีจำนวนมาก	2	6.90
5.1.4 จำนวนครูที่รับผิดชอบมีจำนวนน้อย	1	3.45
5.1.5 ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติจริงที่โรงเรียน	3	10.34
5.1.6 ไม่ต้องรบกวนบุคคลในท้องถิ่น	1	3.45
5.1.7 เสียเวลามากในการเดินทางจึง		
ไปรบกวนเวลาของวิชาอื่น ๆ	1	3.45
5.1.8 สภาพแวดล้อมในบริเวณโรงเรียน		
มีความเหมาะสม เอื้ออำนวยใน		
การจัดการเรียนการสอน	8	27.59
5.1.9 การเดินทางสะดวก ปลอดภัยและ		
เป็นไปตามความต้องการของ		
ภูมิปัญญาท้องถิ่น	4	13.79

ตารางที่ 8 (ต่อ)

ลักษณะการเลือก	จำนวน(คน)	ร้อยละ
5.3 พาผู้เรียนไปศึกษากับภูมิปัญญาท้องถิ่นในท้องถิ่น และเชิญภูมิปัญญาท้องถิ่นมาสอนที่โรงเรียน (N=22)	7	35.00
5.1.1 ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติจริง	3	13.64
5.1.2 ความสะดวกและความต้องการ ของภูมิปัญญาท้องถิ่น	6	27.27
5.1.3 วัสดุ-อุปกรณ์ ที่ใช้ในการฝึกปฏิบัติงาน มีพร้อม	7	31.82
5.1.4 สะดวกปลอดภัย และไม่เสียเวลา มากในการเดินทาง	2	9.09
5.1.5 สถานที่เอื้ออำนวย และมีความเหมาะสม ในการจัดการเรียนการสอน	1	4.55
5.1.6 สภาพแวดล้อมเหมาะสม กับเนื้อหาที่จะเรียน	3	13.64
6. ผู้เลือกสถานที่ในการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการเรียนการสอน (N=18)		
6.1 ครูผู้สอน	12	68.67
6.2 คณะกรรมการโรงเรียน	1	5.56
6.3 คณะครู	3	16.67
6.3 ภูมิปัญญาท้องถิ่น	1	5.56
6.4 ฝ่ายวิชาการของโรงเรียน	1	5.56

จากตารางที่ 8 พบว่า ครูผู้สอน หรือผู้ที่รับผิดชอบการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการเรียน การสอนส่วนใหญ่มีขั้นตอนการปฏิบัติกาเลือกภูมิปัญญาท้องถิ่น คือ ศึกษาหลักสูตรกำหนดรายวิชา ให้ผู้เรียนเลือกเรียนและประชุมพิจารณาคัดเลือกภูมิปัญญาท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 28.99 เท่ากัน โดยส่วนใหญ่มีการกำหนด/เปิดรายวิชาโดยดูความพร้อมของนักเรียน คิดเป็นร้อยละ 20.00 และ มีการประชุมพิจารณา สํารวจข้อมูล โดยสอบถามข้อมูลของภูมิปัญญาท้องถิ่นจากชาวบ้าน คิดเป็น ร้อยละ 30.77 รองลงมา คือ ทำหนังสือเชิญ และประสานงานกับภูมิปัญญาท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 11.59 เท่ากัน โดยส่วนใหญ่จะไปติดต่อภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อขอความอนุเคราะห์และศึกษาคูงาน และสอบถามรายละเอียดเกี่ยวกับ การทำงานที่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 27.50 เท่ากัน

ครูผู้สอนหรือผู้ที่รับผิดชอบการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการเรียนการสอน ส่วนใหญ่มีเกณฑ์ ในการพิจารณาเลือกภูมิปัญญาท้องถิ่นคิดเป็นร้อยละ 100.00 โดยส่วนใหญ่มีเกณฑ์ในการพิจารณา เลือกภูมิปัญญาท้องถิ่น คือ เป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถในเรื่องที่สอน คิดเป็นร้อยละ 23.33 รองลงมาคือ ประสบผลสำเร็จในการทำงาน คิดเป็นร้อยละ 16.67

การเลือกภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการเรียนการสอน ส่วนใหญ่ครูผู้สอน หรือผู้ที่รับผิดชอบ การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นได้คำนึงถึงผู้เรียน คิดเป็นร้อยละ 42.55 โดยส่วนใหญ่ คำนึงถึงผู้เรียนใน ด้านความสนใจของผู้เรียน คิดเป็นร้อยละ 39.02 รองลงมา ความต้องการของผู้เรียน คิดเป็น ร้อยละ 14.63 นอกจากคำนึงถึงผู้เรียนแล้วยังได้คำนึงถึง หลักสูตร เนื้อหาที่จะเรียน คิดเป็น ร้อยละ 14.89

การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการเรียนการสอน ส่วนใหญ่จะเชิญภูมิปัญญาท้องถิ่นมาสอนที่ โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 66.67 โดยส่วนใหญ่ใช้ห้องเรียนในการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 25.93 รองลงมา คือ โรงฝึกงานในโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 22.22

เกณฑ์ในการพิจารณาเลือกสถานที่คือ สภาพแวดล้อมในบริเวณโรงเรียนมีความเหมาะสม และเอื้ออำนวยในการจัดการเรียนการสอน และมีวัสดุ-อุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกปฏิบัติงาน คิดเป็น ร้อยละ 27.59 รองลงมา คือ การเดินทางสะดวก ปลอดภัย และเป็นไปตามความต้องการของ ภูมิปัญญาท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 13.79 ผู้เลือกสถานที่ในการเรียนการสอน คือ ครูผู้สอน คิด เป็นร้อยละ 66.67 รองลงมา คือ คณะครูในโรงเรียนร่วมกันพิจารณา คิดเป็นร้อยละ 16.67

ตารางที่ 9 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของสภาพการดำเนินการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ของครูผู้สอน
จำนวนตามลักษณะการเตรียมการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ลักษณะการเตรียมการ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
1. ก่อนการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการเรียนการสอน ได้เตรียมการ (N=20)		
1.1 เตรียมความพร้อมของครูผู้สอน (N=37)		
1.1.1 ศึกษาเนื้อหาที่สอน	16	43.24
1.1.2 จัดตารางสอน	1	2.70
1.1.3 แจ้งกำหนดการแก่ภูมิปัญญาท้องถิ่น	1	2.70
1.1.4 เตรียมกิจกรรมการเรียนการสอน	2	5.41
1.1.5 เตรียมข้อคำถาม	1	2.70
1.1.6 เตรียมวัสดุ-อุปกรณ์ที่ใช้ ในการฝึกปฏิบัติงาน	2	5.41
1.1.7 เตรียมเอกสารประกอบการสอน	4	10.81
1.1.8 ศึกษาจุดประสงค์ในหลักสูตร	3	8.11
1.1.9 ศึกษาแผนการสอน	2	5.41
1.1.10 ศึกษาหลักสูตร	3	8.11
1.1.11 สอนเนื้อหาอื่น ๆ ไปก่อน	1	2.70
1.1.12 ไม่ได้จัดเตรียมอะไร	1	2.70
1.2 เตรียมความพร้อมของนักเรียน (N=43)		
1.2.1 ครูกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจ	1	2.33
1.2.2 ขอความร่วมมือจากนักเรียน	3	6.98
1.2.3 แจ้งจุดประสงค์ให้นักเรียนทราบ	7	16.28
1.2.4 แจ้งเนื้อหาที่จะเรียน	1	2.33

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ลักษณะการเตรียมการ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
1.2.5 แจ้งสื่อการเรียนที่นักเรียน ต้องจัดเตรียมมา	7	16.28
1.2.6 แจ้งให้ทราบว่าจะมีภูมิปัญญาท้องถิ่น มาสอน	3	6.98
1.2.7 เตรียมข้อความถาม	2	4.65
1.2.8 ทบทวนเนื้อหาที่เรียนมาแล้ว	1	2.33
1.2.9 นัดแนะเวลา สถานที่	7	16.28
1.2.10 แนะนำประวัติภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยสังเขป	1	2.33
1.2.11 ให้ผู้เรียนศึกษาเนื้อหามาแล้วล่วงหน้า	6	13.95
1.2.12 สอนเนื้อหานั้น ๆ มาก่อน	3	6.98
1.2.13 แจ้งตารางเรียนที่ต้องเรียน กับภูมิปัญญาท้องถิ่น	1	2.33
1.3 เตรียมความพร้อมของภูมิปัญญาท้องถิ่น (N=71)		
1.3.1 ชี้แจงเรื่องการวัดและ ประเมินผลผู้เรียน	6	8.4
1.3.2 วางแผนการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน	1	1.41
1.3.3 จัดหาเอกสารประกอบการสอน	2	2.82
1.3.4 แจ้งจำนวนคาบที่ภูมิปัญญาท้องถิ่นสอน	1	1.41
1.3.5 แจ้งเนื้อหาที่ต้องสอน	19	26.78
1.3.6 แจ้งจุดประสงค์	16	22.54

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ลักษณะการเตรียมการ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
1.3.7 แจ้งกำหนดวัน เวลา สถานที่	4	5.63
1.3.8 เตรียมกิจกรรม เทคนิควิธีการสอน ตามแผนการสอน	10	14.08
1.3.9 จัดเตรียมวัสดุ-อุปกรณ์ ที่ใช้ในการฝึกปฏิบัติงาน	7	9.86
1.3.10 แจ้งจำนวนนักเรียน เพศ	1	1.41
1.3.11 บอกระดับความสามารถของผู้เรียน	1	1.41
1.3.12 แจ้งเวลาว่างที่ภูมิปัญญาท้องถิ่นมีให้	2	2.82
1.3.13 ศึกษาวิธีการถ่ายทอดความรู้	1	1.41
1.4 เตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ (N=37)		
1.4.1 จัดเตรียมโต๊ะเก้าอี้ให้เพียงพอ	5	13.51
1.4.2 จัดโต๊ะเป็นกลุ่มตามกิจกรรมหรือ ศูนย์การเรียน	1	2.70
1.4.3 จัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อ การจัดการเรียนการสอน	10	27.03
1.4.4 จัดเตรียมสื่อการเรียนการสอน	20	54.05
1.4.5 จัดเตรียมเอกสารประกอบการสอน	1	2.70
2. ได้มีการเตรียมการเรียนการสอนโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นไว้หรือไม่ (N=20)		
2.1 มีการเตรียมการ	20	100.00
2.2 ไม่ได้มีการเตรียมการ	-	-

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ลักษณะการเตรียมการ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
3. มีการจัดเตรียมการเรียนการสอนไว้ในลักษณะใด มีหลักเกณฑ์การจัดเตรียมคือ (N=20)		
3.1 นำผู้เรียนไปศึกษา คุงาน กับภูมิปัญญาท้องถิ่น ในท้องถิ่น (N=6)	2	10.00
3.1.1 ความเหมาะสมของเนื้อหา หรือบทเรียน	1	16.67
3.1.2 เป็นไปตามความต้องการและ ความสะดวกของภูมิปัญญาท้องถิ่น	2	33.33
3.2.3 มีสภาพแวดล้อมเหมาะสม	1	16.67
3.2.4 มีความพร้อมในด้านสื่อ การเรียนการสอน	2	33.33
3.2 เชิญภูมิปัญญาท้องถิ่นมาสอนที่โรงเรียน (N=34)	11	55.00
3.2.1 เป็นไปตามความต้องการและ ความสะดวกของภูมิปัญญาท้องถิ่น	7	20.59
3.2.2 เป็นไปตามความต้องการของผู้เรียน	1	2.94
3.2.3 เป็นนโยบายของโรงเรียน	1	2.94
3.2.4 ความเหมาะสมของเนื้อหา หรือบทเรียน	5	14.71
3.2.5 สภาพแวดล้อมในบริเวณ โรงเรียนเหมาะสม	10	29.41
3.2.6 โรงเรียนมีความพร้อมในด้านสื่อ การเรียนการสอน	10	29.41

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ลักษณะการเตรียมการ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
3.3 นำผู้เรียนไปศึกษา ศึกษาน กับภูมิปัญญาท้องถิ่นในท้องถิ่นและเชิญภูมิปัญญาท้องถิ่นมาสอน ที่โรงเรียน (N=17)	7	35.00
3.3.1 เป็นไปตามความต้องการและ ความสะดวกของภูมิปัญญาท้องถิ่น	4	23.53
3.3.2 ความเหมาะสมของเนื้อหา หรือบทเรียน	3	17.65
3.3.5 สภาพแวดล้อมเหมาะสม	3	17.65
3.3.6 ความพร้อมในด้านสื่อการเรียนการสอน	7	41.18
4. ผู้จัดเตรียมการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน คือ (N=41)		
4.1 คณะครูในโรงเรียน	11	25.83
4.2 ครูผู้สอน หรือผู้ที่รับผิดชอบ	19	46.34
4.3 ให้นักเรียนช่วย	2	4.88
4.4 ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่	1	2.44
4.5 ภูมิปัญญาท้องถิ่น	8	19.51
5. ในการวางแผนเตรียมการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นได้ขอคำปรึกษาจาก (N=20)		
5.1 ขอคำปรึกษา (N=33)	20	100.00
5.1.1 คณะครู	3	9.09
5.1.2 บุคคลในท้องถิ่น	2	6.06
5.1.3 ผู้บริหารโรงเรียน	8	24.24
5.1.4 ผู้ปกครองนักเรียน	1	3.03
5.1.5 เพื่อนครูในโรงเรียน	10	30.30
5.1.6 ภูมิปัญญาท้องถิ่น	8	24.24
5.1.7 ศึกษานิเทศก์	1	3.03
5.2 ไม่ได้ขอคำปรึกษา	-	-

จากตารางที่ 9 พบว่า ก่อนการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการเรียนการสอน ส่วนใหญ่ ครูผู้สอน หรือผู้ที่รับผิดชอบการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นได้เตรียมความพร้อมตนเองเกี่ยวกับ การศึกษา เนื้อหาที่สอน คิดเป็นร้อยละ 43.24 รองลงมา คือ เตรียมเอกสารประกอบการสอน คิดเป็น ร้อยละ 10.81

เตรียมความพร้อมผู้เรียน คือ แจกจุดประสงค์ให้ผู้เรียนทราบ แจงสื่อการเรียนที่ นักเรียนต้องจัดเตรียมมา และนัดแนะ เวลา สถานที่ ให้ผู้เรียนทราบ คิดเป็นร้อยละ 16.28 เท่ากัน รองลงมา คือให้ผู้เรียนศึกษาเนื้อหามาแล้วล่วงหน้า คิดเป็นร้อยละ 13.95

เตรียมความพร้อมภูมิปัญญาท้องถิ่น คือ แจงเนื้อหาที่ภูมิปัญญาท้องถิ่นต้องสอน คิดเป็น ร้อยละ 26.78 รองลงมา คือ แจกจุดประสงค์ให้ภูมิปัญญาท้องถิ่นทราบ คิดเป็นร้อยละ 22.54

เตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ คือ จัดเตรียมสื่อการเรียนการสอนคิดเป็นร้อยละ 54.05 รองลงมา คือ การจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 27.03

ครูผู้สอน หรือผู้ที่รับผิดชอบการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ส่วนใหญ่ได้มีการเตรียมการเรียน การสอนไว้ คิดเป็นร้อยละ 100.00 โดยส่วนใหญ่มีการจัดเตรียมการเรียนการสอนไว้ในลักษณะ เชิงภูมิปัญญาท้องถิ่นมาสอนที่โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 55.00 โดยส่วนใหญ่มีเกณฑ์ในการเตรียม การ คือ สภาพแวดล้อมในบริเวณโรงเรียนมีความเหมาะสม และโรงเรียนมีความพร้อมในด้าน สื่อการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 29.41 เท่ากัน รองลงมา คือ ทิ้งนำผู้เรียนไปศึกษา ดูงาน กับภูมิปัญญาท้องถิ่นในท้องถิ่น และเชิงภูมิปัญญาท้องถิ่นมาสอนที่โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 35.00 โดยส่วนใหญ่มีเกณฑ์ในการเตรียมการ คือ พิจารณาความพร้อมในด้านสื่อการเรียนการสอน คิด เป็นร้อยละ 41.18

ผู้จัดเตรียมการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการเรียนการสอนส่วนใหญ่ คือ ครูผู้สอน หรือผู้ที่ รับผิดชอบการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 46.34 รองลงมา คือ คณะครูในโรงเรียนร่วม กันพิจารณา คิดเป็นร้อยละ 25.83

ในการวางแผนเตรียมการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ส่วนใหญ่ครูผู้สอนหรือผู้ที่รับผิดชอบการใช้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นได้ขอค่าปรึกษาจาก เพื่อนครูในโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 30.30 รองลงมาคือ ปรึกษาผู้บริหารโรงเรียน และ ภูมิปัญญาท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 24.24 เท่ากัน

ตารางที่ 10 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของสภาพการดำเนินการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของครูผู้สอน
จำนวนตามลักษณะการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ลักษณะการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น	จำนวน(คน)	ร้อยละ
1. ขั้นตอนการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ในการเรียนการสอน (N=44)		
1.1 ขั้นตอนก่อนสอน (N=23)	15	34.09
1.1.1 ลงลายมือชื่อในสมุดลงเวลาของโรงเรียน	1	4.35
1.1.2 แจ้งเกณฑ์การประเมิน	1	4.35
1.1.3 แจ้งจุดประสงค์	4	17.39
1.1.4 แจ้งเนื้อหาให้นักเรียนทราบ	2	8.70
1.1.5 ตรวจสอบอุปกรณ์ก่อนสอน	1	4.35
1.1.6 แนะนำตัวภูมิปัญญาท้องถิ่นให้นักเรียนทราบ	11	47.83
1.1.7 นำผู้เรียนไปสถานที่ที่ได้จัดเตรียมไว้แล้ว	1	4.35
1.1.8 จูงใจให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในบทเรียน	1	4.35
1.1.9 ให้นักเรียนพบอาจารย์ที่ปรึกษา ก่อน	1	4.35
1.2 ขึ้นดำเนินการสอน	20	45.45
1.2.1 สาธิตประกอบการสอน แบ่งกลุ่มทำงาน	20	100.00
1.3 ขึ้นสรุปบทเรียน (N=9)	9	20.45
1.3.1 ครูช่วยอธิบายเพิ่มเติม สรุปบทเรียน สว่างท้ายชั่วโมง	9	100.00
2. การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการเรียนการสอน ส่วนใหญ่จัดการเรียนการสอนในลักษณะ (N=56)		
2.1 การบรรยายของภูมิปัญญาท้องถิ่น	11	19.64
2.2 การแบ่งกลุ่มทำงาน	12	21.43
2.3 การมีกปฏิบัติจริง	10	17.88

ตารางที่ 10 (ต่อ)

ลักษณะการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น	จำนวน(คน)	ร้อยละ
2.4 การศึกษาออกสถานที่	1	1.79
2.5 การสาธิตประกอบการสอน	18	32.14
2.6 จัดเป็นศูนย์การเรียนรู้	2	3.57
2.7 อธิบายตอบข้อซักถามนักเรียน	2	3.57
3. บทบาทร่วมของครูผู้สอนกับภูมิปัญญาท้องถิ่น ในการเรียนการสอนในแต่ละครั้ง (N=52)		
3.1 ครูช่วยอธิบายเพิ่มเติม หรือช่วยเสริม	9	17.31
3.2 กระตุ้นผู้เรียนให้เกิดความสนใจในบทเรียน	2	3.85
3.3 การควบคุมดูแลนักเรียน และ คอยอำนวยความสะดวกต่าง ๆ	7	13.46
3.4 การวัดผล ประเมินผล ผู้เรียน	11	21.15
3.5 ร่วมวางแผนในการจัดการเรียนการสอน	1	1.92
3.6 ครูปฏิบัติตนเหมือนผู้เรียนคนหนึ่ง	2	3.85
3.7 ช่วยแนะนำแผนการสอน และขั้นตอนการสอน	1	1.92
3.8 ครูช่วยสรุปบทเรียน ช่วงท้ายชั่วโมงเรียน	4	7.69
3.9 จัดเตรียมสื่อการเรียนการสอน	11	21.15
3.10 ให้คำปรึกษาเมื่อมีปัญหา	1	1.92
3.11 ไม่ได้มีส่วนร่วมใดๆ ปล่อยให้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นสอนโดยอิสระ	2	3.85
3.12 ครูผู้สอนเป็นผู้เล็งเห็นให้ในระยะแรก	1	1.92

ตารางที่ 10 (ต่อ)

ลักษณะการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น	จำนวน(คน)	ร้อยละ
4. มีความจำเป็นหรือไม่ ที่จะต้องประยุกต์วิทยาการสมัยใหม่ให้เข้ากับภูมิปัญญาท้องถิ่น เพราะ (N=20)		
4.1 มีความจำเป็น (N=14)	14	70.00
4.1.1 การใช้ภาษาในการสื่อความหมายแตกต่างกันระหว่างสมัยเก่า กับสมัยใหม่	1	7.14
4.1.2 งานรับซื้อถ้ามี่เครื่องมือที่ทันสมัย มาช่วยจะดียิ่งขึ้น ไม่ล่าช้าและงานมีคุณภาพ	3	21.43
4.1.3. เทคนิค วิธีการที่ภูมิปัญญาท้องถิ่นใช้เป็นเทคนิควิธีการแบบเก่า ๆ ล้าสมัย	6	42.86
4.1.4 นักเรียนจะได้ปรับความเข้าใจ หรือนำไปใช้กับสภาพสังคม หรือในชีวิตประจำวันได้	3	21.43
4.1.5 วัสดุ-อุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ที่ภูมิปัญญาท้องถิ่นใช้ล้าสมัย หาได้ยาก	1	7.14
4.2 ไม่มีความจำเป็น (N=6)	6	30.00
4.2.1 เทคนิควิธีการ ที่ภูมิปัญญาท้องถิ่นใช้เป็นเทคนิค วิธีการที่ทันสมัยอยู่แล้ว	3	50.00
4.2.2 วัสดุ-อุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ที่ภูมิปัญญาท้องถิ่นใช้ทันสมัยกว่าของโรงเรียน	3	50.00

ตารางที่ 10 (ต่อ)

ลักษณะการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น	จำนวน(คน)	ร้อยละ
5. จะมีการประยุกต์วิทยาการสมัยใหม่ให้เข้ากับภูมิปัญญาท้องถิ่นได้ (N=17)		
5.1 การแก้ปัญหาเฉพาะหน้าขณะนั้น	1	5.88
5.2 การทดลองใช้วิธีการใหม่	1	5.88
5.3 ครูผู้สอนเสนอแนะวิธีการใหม่ ๆ	1	5.88
5.4 ความเป็นหน่วยงานของรัฐมาจัดอบรมให้ความรู้ ทางด้านเทคนิควิธีการ แนะนำการใช้ เครื่องมือต่าง ๆ ที่ทันสมัย ได้งานที่มีคุณภาพ	1	5.88
5.5 ปรึกษาร่วมกันในการนำเทคนิควิธีการใหม่ ๆ มาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน	10	58.82
5.6 นำเอาเครื่องมือที่ทันสมัยมาช่วยในการสอน	1	5.88
5.7 ปรับทัศนคติในการไม่ยอมรับของใหม่ ของคนรุ่นเก่า	1	5.88
5.8 ให้ภูมิปัญญาท้องถิ่นได้รับข่าวสาร เทคนิคใหม่ ๆ โดยการแนะนำ หรือพาไปศึกษาดูงาน	1	5.88

จากตารางที่ 10 พบว่า โดยส่วนใหญ่ครูผู้สอน หรือผู้ที่รับผิดชอบการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น มีขั้นตอนการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการเรียนการสอน คือ ขั้นตอนก่อนสอน ขั้นตอนการเรียนการสอน ขั้นสรุปบทเรียน โดยส่วนใหญ่ขั้นตอนก่อนสอนมีการแนะนำตัวภูมิปัญญาท้องถิ่นให้นักเรียนทราบ

คิดเป็นร้อยละ 47.83 รองลงมา คือ มีการจัดจุดประสงค์ คิดเป็นร้อยละ 17.39 ในชั้นดำเนินการสอน ส่วนใหญ่เป็นลักษณะสำคัญประกอบการสอน แบ่งกลุ่มฝึกปฏิบัติงาน คิดเป็นร้อยละ 100.00 ขึ้นสรุปทเรียนส่วนใหญ่ครูช่วยอธิบายเพิ่มเติมสรุปบทเรียนช่วงท้ายชั่วโมง คิดเป็นร้อยละ 100.00

การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการเรียนการสอน ส่วนใหญ่จัดการเรียนการสอนในลักษณะการสำคัญประกอบการสอน คิดเป็นร้อยละ 32.14 รองลงมาคือ การแบ่งกลุ่มทำงาน คิดเป็นร้อยละ 21.43

ครูผู้สอน หรือผู้ที่รับผิดชอบการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น มีบทบาทร่วมกับภูมิปัญญาท้องถิ่นคือการจัดเตรียมสื่อการเรียนการสอน และการวัดผล ประเมินผลผู้เรียนคิดเป็นร้อยละ 21.15 เท่ากัน รองลงมา คือ ครูผู้สอนช่วยอธิบายเพิ่มเติม หรือช่วยเสริม คิดเป็นร้อยละ 17.31

ครูผู้สอน หรือผู้ที่รับผิดชอบการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า มีความจำเป็นที่จะต้องประยุกต์วิทยาการสมัยใหม่ให้เข้ากับภูมิปัญญาท้องถิ่นคิดเป็นร้อยละ 70.00 โดยส่วนใหญ่ให้เหตุผล คือ เทคนิค วิธีการที่ภูมิปัญญาท้องถิ่นใช้เป็นเทคนิค วิธีการแบบเก่า ๆ ล้าสมัย คิดเป็นร้อยละ 42.86 รองลงมาคือ งานซับซ้อนถ้ามีเครื่องมือที่ทันสมัยมาช่วยจะดีขึ้นไม่ล่าช้า และงานมีคุณภาพ และนักเรียนจะได้ปรับ หรือนำไปใช้กับสภาพสังคม หรือในชีวิตประจำวันได้ คิดเป็นร้อยละ 21.43

ครูผู้สอน หรือผู้ที่รับผิดชอบการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ควรมีการประยุกต์วิทยาการสมัยใหม่ให้เข้ากับภูมิปัญญาท้องถิ่นได้ โดยครูกับภูมิปัญญาท้องถิ่นปรึกษาร่วมกัน นำเทคนิค วิธีการใหม่ ๆ มาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 58.82

ตารางที่ 11 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของสภาพการดำเนินการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ของครูผู้สอน
 จำนวนตามลักษณะการประเมินการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ลักษณะการประเมิน	จำนวน(คน)	ร้อยละ
1. เลขประเมินการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือไม่ (N=20)		
1.1 เลข	20	100.00
1.2 ไม่เลข	-	-
2. ทุกครั้งที่มีการประเมินการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้ประเมินภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือไม่ (N=20)		
2.1 ประเมิน	20	100.00
2.2 ไม่ได้ประเมิน	-	-
3. เลขประเมินภูมิปัญญาท้องถิ่นด้วยวิธีการ (N=20)		
3.1 การสัมภาษณ์	1	5.00
3.2 ผลงานระหว่างปีที่ผ่านมา กับปัจจุบัน	1	5.00
3.3 สังเกตพฤติกรรมการสอน	18	90.00
4. เลขประเมินภูมิปัญญาท้องถิ่นในขั้นตอนใดของการเรียนการสอน (N=22)		
4.1 ก่อนการจัดการเรียนการสอน	1	4.55
4.2 ระหว่างการเรียนการสอน	16	72.73
4.3 หลังการเรียนการสอน	4	18.18
4.4 สิ้นปีการศึกษา	1	4.55
5. ผู้ประเมินภูมิปัญญาท้องถิ่น (N=20)		
5.1 คณะครูในโรงเรียน	1	5.00
5.2 ครูผู้สอน	18	90.00
5.3 ผู้เรียน	1	5.00

ตารางที่ 11 (ต่อ)

ลักษณะการประเมิน	จำนวน(คน)	ร้อยละ
6. ผลการประเมินภูมิปัญญาท้องถิ่น (N=43)		
6.1 การควบคุมอารมณ์ระหว่างการสอนซึ่งทำได้ไม่ดี	2	4.64
6.2 การใช้ภาษาในการสื่อความหมายไม่ตรงกับ กับความเข้าใจของผู้เรียน	1	2.33
6.3 การถ่ายทอดความรู้ซึ่งไม่ดีเท่าที่ควร	9	20.93
6.4 ซึ่งไม่คล่องเท่าที่ควร เกิดความประหม่า	3	6.98
6.5 ผู้เรียนเกิดความสนุกสนานในการเรียน	2	4.64
6.6 ผู้เรียนมีความสนใจในการเรียน	4	9.30
6.7 สามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี	1	2.33
6.8 มีความถนัดในการใช้เครื่องมือ	1	2.33
6.9 ผู้เรียนไม่คอยเชื่อฟัง	1	2.33
6.10 มีความรู้ ความชำนาญ ในเรื่องที่สอน	5	11.63
6.11 มีเทคนิค วิธีการ สอนที่ดี ผู้เรียนเข้าใจ	10	23.26
6.12 ภูมิปัญญาท้องถิ่นไม่มีจิตวิทยา ในการสอนผู้เรียนวัยรุ่น	1	2.33
6.13 สอนไม่ตรงตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้	1	2.33
6.14 เสี่ยงเบา	1	2.33
6.15 อายุน้อยเกินไป ผู้เรียนไม่คอยเชื่อฟัง	1	2.33
7. ผลการประเมินทำให้เห็นวิธีการที่แตกต่างไปจากที่ครูสอนหรือไม่ แตกต่างอย่างไร (N=20)		
7.1 แตกต่าง (N=22)	19	95.00
7.1.1 เทคนิควิธีการ ขึ้นสอนวิธีการสอน	5	22.73

ตารางที่ 11 (ต่อ)

ลักษณะการประเมิน	จำนวน(คน)	ร้อยละ
7.1.2 ครูจะสอนบททวนพื้นฐานก่อน	1	4.55
7.1.3 ครูผู้สอนเน้นภาคทฤษฎี	1	4.55
7.1.4 ครูผู้สอนสอนอย่างมีขั้นตอนเป็นลำดับ	1	4.55
7.1.5 ภูมิปัญญาท้องถิ่นจะเห็นภาคปฏิบัติ	5	22.73
7.1.6 ภูมิปัญญาท้องถิ่นมีความรู้และ ความชำนาญในเรื่องที่สอน	2	9.09
7.1.7 ผู้เรียนมีความสนุกสนานในการเรียน	1	4.55
7.1.8 ภูมิปัญญาท้องถิ่นสามารถถ่ายทอดความรู้ ให้ผู้เรียนเข้าใจได้เป็นอย่างดี	1	4.55
7.1.9 ภูมิปัญญาท้องถิ่นไม่ล้าสมัย	1	4.55
7.1.10 ภูมิปัญญาท้องถิ่นขาดทักษะและ ประสบการณ์ในการถ่ายทอดความรู้	2	9.09
7.1.11 ภูมิปัญญาท้องถิ่นมีการใช้เครื่องมือ ที่ทันสมัยกว่าทางโรงเรียน	1	4.55
7.1.12 สอนได้ดี มีขั้นตอนไม่แตกต่าง ไปจากครูผู้สอนมากนัก	1	4.55
7.2 ไม่แตกต่าง	1	5.00
8. ผลการประเมินทำให้เห็นแนวทางปรับปรุงวิธีการสอนหรือไม่ อย่างไร (N=20)		
8.1 เห็นแนวทาง (N=19)		
8.1.1 การจัดกลุ่มนักเรียนโดยเน้นกระบวนการกลุ่ม ในการทำงาน ให้ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ช่วยแก้ปัญหาข้อไม่เพียงพอ	1	5.26

ตารางที่ 11 (ต่อ)

ลักษณะการประเมิน	จำนวน(คน)	ร้อยละ
8.1.2 ครูพยายามเรียนด้านการปฏิบัติด้วย เพื่อให้เด็กเรียนเกิดความรักอา และ เพิ่มความมั่นใจในการสอนให้แก่ครู	1	5.26
8.1.3 ควรนำทฤษฎีและการปฏิบัติมาผสมผสาน กัน เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่าง มีประสิทธิภาพ	3	13.79
8.1.4 ควรให้ผู้เรียนได้มีปฏิบัติงานบ้าง ไม่ควรเน้นทฤษฎีอย่างเดียว	1	5.26
8.1.5 ต้องมีการวางแผนการสอนไว้ล่วงหน้า	1	
8.1.6 นำเทคนิควิธีการ ความรู้ ประสบการณ์ ของภูมิปัญญาท้องถิ่น มาประยุกต์ใช้	9	47.37
8.1.7 พยายามพูดกับนักเรียนดี ๆ และ ลองให้นักเรียนปฏิบัติใหม่ในกรณีที่ นักเรียนไม่สนใจ หรือไม่ทำงาน	1	5.26
8.1.8 เพิ่มเทคนิคในการสอนปฏิบัติ	1	5.26
8.1.9 แลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ ซึ่งกันและกัน	1	5.26
8.2 ไม่เห็นแนวทาง	-	-
9. ทุกครั้งที่มีการประเมินการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้ประเมินผู้เรียนหรือไม่ (N=20)		
9.1 ประเมิน	20	100.00
9.2 ไม่ได้ประเมิน	-	-

ตารางที่ 11 (ต่อ)

ลักษณะการประเมิน	จำนวน(คน)	ร้อยละ
10. เคยประเมินผู้เรียนด้วยวิธีการใด (N=42)		
10.1 สัมภาษณ์	1	2.38
10.2 การนำไปใช้	1	2.38
10.3 ดูกระบวนการทำงาน	1	2.38
10.4 ดูผลงาน	12	28.57
10.5 แบบทดสอบ	12	28.57
10.6 สังเกตพฤติกรรมการเรียน	15	35.71
11. เคยประเมินผู้เรียนในขั้นตอนใด ของการเรียนการสอน (N=33)		
11.1 ระหว่างการเรียนการสอน	16	48.48
11.2 หลังการเรียนการสอน	16	48.48
11.3 สิ้นภาคเรียน	1	3.03
12. ผู้ประเมินผู้เรียน (N=27)		
12.1 ผู้เรียนประเมินกันเอง	2	7.41
12.2 ครูผู้สอน	17	62.96
12.3 ภูมิปัญญาท้องถิ่น	8	29.63
13. ผลการประเมินผู้เรียน (N=40)		
13.1 ผู้เรียนขาดวิสัยทัศน์เป็นรายบุคคล	1	2.50
13.2 ผู้เรียนมีความสนุกสนานในการเรียน	5	12.50
13.3 ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในเกณฑ์ดีมาก	1	2.50
13.4 ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในเกณฑ์ดี	3	7.50

ตารางที่ 11 (ต่อ)

ลักษณะการประเมิน	จำนวน(คน)	ร้อยละ
13.5 ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในเกณฑ์พอใช้	3	7.50
13.6 ผู้เรียนมีรายได้ระหว่างเรียน	1	2.50
13.7 ผู้เรียนไม่คัดลอกส่งงานตามกำหนด	1	2.50
13.8 ผู้เรียนไม่ยอมรับในตัวภูมิปัญญาท้องถิ่น	1	2.50
13.9 ผู้เรียนไม่คัดลอกข้อร้อง	1	2.50
13.10 ผู้เรียนสามารถปฏิบัติงานตามที่ ได้รับมอบหมายได้	9	22.50
13.11 ผู้เรียนตั้งใจเรียน	5	12.50
13.12 ผู้เรียนสอบผ่านจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ได้	1	2.50
13.13 ผู้เรียนมีทักษะการทำงานในด้านต่าง ๆ ดีขึ้น	2	5.00
13.14 ผู้เรียนบางส่วนไม่คัดลอกให้ความสนใจเท่าที่ควร	5	12.50
13.15 ผู้เรียนขาดความศรัทธาในตัวภูมิปัญญาท้องถิ่น	1	2.50
14. ผลการประเมินผู้เรียน ส่วนใหญ่ได้มีการนำผลมาปรับพฤติกรรมการสอนของครูผู้สอน และภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือไม่ อย่างไร (N=20)		
14.1 มี (N=24)	20	100.00
14.1.1 ครูผู้สอนช่วยเหลือเนื้อหาที่ขาดหายไป หรือภูมิปัญญาท้องถิ่นไม่ได้สอน	5	20.83
14.1.2 ครูช่วยเหลือควบคุมชั้นเรียน	1	4.17
14.1.3 ครูปรึกษากับภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อหานวัตกรรมแก้ไขปรับปรุงการสอน	7	29.17

ตารางที่ 11 (ต่อ)

ลักษณะการประเมิน	จำนวน(คน)	ร้อยละ
14.1.4 ครูพยายามปรับปรุงเรื่องการพูดโดย พูดกับผู้เรียนดี ๆ ให้ตั้งใจเรียน	1	4.17
14.1.5 จัดการเรียนการสอนแบบเป็นกลุ่ม หรือศูนย์การเรียน	2	8.33
14.1.6 ใช้ผลการประเมินในคราวที่แล้ว มาปรับปรุงให้ดีขึ้น	2	8.33
14.1.7 ให้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ใช้ภาษาถิ่น ในการถ่ายทอดความรู้	2	8.33
14.1.8 นำเอาวิธีการ หรือเทคนิคของ ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้สอน ให้กับผู้เรียนอีกครั้งหนึ่ง	1	4.17
14.1.9 ปรับกิจกรรมการเรียนการสอนเน้น ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ	1	4.17
14.1.10 ปรับพฤติกรรมการสอนของครูผู้สอน โดยการพูดคุยปรึกษากับภูมิปัญญาท้องถิ่น ในเนื้อหาที่ไม่เข้าใจ	1	4.17
14.1.11 ปรับเทคนิค หรือวิธีการสอน ของภูมิปัญญาท้องถิ่นให้ดีขึ้น	1	4.17
14.2 ไม่มี	-	-
15. การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการเรียนการสอน ได้ผลตรงกับที่วางแผนก่อนสอนหรือไม่(N=20)		
15.1 ได้ผลทุกครั้ง	-	-
15.2 ได้ผลเป็นบางครั้ง	20	100.00
15.3 ไม่ได้ผล	-	-

ตารางที่ 11 (ต่อ)

ลักษณะการประเมิน	จำนวน(คน)	ร้อยละ
16. ได้ผลเป็นบางครั้งหรือ ไม่ได้ผล คิดว่าเป็นเพราะ (N=39)		
16.1 ขาดการประสานงานระหว่างหน่วยงาน	1	2.56
16.2 ผู้เรียนบางส่วนไม่คอยให้ความสนใจเท่าที่ควร	13	33.33
16.3 งบประมาณไม่เพียงพอ	4	10.26
16.4 ผู้เรียนเกิดความสับสนระหว่างภาคทฤษฎี ที่ครูสอนกับภาคปฏิบัติที่ภูมิปัญญาท้องถิ่นสอน	1	2.56
16.5 ผู้เรียนมีความรู้พื้นฐานแตกต่างกัน	1	2.56
16.6 ผู้เรียนไม่มีความรู้พื้นฐานมาก่อน	1	2.56
16.7 เวลาจำกัด ผู้เรียนไม่สามารถเรียน ได้อย่างเต็มที่	1	2.56
16.8 ภูมิปัญญาท้องถิ่นไม่มีประสบการณ์ในการสอน จึงสอนได้ไม่ดีเท่าที่ควร	4	10.26
16.9 ภูมิปัญญาท้องถิ่นมีจำนวนน้อยไม่เพียงพอ ต่อจำนวนผู้เรียน	1	2.56
16.10 ภูมิปัญญาท้องถิ่นไม่มีความรู้ใน หลักจิตวิทยาวัยรุ่น	1	2.56
16.11 วัสดุ-อุปกรณ์ ที่ใช้ในการฝึกปฏิบัติงาน ไม่เพียงพอ	9	23.08
16.12 ภูมิปัญญาท้องถิ่นเน้นภาคปฏิบัติ หรือสาธิตให้ดูเพียงอย่างเดียว	2	5.13

จากตารางที่ 11 พบว่า ครูผู้สอนหรือผู้ที่รับผิดชอบการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นส่วนใหญ่มีการประเมินการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 100.00 การประเมินการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้ประเมินภูมิปัญญาท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 100.00 ด้วยวิธีการสังเกตพฤติกรรมการสอน คิดเป็นร้อยละ 90.00 รองลงมา คือ การสัมภาษณ์ และ คຸມລຽນระหว่างปีที่ผ่านมามีกับปัจจุบัน คิดเป็นร้อยละ 5.00 เท่ากัน

การประเมินภูมิปัญญาท้องถิ่น จะประเมินในช่วง ระหว่างการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 72.73 รองลงมา คือ ประเมินหลังการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 18.18 โดยส่วนใหญ่ผู้ประเมิน คือ ครูผู้สอน คิดเป็นร้อยละ 90.00

จากการประเมินภูมิปัญญาท้องถิ่น ส่วนใหญ่ภูมิปัญญาท้องถิ่น มีเทคนิค วิธีการสอนที่ดี ผู้เรียนเข้าใจ คิดเป็นร้อยละ 23.28 รองลงมา คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นขาดทักษะ และประสบการณ์ในการถ่ายทอดความรู้ คิดเป็นร้อยละ 20.93

ผลการประเมินทำให้ครูผู้สอน หรือผู้ที่รับผิดชอบการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นส่วนใหญ่เห็นวิธีการที่แตกต่างไปจากที่ตนเองสอน คือ เทคนิควิธีการ ขั้นตอนวิธีการสอน และภูมิปัญญาท้องถิ่น จะเน้นภาคปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 22.73 เท่ากัน รองลงมา คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นมีความรู้ ความชำนาญในเรื่องที่สอน และภูมิปัญญาท้องถิ่นยังขาดทักษะ ประสบการณ์ในการถ่ายทอดความรู้ คิดเป็นร้อยละ 9.09 เท่ากัน

ผลการประเมินทำให้ ครูผู้สอนหรือผู้ที่รับผิดชอบการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นส่วนใหญ่เห็นแนวทางการปรับปรุงวิธีการสอน คือ นำเทคนิควิธีการ ความรู้ ประสบการณ์ของภูมิปัญญาท้องถิ่น มาประยุกต์ใช้ คิดเป็นร้อยละ 47.37 รองลงมาคือ นำทฤษฎีและการปฏิบัติมาผสมผสานกัน เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ คิดเป็นร้อยละ 13.79

การประเมินการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น มีการประเมินด้วยผู้เรียน คิดเป็นร้อยละ 100.00 ด้วยวิธีการสังเกตพฤติกรรมการเรียน คิดเป็นร้อยละ 35.71 รองลงมา คือ ตรวจสอบผลงานและใช้แบบทดสอบ คิดเป็นร้อยละ 28.57 เท่ากัน โดยประเมินในช่วงระหว่างการเรียนการสอนและประเมินหลังการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 48.48 เท่ากัน โดยส่วนใหญ่ผู้ประเมิน คือ ครูผู้สอน คิดเป็นร้อยละ 62.96 รองลงมาคือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นผู้ประเมิน คิดเป็นร้อยละ 29.63

จากการประเมินผู้เรียน ส่วนใหญ่ผู้เรียน สามารถปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมายได้ คิดเป็นร้อยละ 22.50 รองลงมาคือ ผู้เรียนมีความตั้งใจในการเรียน และมีความสนุกสนานในการเรียน คิดเป็นร้อยละ 12.50 เท่ากัน แต่ยังมีผู้เรียนบางส่วนไม่คอยให้ความสนใจเท่าที่ควร คิดเป็นร้อยละ 12.50

ผลการประเมินผู้เรียน ส่วนใหญ่ได้มีการนำผลมาปรับพฤติกรรมการสอนของครูผู้สอน และภูมิปัญญาท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 100.00 โดยส่วนใหญ่ครูผู้สอนปรึกษากับภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อหาแนวทางแก้ไข ปรับปรุงการสอน คิดเป็นร้อยละ 29.17 รองลงมา คือ ครูผู้สอนช่วยสอน เสริมเนื้อหาที่ขาดหายไปหรือภูมิปัญญาท้องถิ่นไม่ได้สอน คิดเป็นร้อยละ 20.83

การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการเรียนการสอนนั้นส่วนใหญ่ได้ผลไม่ตรงกับที่วางแผนไว้เป็น บางครั้ง คิดเป็นร้อยละ 100.00 โดยส่วนใหญ่ที่ไม่ได้ผลเกิดจากสาเหตุ คือผู้เรียนบางส่วนไม่ คอยให้ความสนใจเท่าที่ควรคิดเป็นร้อยละ 33.33 รองลงมา คือ วัสดุ-อุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึก ปฏิบัติงานไม่เพียงพอ คิดเป็นร้อยละ 23.08

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1. ปัญหาการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ตารางที่ 12 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของปัญหาการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการเรียนการสอน
ของครูผู้สอน

ข้อมูล	จำนวน(คน)	ร้อยละ
1. ปัญหาที่พบในการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการเรียนการสอนกลุ่มวิชาการทำงานและอาชีพ การดำเนินการแก้ไขปัญหาที่พบ		
1.1 ปัญหาด้านผู้เรียน (N=24)		
1.1.1 ผู้เรียนเกิดความสับสนระหว่างภาคทฤษฎี ที่ครูสอนกับภาคปฏิบัติที่ภูมิปัญญาสอน	2	8.33
1.1.2 ผู้เรียนขาดความเชื่อมั่น ในตัวภูมิปัญญาท้องถิ่น	1	4.17
1.1.3 ผู้เรียนขาดความศรัทธา ในตัวภูมิปัญญาท้องถิ่น	2	8.33
1.1.4 ผู้เรียนขาดเรียน	1	4.17
1.1.5 ผู้เรียนบางส่วนไม่เข้าใจเนื้อหาที่เรียน	3	12.50
1.1.6 ผู้เรียนบางส่วนไม่ค่อยสนใจเรียน	12	50.00
1.1.7 ผู้เรียนไม่ได้เลือกเรียนเอง	1	4.17
1.1.8 ผู้เรียนสร้างความรำคาญให้กับชาวบ้าน เวลาออกไปในท้องถิ่น	1	4.17
1.1.9 ผู้เรียนไม่มีความรู้พื้นฐานมาก่อน	1	4.17
1.2 การแก้ปัญหาด้านผู้เรียน (N=26)		
1.2.1 ครูคอยช่วยเหลือ และ ดูแลเวลาฝึกปฏิบัติงานจริง	3	11.54

ตารางที่ 12 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน(คน)	ร้อยละ
1.2.2 ครูดึงตัวผู้เรียนที่มีปัญหามาปรับพฤติกรรมมาว่ากล่าวตักเตือน	3	11.54
1.2.3 ครูพยายามตั้งใจให้ผู้เรียนสนใจในบทเรียน	1	3.85
1.2.4 ครูพยายามชี้แนะ หุคจาดี ๆ และให้โอกาสนักเรียนได้ลองฝึกปฏิบัติใหม่	1	3.85
1.2.5 ครูและภูมิปัญญาท้องถิ่นร่วมปรึกษากันในการแก้ปัญหา	2	7.69
1.2.6 ครูวางแผนปรับวิธีการสอนให้ภูมิปัญญาท้องถิ่นใหม่	3	11.54
1.2.7 ครูสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้เรียนเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น	1	3.85
1.2.8 ครูอธิบายเหตุผลและขอความร่วมมือกับนักเรียน	2	7.69
1.2.9 ใช้คะแนนผู้	2	7.69
1.2.10 พยายามให้นักเรียนผ่านจุดประสงค์ในเนื้อหา นั้น ๆ	1	3.85
1.2.11 ภูมิปัญญาท้องถิ่นใช้ภาษาที่ตนเองถนัดหรือภาษาถิ่น	1	3.85
1.2.12 สร้างบรรยากาศให้เกิดความสนุกสนานในการเรียน	1	3.85
1.2.13 สอนทั้งทฤษฎีและปฏิบัติควบคู่กัน	1	3.85

ตารางที่ 12 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน(คน)	ร้อยละ
1.2.14 ให้นักเรียน คิด ร.	1	3.85
1.2.15 อธิบายโดยใช้ภาษาที่นักเรียน สามารถเข้าใจง่าย	1	3.85
1.2.16 อธิบายเพิ่มเติม หรือขึ้นนะเวลา นักเรียนมีปัญหา	2	7.69
1.3 ปัญหาด้านภูมิปัญญท้องถิ่น (N=38)		
1.3.1 ภูมิปัญญท้องถิ่นขาดทักษะประสบการณ์ ในการถ่ายทอดความรู้	13	34.21
1.3.2 ภูมิปัญญท้องถิ่นสอนเน้นแต่ภาคปฏิบัติ	2	5.26
1.3.3 ภูมิปัญญท้องถิ่นมีจำนวนให้เลือกน้อย	4	10.53
1.3.4 ภูมิปัญญท้องถิ่นไม่ค่อยมี เวลาว่าง	13	34.21
1.3.5 ภูมิปัญญท้องถิ่นไม่ค่อยให้ความร่วมมือ เท่าที่ควร	2	5.26
1.3.6 ภูมิปัญญท้องถิ่นสอนไม่เข้าใจ ความสนใจผู้เรียน	1	2.63
1.3.7 ภูมิปัญญท้องถิ่นสอนไม่เป็น ไปตามขั้นตอน	1	2.63
1.3.8 เวลาที่ภูมิปัญญท้องถิ่นว่างกับ เวลาในตารางสอนไม่ตรงกัน	1	2.63
1.3.9 ภูมิปัญญท้องถิ่นใช้ภาษา ที่ผู้เรียนไม่สามารถเข้าใจได้	1	2.63

ตารางที่ 12 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน(คน)	ร้อยละ
1.4 การแก้ปัญหาด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น (N=43)		
1.4.1 ขอความช่วยเหลือจากภูมิปัญญาท้องถิ่น	1	2.33
1.4.2 ครูสอนเสริมให้นักเรียน	12	27.91
1.4.3 ครูช่วยตอบคำถามนักเรียน	2	4.65
1.4.4 ครูช่วยสรุปบทเรียนอีกครั้งหนึ่ง ตอนช่วงท้ายชั่วโมงเรียน	13	30.23
1.4.5 จัดอบรมวิชาชีพให้ครูผู้สอน	1	2.33
1.4.6 เชิญคนที่มีฝีมือ หรือจบสาขาวิชาชีพ โดยตรงมาช่วยสอน	2	4.65
1.4.7 ปรับตารางเรียนให้ตรงกับชั่วโมงว่างของ ภูมิปัญญาท้องถิ่น	2	4.65
1.4.8 ปรึกษา นัดแนะกับภูมิปัญญาท้องถิ่น ก่อนทำการสอนจริง	9	20.93
1.4.9 อธิบาย ให้ภูมิปัญญาท้องถิ่น เข้าใจถึงปัญหา	1	2.33
1.5 ปัญหาด้านการให้การสนับสนุนจากทางโรงเรียน (N=36)		
1.5.1 ขาดการนิเทศและติดตามโครงการ	1	2.78
1.5.2 วัสดุ-อุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกปฏิบัติงาน ไม่เพียงพอ	17	47.22
1.5.3 งบประมาณในการจัดซื้อวัสดุ-อุปกรณ์ และใช้จ่ายทั่วไปไม่เพียงพอ	12	33.33
1.5.4 ผู้บริหารไม่เห็นความสำคัญ	1	2.78

ตารางที่ 12 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน(คน)	ร้อยละ
1.5.5 ผู้บริหารไม่ให้การสนับสนุนในบางเรื่อง	1	2.78
1.5.6 ไม่มีเอกสารประกอบการสอน	1	2.78
1.5.7 โรงเรียนไม่ได้ดำเนินการอย่างมีกิจลักษณะ หรือมีแผนงาน โครงการรองรับ	1	2.78
1.5.8 วัสดุ-อุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกปฏิบัติงาน ที่ทางรัฐจัดให้ที่มีคุณภาพไม่ดี	1	2.78
1.5.9 สถานที่ไม่เอื้ออำนวย และมีสภาพแวดล้อม ไม่เหมาะสมเท่าที่ควร	1	2.78
1.6 การแก้ปัญหาด้านการให้การสนับสนุนช่วยเหลือจากทางโรงเรียน (N=26)		
1.6.1 ขอบริจาคสื่อ หรือเงินจากผู้มีจิตศรัทธา	1	3.85
1.6.2 ขอซื้อวัสดุ-อุปกรณ์จากโรงเรียนอื่น	1	3.85
1.6.3 จัดการเรียนการสอนแบบศูนย์การเรียน	4	15.38
1.6.4 จัดผู้เรียนเป็นกลุ่มเล็ก ๆ ส่งไปเรียน กับภูมิปัญญาท้องถิ่น	2	7.69
1.6.5 จัดผู้เรียนเป็นกลุ่ม ๆ	1	3.85
1.6.6 จัดวัสดุ-อุปกรณ์เท่าที่มีอยู่จริง	4	15.38
1.6.7 จัดหาวัสดุ-อุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึก ปฏิบัติงานให้เพียงพอกับจำนวนผู้เรียน	1	3.85
1.6.8 ใช้บริเวณโรงเรียนที่พอหาได้	2	7.69
1.6.9 ใช้อาคารอเนกประสงค์	1	3.85
1.6.10 ผู้เรียนใช้วัสดุ-อุปกรณ์ที่ใช้ ฝึกปฏิบัติงานคนละครั้ง	3	11.54

ตารางที่ 12 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน(คน)	ร้อยละ
1.6.11 ผู้เรียนเตรียมสื่อการเรียนมาเอง	3	11.54
1.6.12 พาผู้เรียนไปศึกษาที่สถานประกอบการ	1	3.85
1.6.13 โรงเรือนจัดซื้อเฉพาะวัสดุ-อุปกรณ์ ที่ใช้ในการฝึกปฏิบัติงาน ที่ไม่เพียงพอ	1	3.85
1.6.14 ทางบประมาณจากส่วนอื่น มาช่วยสนับสนุน	1	3.85
2. การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการเรียนการสอนเท่าที่ผ่านมาเห็นว่าควรปรับปรุงในเรื่อง (N=38)		
2.1 การจัดหาเอกสารประกอบการสอน	3	7.89
2.2 ปรับเนื้อหาที่นักเรียนไม่รู้	3	7.89
2.3 ความสนใจเรียนของผู้เรียน	8	21.05
2.4 ความสอดคล้องของเนื้อหาหลักสูตร	2	5.26
2.5 ความเหมาะสมของเวลาที่ใช้	3	7.89
2.6 งบประมาณจัดซื้อวัสดุ-อุปกรณ์ที่ใช้ ในการฝึกปฏิบัติงาน	9	23.68
2.7 การคัดเลือกภูมิปัญญาท้องถิ่น	3	7.89
2.8 เทคนิควิธีการถ่ายทอดความรู้ให้กับผู้เรียน	1	2.63
2.10 วัสดุ-อุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกปฏิบัติงาน	4	10.53
2.11 ปรับเวลาเรียนให้สอดคล้องกับ เวลาว่างของภูมิปัญญาท้องถิ่น	1	2.63
2.13 ปรับเนื้อหา บทเรียนให้มีความทันสมัย	1	2.63

ตารางที่ 12 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน(คน)	ร้อยละ
3. งบประมาณค่าตอบแทนบุคลากรภายนอก (N=20)		
3.1 เพียงพอ	4	20.00
3.2 ไม่เพียงพอ	16	80.00
4. ถ้า ไม่เพียงพอ ทร้งเรียนแก้ปัญหาโดย (N=16)		
4.1 กู้เงินจากสหกรณ์โรงเรียนมาก่อน	1	6.25
4.2 ขอความร่วมมือจากภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยไม่ได้จ่ายค่าตอบแทนใด ๆ	4	25.00
4.3 เฉลี่ยค่าตอบแทนให้ภูมิปัญญาท้องถิ่น เท่าที่ได้รับจัดสรรจริง	3	18.75
4.4 ใช้งบบริจาคจากผู้มีจิตศรัทธา	1	6.25
4.5 ใช้จ่ายเงินนอกงบประมาณ	2	12.50
4.6 เน้นการเชิญภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่ไม่ต้องจ่ายค่าตอบแทน	1	6.25
4.7 ลดเนื้อหาที่ต้องเชิญภูมิปัญญาท้องถิ่นลง	4	25.00
5. ระเบียบการเบิกจ่ายค่าตอบแทน เป็นปัญหาในการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือไม่ (N=20)		
5.1 เป็นปัญหา	11	55.00
5.2 ไม่เป็นปัญหา	9	45.00
6. เป็นปัญหา คือ (N=11)		
6.1 ขั้นตอนการเบิกจ่ายยุ่งยาก ค่าช้า	9	81.82
6.2 จำนวนเงินที่ได้รับจัดสรรมีจำนวนน้อย	2	18.18

ตารางที่ 12 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน(คน)	ร้อยละ
7. ดำเนินการแก้ปัญหา โดย (N=11)		
7.1 ชี้แจงให้ภูมิปัญญาท้องถิ่นทราบ	6	54.55
7.2 ประชุมคณะครูเพื่อหาแนวทางแก้ไข	1	9.09
7.3 ผู้บริหารหาเงินมาสำรองจ่าย	2	18.18
7.4 ฝ่ายวิชาการดำเนินการแก้ไข	1	9.09
7.5 ออกเงินส่วนตัวไปก่อน	1	9.09
8. เมื่อมีปัญหาการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการเรียนการสอนได้ปรึกษา (N=30)		
8.1 คณะครู	2	6.67
8.2 ผู้บริหาร	13	43.33
8.3 ฝ่ายวิชาการ	2	6.67
8.4 เพื่อนครู	4	13.33
8.5 ภูมิปัญญาท้องถิ่น	8	26.67
8.6 ไม่ได้ปรึกษาใคร	1	3.33

จากตารางที่ 12 พบว่า การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการเรียนการสอน ส่วนใหญ่มีปัญหาเกี่ยวกับด้านผู้เรียน คือ ผู้เรียนบางส่วนไม่คอยสนใจเรียนคิดเป็นร้อยละ 50.00 รองลงมา คือ ผู้เรียนบางส่วนไม่เข้าใจเนื้อหาที่เรียน คิดเป็นร้อยละ 12.50 โดยส่วนใหญ่ปัญหาดังกล่าวครูผู้สอน หรือผู้ที่รับผิดชอบการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นดำเนินการแก้ไขปัญหานั้น พบ คือ ครูคอยช่วยเหลือและดูแลเวลามีปฏิบัติงานจริงและ ครูดึงตัวผู้เรียนที่มีปัญหามาปรับพฤติกรรมมาว่ากล่าวตักเตือน และ

ครูวางแผนปรับวิธีการสอนให้แก้ปัญหาท้องถิ่นใหม่ คิดเป็นร้อยละ 11.54 เท่ากัน รองลงมา คือ ครูและภูมิปัญญาท้องถิ่นร่วมปรึกษาหารือกันในการแก้ปัญหา ครูอธิบายเพิ่มเติม หรือชี้แนะเวลานักเรียนมีปัญหา ครูอธิบายเหตุผลและขอความร่วมมือกับนักเรียน และใช้คะแนนผู้ คิดเป็นร้อยละ 7.89 เท่ากัน

ปัญหาที่พบด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นขาดทักษะ ประสบการณ์ในการถ่ายทอดความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นไม่ค่อยมีเวลาว่างมากนัก คิดเป็นร้อยละ 34.21 เท่ากัน รองลงมาคือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นมีจำนวนให้เลือกน้อย คิดเป็นร้อยละ 10.53 โดยส่วนใหญ่ปัญหาดังกล่าวครูผู้สอน หรือผู้ที่รับผิดชอบการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นดำเนินการแก้ไขปัญหาที่พบคือ ครูช่วยสรุปบทเรียนอีกครั้งหนึ่งก่อนช่วงท้ายชั่วโมงเรียน คิดเป็นร้อยละ 30.23 รองลงมาคือ ครูสอนเสริมให้นักเรียน คิดเป็นร้อยละ 27.91

ปัญหาเกี่ยวกับการให้การสนับสนุนช่วยเหลือกับทางโรงเรียน คือ ปัญหาวัสดุ-อุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกปฏิบัติงานไม่เพียงพอ คิดเป็นร้อยละ 47.22 รองลงมา คือ งบประมาณในการจัดซื้อวัสดุ-อุปกรณ์และใช้จ่ายทั่วไปไม่เพียงพอ คิดเป็นร้อยละ 33.33 ปัญหาดังกล่าวครูผู้สอนหรือผู้ที่รับผิดชอบการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นดำเนินการแก้ไขปัญหาที่พบโดยจัดวัสดุ-อุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกปฏิบัติงานเท่าที่มีอยู่จริง และจัดการเรียนการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 15.38 รองลงมาคือ ผู้เรียนใช้วัสดุ-อุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกปฏิบัติงานคนละครั้งและผู้เรียนเตรียมสื่อการเรียนมาเอง คิดเป็นร้อยละ 11.54 เท่ากัน

การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการเรียนการสอนเท่าที่ผ่านมา ส่วนใหญ่ครูผู้สอน หรือผู้ที่รับผิดชอบการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นมีความคิดเห็นว่าควรต้องปรับปรุงในเรื่อง งบประมาณในการจัดซื้อวัสดุ-อุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกปฏิบัติงาน คิดเป็นร้อยละ 23.68 รองลงมา คือ ความสนใจเรียนของผู้เรียน คิดเป็นร้อยละ 21.05

งบประมาณค่าตอบแทนบุคลากรภายนอก ส่วนใหญ่ไม่เพียงพอคือความต้องการของครูผู้สอนหรือผู้ที่รับผิดชอบการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 80.00 โดยส่วนใหญ่ได้แก้ปัญหาดังกล่าว คือ ขอความร่วมมือจากภูมิปัญญาท้องถิ่นโดยไม่ได้จ่ายค่าตอบแทนใด ๆ และ ลดเนื้อหาที่ต้องใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นลง คิดเป็นร้อยละ 25.00 รองลงมาคือ เจลีสค่าตอบแทนให้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเท่าที่ได้รับจัดสรรจริง คิดเป็นร้อยละ 18.75

ระเบียนการเบิกจ่ายค่าตอบแทน ส่วนใหญ่เป็นปัญหาในการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของครูผู้สอน หรือผู้ที่รับผิดชอบการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 55.00 โดยส่วนใหญ่เป็นปัญหา คือ มีขั้นตอนการเบิกจ่ายค่าตอบแทนที่ยุ่งยาก ลำบาก คิดเป็นร้อยละ 81.82 ส่วนใหญ่ปัญหาดังกล่าว ครูผู้สอน หรือผู้ที่รับผิดชอบการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นดำเนินการแก้ไขปัญหา โดยการชี้แจงให้ภูมิปัญญาท้องถิ่นทราบ คิดเป็นร้อยละ 54.55 รองลงมาคือ ผู้บริหารหาเงินมาสำรองจ่าย คิดเป็นร้อยละ 18.18

เมื่อมีปัญหากการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการเรียนการสอน ส่วนใหญ่ครูผู้สอน หรือผู้ที่รับผิดชอบการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้ปรึกษาผู้บริหารโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 43.33 รองลงมา คือ ปรึกษากุมิปัญญาท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 26.67

3. ความต้องการของครูผู้สอน เกี่ยวกับการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการเรียนการสอน

ตารางที่ 13 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของครูผู้สอน เกี่ยวกับความต้องการการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการเรียนการสอน

ข้อมูล	จำนวน(คน)	ร้อยละ
1. การเรียนการสอนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพคิดว่าเป็นต้องใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือไม่ เพราะ (N=20)		
1.1 จำเป็น (N=31)	20	100.00
1.2 ไม่จำเป็น	-	-
1.1.1 ครูขาดทักษะในการปฏิบัติงาน	3	9.68
1.1.2 ครูไม่มีความถนัดในสาขาที่เปิดสอน	2	6.45
1.1.3 ครูไม่มีประสบการณ์		
ในการสอนงานอาชีพ	3	9.68

ตารางที่ 13 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน(คน)	ร้อยละ
1.1.4 ไม่ได้สอนตรงกับสาขา หรือวิชาเอกที่จบมา	3	9.68
1.1.5 ครูในโรงเรียนมีจำนวนน้อย ไม่เพียงพอ	1	3.23
1.1.6 ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีอยู่ในท้องถิ่น ให้เป็นประโยชน์	1	3.23
1.1.7 ต้องการปลูกฝังให้นักเรียนรักการทำงาน เน้นการนำไปประกอบอาชีพ	1	3.23
1.1.8 ให้ผู้เรียนได้เห็นของจริง สภาพที่เป็นจริงในท้องถิ่น	2	6.45
1.1.9 ได้เห็นการสาธิตและการปฏิบัติ จริงจากมืออาชีพ	3	9.68
1.1.10 ผู้เรียนได้เรียนรู้จากผู้ที่มีความรู้ ความชำนาญในเรื่องนั้น ๆ	3	9.68
1.1.11 เพื่อเป็นการเชื่อมความสัมพันธ์ ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	1	3.23
1.1.12 ครูไม่มีความรู้ ความชำนาญ ในเรื่องที่สอน	7	22.58
1.1.13 โรงเรียนไม่มีวัสดุ-อุปกรณ์ที่ใช้ในการ ฝึกปฏิบัติงานที่ทันสมัย	1	3.23

ตารางที่ 13 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน(คน)	ร้อยละ
2. ปัจจัยที่มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งเพื่อให้การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการเรียนการสอน บรรลุตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร คือ (N=62)		
2.1 จัดตารางสอนให้ตรงกับเวลา		
ว่างของภูมิปัญญาท้องถิ่น	1	1.61
2.2 การนิเทศและการติดตามผลโครงการ	1	1.61
2.3 การประสานงานกับภูมิปัญญาท้องถิ่น	2	3.23
2.4 การส่งเสริมผู้เรียนเมื่อผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถพิเศษ	1	1.61
2.5 การให้ความร่วมมือของภูมิปัญญาท้องถิ่น	2	3.23
2.6 กำหนดรายวิชาให้สอดคล้องกับสภาพ ปัญหา และความต้องการของท้องถิ่น	3	4.84
2.7 ขวัญกำลังใจจากผู้บริหาร	1	1.61
2.8 ครูมีบทบาทร่วมกับภูมิปัญญาท้องถิ่น ในการจัดการเรียนการสอน	1	1.61
2.9 ความสนใจของผู้เรียน	3	4.84
2.10 ค่าตอบแทนที่มากพอ	1	1.61
2.11 งบประมาณในการจัดซื้อวัสดุ-อุปกรณ์ ที่ใช้ในการฝึกปฏิบัติงาน	13	20.97
2.14 ผู้บริหารให้การสนับสนุน	4	6.45
2.15 ครูในโรงเรียนให้การสนับสนุนช่วยเหลือ	1	1.61
2.16 การสอนภาคปฏิบัติและภาคทฤษฎี มีความสอดคล้องกัน	1	1.61

ตารางที่ 13 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน(คน)	ร้อยละ
2.17 ภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้าใจวัตถุประสงค์ในหลักสูตร	2	3.23
2.18 ภูมิปัญญาท้องถิ่นมีความรู้ ความชำนาญในเรื่องที่สอนจริง	7	11.29
2.19 ภูมิปัญญาท้องถิ่นมีประสบการณ์ในการสอน	2	3.23
2.20 มีการติดต่อประสานงานกันระหว่างหน่วยงาน	1	1.61
2.21 มีจำนวนภูมิปัญญาท้องถิ่นหลากหลาย สาขาอาชีพให้เลือก	1	1.61
2.23 วัสดุ-อุปกรณ์ ที่ใช้ในการฝึกปฏิบัติงานมีจำนวน เพียงพอต่อความต้องการ	9	14.52
2.24 ภูมิปัญญาท้องถิ่นมีเวลาให้กับทางโรงเรียน	2	3.23
2.25 มีสถานที่ที่เอื้ออำนวยต่อการ จัดการเรียนการสอน	1	1.61
2.26 มีเอกสารประกอบการเรียนการสอน	2	3.23
3. ต้องการการสนับสนุนการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นจากผู้บริหารหรือไม่ (N=20)		
3.1 ต้องการ	20	100.00
3.2 ไม่ต้องการ	-	-
4. ต้องการการสนับสนุนจากผู้บริหาร เรื่อง (N=32)		
4.1 การเปิดรายวิชาเรียนให้นักเรียนเลือก	1	3.13
4.2 การให้การสนับสนุนนักเรียนที่มี ความสนใจในวิชาชีพ	1	3.13
4.3 ขวัญ กำลังใจ	2	6.25
4.4 งบประมาณในการจัดซื้อวัสดุ-อุปกรณ์	16	50.00

ตารางที่ 13 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน(คน)	ร้อยละ
4.5 นโอบาฮาให้การสนับสนุน	11	34.38
4.6 วัสดุ-อุปกรณ์ ที่ใช้ในกวมิกปฏิบัติงาน	1	3.13
5. การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการเรียนการสอนต้องการภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีคุณสมบัติ (N=48)		
5.1 เป็นบุคคลในพื้นที่เขตการให้บริการ ของโรงเรียน	4	8.33
5.2 ได้รับความเชื่อถือจากชาวบ้าน และเพื่อนครูในโรงเรียน	2	4.17
5.3 ภูมิปัญญาท้องถิ่นมีความรู้ ทักษะประสบการณ์ ในการถ่ายทอดความรู้	16	33.33
5.4 บุคลิกดี	1	2.08
5.5 ประสบผลสำเร็จในการประกอบอาชีพ	1	2.08
5.6 มีความรู้ ความชำนาญในเรื่องที่สอน	13	27.08
5.7 มีความเต็มใจที่จะช่วยเหลือทางโรงเรียน	1	2.08
5.8 มีความเสียสละ	2	4.17
5.9 มีจิตวิทยาในการเรียนการสอน	2	4.17
5.10 มีผลงานเป็นที่ยอมรับของคนทั่วไป	1	2.08
5.11 มีวุฒิการศึกษาสูงกว่า ป.6	1	2.08
5.12 มีเวลาให้กับทางโรงเรียน	1	2.08
5.13 เห็นความสำคัญของการเรียนการสอน	1	2.08
5.14 ให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียน	1	2.08
5.15 อื่นๆ	1	2.08

ตารางที่ 13 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน(คน)	ร้อยละ
6. การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการเรียนการสอน ต้องการให้เกิดผล ต่อผู้เรียน คือ(N=44)		
6.1 การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์	1	2.27
6.2 ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นในการเรียน	1	2.27
6.2 ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ประกอบอาชีพในอนาคตได้	5	11.36
6.3 ผู้เรียนมีรายได้ระหว่างเรียน	2	4.55
6.4 ผู้เรียนได้รับความรู้ จากผู้ที่มีความรู้ความชำนาญจริง	3	6.82
6.5 ผู้เรียนได้เรียนในเรื่องที่ตนเองมีความต้องการที่จะเรียน	3	6.82
6.6 นำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน	18	40.91
6.7 ผู้เรียนสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ตามหลักสูตร	1	2.27
6.8 ผู้เรียนสามารถทำงานได้	2	4.55
6.9 ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ทางโรงเรียนจัดให้มากขึ้น	5	11.36
6.10 ผู้เรียนมีความรู้พื้นฐานในการประกอบอาชีพ	3	6.82
7. การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการเรียนการสอน ต้องการให้โรงเรียนสนับสนุนช่วยเหลือในเรื่อง (N=27)		
7.1 การคัดเลือกภูมิปัญญาท้องถิ่น	2	7.69
7.2 การจัดเตรียมวัสดุ-อุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกปฏิบัติงาน	4	15.38

ตารางที่ 13 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน(คน)	ร้อยละ
7.3 งบประมาณในการจัดซื้อวัสดุ-อุปกรณ์	8	30.77
7.4 การเปิดรายวิชาให้ผู้เรียนเลือกอย่างหลากหลาย	1	3.85
7.5 ช่วยเหลือในทุก ๆ ด้าน	1	3.85
7.6 ติดต่อประสานงานกับภูมิปัญญาท้องถิ่น	3	11.54
7.7 การเบิกจ่ายค่าตอบแทน	6	23.08
7.8 การจัดเตรียมสถานที่	1	3.85
7.9 สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ	1	3.85
8. ต้องการเข้ารับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือไม่ (N=20)		
8.1 ต้องการ	20	100.00
8.2 ไม่ต้องการ	-	-
9. ต้องการเข้ารับการฝึกอบรมในเรื่อง (N=23)		
9.1 การเขียนจุดประสงค์	1	4.35
9.2 การเขียนเนื้อหา หรือบทเรียนประกอบการสอน	2	8.70
9.3 การเขียนแผนงาน หรือโครงการ	1	4.35
9.4 การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ ในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ	5	21.74
9.5 การพัฒนาการสอนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ	4	17.39
9.6 กระบวนการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น	4	17.39
9.7 การใช้ภาษาท้องถิ่นในการสื่อความหมาย กับภูมิปัญญาท้องถิ่น	1	4.35
9.8 การอบรมงานอาชีพ	5	21.74

จากตารางที่ 13 พบว่า การเรียนการสอนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ ส่วนใหญ่ครูผู้สอนหรือผู้ที่รับผิดชอบการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น มีความคิดเห็นว่ามีค่าจำเป็นต้องใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 100.00 โดยส่วนใหญ่ ให้เหตุผลว่าเป็นเพราะ ครูไม่มีความรู้ความชำนาญในเรื่องที่สอน คิดเป็นร้อยละ 22.58 รองลงมา คือ ครูขาดทักษะในการปฏิบัติงาน ครูไม่มีประสบการณ์ในการสอนงานอาชีพ ครูผู้สอนไม่ได้สอนตรงกับสาขา หรือวิชาเอกที่จบมา ผู้เรียนได้เห็นการสาธิต และการปฏิบัติจริงจากมืออาชีพ ผู้เรียนได้เรียนรู้จากผู้ที่มีความรู้ ความชำนาญในเรื่องนั้น ๆ คิดเป็นร้อยละ 9.68 เท่ากัน

ปัจจัยที่ครูผู้สอน หรือผู้ที่รับผิดชอบการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น คิดว่ามีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง เพื่อให้การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการเรียนการสอน บรรลุตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร คือ งบประมาณในการจัดซื้อวัสดุ-อุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกปฏิบัติงาน คิดเป็นร้อยละ 20.97 รองลงมา คือ วัสดุ-อุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกปฏิบัติงานมีจำนวนเพียงพอต่อความต้องการ คิดเป็นร้อยละ 14.52

ครูผู้สอน หรือผู้ที่รับผิดชอบการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ส่วนใหญ่ต้องการการสนับสนุนการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นจากผู้บริหาร คิดเป็นร้อยละ 100.00 โดยส่วนใหญ่ต้องการการสนับสนุนในเรื่องงบประมาณในการจัดซื้อวัสดุ-อุปกรณ์ คิดเป็นร้อยละ 50.00 รองลงมา คือ นโยบายให้การสนับสนุน คิดเป็นร้อยละ 34.38 ต้องการภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีคุณสมบัติ คือ เป็นผู้ที่มีความรู้มีทักษะประสบการณ์ในการถ่ายทอดความรู้ คิดเป็นร้อยละ 33.33 รองลงมาคือ มีความรู้ ความชำนาญในเรื่องที่สอน คิดเป็นร้อยละ 27.08 ต้องการให้เกิดผลต่อผู้เรียน คือ ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน คิดเป็นร้อยละ 40.91 รองลงมา คือ ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ประกอบอาชีพในอนาคตได้ และผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ทางโรงเรียนจัดให้มากขึ้น คิดเป็นร้อยละ 11.36 เท่ากัน ต้องการให้โรงเรียนสนับสนุนช่วยเหลือในด้านงบประมาณในการจัดซื้อวัสดุ-อุปกรณ์ คิดเป็นร้อยละ 30.77 รองลงมา คือ การเบิกจ่ายค่าตอบแทน คิดเป็นร้อยละ 23.08

ต้องการเข้ารับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 100.00 โดยส่วนใหญ่ต้องการเข้ารับการฝึกอบรมเรื่อง การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ และการอบรมงานอาชีพ คิดเป็นร้อยละ 21.74 เท่ากัน รองลงมา คือ การพัฒนาการสอนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ และกระบวนการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 17.39 เท่ากัน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น เกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัว ปัญหา และความต้องการในการจัดการเรียนการสอน กลุ่มวิชาการทำงานและอาชีพ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

ตารางที่ 14 แสดงจำนวนและค่าร้อยละเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของภูมิปัญญาท้องถิ่น

ข้อมูล	จำนวน(คน)	ร้อยละ
1. เพศ (N=15)		
1.1 ชาย	10	66.67
1.2 หญิง	5	33.33
2. อายุ (N=15)		
2.1 ไม่เกิน 30 ปี	1	6.67
2.2 31 - 40 ปี	9	60.00
2.3 41 - 50 ปี	2	13.33
2.4 51 - 60 ปี	2	13.33
2.5 มากกว่า 60 ปี	1	6.67
3. วุฒิต่างการศึกษา (N=15)		
3.1 ระดับประถมศึกษา	9	60.00
3.2 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	1	6.67
3.3 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/เทียบเท่า	-	-
3.4 ระดับอนุปริญญา/เทียบเท่า	2	13.33
3.5 ระดับปริญญาตรี	3	20.00
3.6 ระดับปริญญาโท	-	-
3.7 ระดับปริญญาเอก	-	-

ตารางที่ 14 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน(คน)	ร้อยละ
4. อาชีพหลัก (N=15)		
4.1 ทำนา	10	66.67
4.2 ประกอบกิจการส่วนตัว	3	20.00
4.3 เลี้ยงสัตว์	-	-
4.4 รับราชการ	2	13.33
5. อาชีพรอง (N=15)		
4.1 ทำนา	3	20.00
4.2 ประกอบกิจการส่วนตัว	3	20.00
4.3 เลี้ยงสัตว์	1	6.67
4.4 ทำสวน	1	6.67
4.5 อื่น ๆ	7	46.67
4.5.1 ช่างตัดเย็บเสื้อผ้า	1	10.00
4.5.2 ช่างปูน	1	10.00
4.5.3 ช่างเดินสายไฟฟ้าในอาคาร	1	10.00
4.5.4 แม่บ้าน	1	10.00
4.5.5 ช่างตัดผม	1	10.00
4.5.6 เลี้ยงไก่	1	10.00
4.5.7 เลี้ยงปลา	1	10.00
4.5.8 ค้าขาย	1	10.00
4.5.9 รับจ้าง	2	20.00

ตารางที่ 14 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน(คน)	ร้อยละ
6. ที่อยู่อาศัย (N=15)		
6.1 อยู่ในเขตการให้บริการของโรงเรียน	13	86.67
6.2 ออยู่นอกเขตการให้บริการของโรงเรียน	2	13.33
7. ประสบการณ์ความชำนาญ และ/หรือ ผลงานที่เป็นที่รู้จักหรือ เป็นที่ยอมรับ ได้แก่ (N=29)		
7.1 ช่างจักสาน	1	3.45
7.2 ช่างเชื่อม	1	3.45
7.3 ช่างซ่อมรถ	1	3.45
7.4 ช่างเดินสายไฟฟ้าในอาคาร	3	10.34
7.5 ช่างตัดผม	3	10.34
7.6 ช่างเทคนิคควบคุมเสียง	1	3.45
7.7 ช่างภาพ	1	3.45
7.8 ช่างเสริมสวย	1	3.45
7.9 ช่างตัดเย็บเสื้อผ้า	2	6.90
7.10 ช่างติดตั้งอุปกรณ์ไฟฟ้า	1	3.45
7.11 รับจ้างทำอ วิ ลี โอ	1	3.45
7.12 ผู้จัดการฟาร์มไก่	1	3.45
7.13 พนักงานไฟฟ้า	1	3.45
7.14 ช่างปูน	2	6.90
7.15 เลี้ยงไก่พันธุ์เนื้อ	1	3.45
7.16 เลี้ยงไก่พันธุ์ไข่	1	3.45
7.17 เลี้ยงไก่พื้นเมือง	1	3.45
7.18 เลี้ยงเป็ดไข่	1	3.45

ตารางที่ 14 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน(คน)	ร้อยละ
7.19 ช่างอาหารไทย	1	3.45
7.20 ช่างขนมไทย	1	3.45
7.21 ช่างประดิษฐ์ของชำร่วย	1	3.45
7.22 เลี้ยงปลาน้ำจืด	2	6.90
8. รายวิชาที่มีการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการเรียนการสอน (N=21)		
8.1 ช่างเสื่อน้ำสตรเบียงตัน	2	9.52
8.2 ไร่ตรงงาน	2	9.52
8.3 ช่างผลิตภัณฑไม้ไม้	1	4.76
8.4 ช่างซ่อมรถจักรยาน	1	4.76
8.5 ช่างเดินสายไฟฟ้าในอาคาร	4	19.05
8.6 ช่างตัดผมชายเบียงตัน	3	14.29
8.7 ช่างปูน	1	4.76
8.8 ช่างเสริมสวย	1	4.76
8.9 การเลี้ยงปลาน้ำจืด	1	4.76
8.10 ช่างขนมไทย	2	9.52
8.11 การเลี้ยงเป็ดไข่	1	4.76
8.12 ช่างดอกไม้ประดิษฐ์	1	4.76
8.13 การเลี้ยงไก่พื้นเมือง	1	4.76

จากตารางที่ 14 พบว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่นส่วนใหญ่ เป็นเศษชาย คิดเป็นร้อยละ 66.67 มีอายุอยู่ในช่วง 31 - 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 60.00 รองลงมา คือ มีอายุอยู่ในช่วง 41- 50 ปี และ 51 - 60 ปี คิดเป็นร้อยละ 13.33 เท่ากัน มีวุฒิการศึกษาระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 60.00 รองลงมา คือ ระดับปริญาตรี คิดเป็นร้อยละ 20.00 ส่วนใหญ่มืออาชีพหลัก คือ ทำนา คิดเป็นร้อยละ 66.67 รองลงมาคือ ประกอบกิจการส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 20.00 และโดยส่วนใหญ่มืออาชีพรองคือ ประกอบอาชีพอิสระ เช่น ช่างตัดเย็บเสื้อผ้า ช่างปูน ช่างเดินสายไฟฟ้าในอาคาร แม่บ้าน ช่างตัดผม เลี้ยงไก่ เลี้ยงปลา ค้าขาย รับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 46.67 รองลงมาคือ ประกอบกิจการส่วนตัว และทำนา คิดเป็นร้อยละ 20.00 เท่ากัน

ภูมิปัญญาท้องถิ่นส่วนใหญ่มีที่อยู่อาศัย อยู่ในเขตการให้บริการของโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 86.67

ประสบการณ์ความชำนาญ และ/หรือ ผลงานที่เป็นที่รู้จักหรือ เป็นที่ยอมรับคือ ช่างเดินสายไฟฟ้าในอาคาร ช่างตัดผม คิดเป็นร้อยละ 10.34 เท่ากัน รองลงมาคือ ช่างตัดเย็บเสื้อผ้า ช่างปูน และการเลี้ยงปลาน้ำจืด คิดเป็นร้อยละ 6.90 เท่ากัน

วิชาชีพที่มีการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการเรียนการสอน คือ ช่างเดินสายไฟฟ้าในอาคาร คิดเป็นร้อยละ 19.05 รองลงมา คือ ช่างตัดผมชายเบื้องต้น คิดเป็นร้อยละ 14.29

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 15 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของปัญหาและความต้องการของภูมิปัญญาท้องถิ่น
ในการจัดการเรียนการสอน

ข้อมูล	จำนวน(คน)	ร้อยละ
1. การเรียนการสอนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ประสบปัญหา (N=41)		
1.1 ครูผู้สอนไม่ได้ให้ความสนใจ หรือช่วยเหลือ		
คุณความดีขั้นเรียน	4	9.30
1.2 สถานที่ไม่เหมาะสมที่จะจัดการเรียนการสอน	5	11.63
1.3 ไม่มีเครื่องอำนวยความสะดวกในการสอน	2	4.65
1.4 วัสดุ-อุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกปฏิบัติงาน		
หรือสื่อการเรียนไม่เพียงพอกับผู้เรียน	11	25.58
1.5 ผู้เรียนบางส่วนไม่ค่อยให้ความสนใจเรียน		
เท่าที่ควร	8	18.60
1.6 ผู้เรียนมีจำนวนมากเกินไป	2	4.65
1.7 สื่อที่โรงเรียนมีล้าสมัย ไม่มีคุณภาพ	4	9.30
1.8 วัสดุฝึกที่มีไม่ตรงกับความต้องการที่จะใช้	4	9.30
1.9 ไม่มีปัญหา	3	6.98
2. การแก้ปัญหา ของภูมิปัญญาท้องถิ่น (N=40)		
2.1 ให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติงานทีละคน	4	9.30
2.2 ร่างภาพบนกระดาษทนกระดาษดำ	1	2.33
2.3 ใช้วัสดุ อุปกรณ์ที่ภูมิปัญญาท้องถิ่นมีอยู่	8	18.60
2.4 แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ๆ	6	13.95
2.5 ใช้สถานที่ว่าง ๆ ในบริเวณโรงเรียน	4	9.30
2.6 ไม่เน้นทฤษฎีมากเกินไปผู้เรียนจะเบื่อง่าย	1	2.33

ตารางที่ 15 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน(คน)	ร้อยละ
2.7 พยายามเปลี่ยนบรรยากาศการเรียนบ่อย ๆ		
ผู้เรียนจะเกิดความสนใจเรียน	1	2.33
2.8 พยายามให้ผู้เรียนเกิดความอยากเรียน	4	9.30
2.9 พยายามหาสื่อการสอนที่แปลกใหม่		
มาใช้ในการสอน	1	2.33
2.10 เล่าประสบการณ์ของตนเองให้ผู้เรียนฟัง	1	2.33
2.11 ให้ครูผู้สอนช่วยควบคุมชั้นเรียน	1	2.33
2.12 ภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือสื่อการเรียนบริจาคร	1	2.33
2.13 ให้ผู้เรียนจัดเตรียมสื่อการเรียนมาจากบ้าน	6	13.95
2.14 แบ่งผู้เรียนชาย-หญิง แยกจากกัน	1	2.33
3. สิ่งที่ต้องการ ในการจัดการเรียนการสอนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ (N=34)		
3.1 วัสดุฝึก หรือสื่อการเรียนของผู้เรียน	12	35.29
3.2 ให้ครูผู้สอนมาช่วยดูแลควบคุมชั้นเรียน	3	8.82
3.3 ให้ครูผู้สอนมาช่วยเหลือ ช่วยแก้ปัญหา	1	2.94
3.4 ครูผู้สอนให้คำปรึกษาในการสอน	5	14.71
3.5 ทราบผลการประเมินการสอนของตนเอง	1	2.94
3.6 ทราบผลการประเมินผู้เรียน	1	2.94
3.7 สื่อการสอนที่แปลกใหม่ ทันสมัย	1	2.94
3.8 ให้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้จัดซื้อวัสดุฝึกเอง		
จะได้ตรงกับความต้องการและงานที่จะทำ	4	11.76
3.9 ให้ครูได้เตรียมความพร้อมของผู้เรียนมาก่อน	3	8.82
3.10 ไม่ต้องการอะไร เพราะโรงเรียนได้		
จัดเตรียมให้พร้อมอยู่แล้ว	3	8.82

ตารางที่ 15 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน(คน)	ร้อยละ
4. คิดว่าในอนาคต ต้องการมีส่วนร่วมในการจัดให้การศึกษาในท้องถิ่นอย่างไร (N=45)		
4.1 ให้ผู้เรียนได้มีความรู้ ความสามารถ ในสาขาอาชีพ เพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน	8	17.78
4.2 ต้องการถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์ให้ผู้เรียน	10	22.22
4.3 ให้ผู้เรียนได้นำความรู้ไปประกอบอาชีพในอนาคต	6	13.33
4.4 ให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรงจากผู้ที่มีความรู้ ความชำนาญในสาขาอาชีพ ต่าง ๆ ที่มีอยู่ในท้องถิ่น	4	8.89
4.5 มีการแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ ระหว่างครูกับภูมิปัญญาท้องถิ่น	1	2.22
4.6 ให้โรงเรียนได้มีการนำเทคนิควิธีการ ของภูมิปัญญาท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้ ในการจัดการเรียนการสอน	1	2.22
4.7 ผู้เรียนได้มีความรู้พื้นฐานในการประกอบอาชีพ	6	13.33
4.8 ผู้เรียนได้มีความรู้พื้นฐาน เพื่อนำไปศึกษาต่อใน ระดับที่สูงขึ้น	1	2.22
4.9 ต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน ในสาขาอาชีพ	3	6.67
4.10 ให้ความร่วมมือเต็มที่ ถ้าโรงเรียนต้องการ	5	11.11

จากตารางที่ 15 พบว่า การเรียนการสอนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ ส่วนใหญ่ปัญหา
 ที่ภูมิปัญญาท้องถิ่นพบคือ วัสดุ-อุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกปฏิบัติงานหรือสื่อการเรียนไม่เพียงพอกับจำนวน
 ผู้เรียน คิดเป็นร้อยละ 25.58 รองลงมาคือ ผู้เรียนบางส่วนไม่คอยให้ความสนใจเรียนเท่าที่ควร
 คิดเป็นร้อยละ 18.60 โดยส่วนใหญ่ดำเนินการแก้ปัญหาโดย ใช้วัสดุ-อุปกรณ์ที่ภูมิปัญญาท้องถิ่นมีอยู่
 คิดเป็นร้อยละ 18.60 รองลงมาคือ แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ๆ และให้ผู้เรียนจัดเตรียมสื่อ
 การเรียนมาจากบ้าน คิดเป็นร้อยละ 13.95 เท่ากัน

สิ่งที่ภูมิปัญญาท้องถิ่นต้องการ ในการเรียนการสอน กลุ่มวิชาการงานและอาชีพ คือ
 ต้องการวัสดุฝึก หรือสื่อการเรียนของผู้เรียน คิดเป็นร้อยละ 35.29 รองลงมาคือ ครูผู้สอนให้
 คำปรึกษาในเรื่องการสอน คิดเป็นร้อยละ 14.71

ในอนาคตส่วนใหญ่ ภูมิปัญญาท้องถิ่น มีความต้องการมีส่วนร่วมในการถ่ายทอดความรู้
 ประสบการณ์ให้ผู้เรียน คิดเป็นร้อยละ 22.22 รองลงมาคือ ต้องการให้ผู้เรียนได้มีความรู้ ความ
 สามารถในสาขาอาชีพ เพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ต้องการให้ผู้เรียนได้นำความรู้ไปประกอบ
 อาชีพในอนาคต และต้องการให้ผู้เรียนได้มีความรู้พื้นฐานในการประกอบอาชีพ คิดเป็นร้อยละ
 17.78, 13.33 และ 13.33 ตามลำดับ

สถาบันวิทยบริการ
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสังเกต

ตารางที่ 16 แสดงจำนวน ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของสถานที่เรียนในการเรียนการสอน

ข้อมูล	มี		ไม่มี		เฉลี่ย	SD
	จำนวน(ห้อง)	ร้อยละ	จำนวน(ห้อง)	ร้อยละ		
	(N=40)					
1. ความสะอาด	40	100.00	-	-	3.65	0.58
2. การจัดแต่งสถานที่ที่เอื้อต่อการเรียน	40	100.00	-	-	3.23	0.83
3. แสงสว่างที่เพียงพอ	40	100.00	-	-	3.88	0.72
4. การถ่ายเทอากาศดี	40	100.00	-	-	3.90	0.71
5. มีจำนวนโต๊ะเก้าอี้เพียงพอ	39	97.50	1	2.50	3.30	1.25

จากตารางที่ 16 พบว่า โดยส่วนใหญ่สภาพแวดล้อมของสถานที่เรียน มีความสะอาด มีการจัดแต่งสถานที่ที่เอื้อต่อการเรียน มีแสงสว่างที่เพียงพอ และมีการถ่ายเทอากาศที่ดี คิดเป็นร้อยละ 100.00 รองลงมาคือ มีจำนวนโต๊ะเก้าอี้เพียงพอ คิดเป็นร้อยละ 97.50

โดยภาพรวมแล้ว มีสภาพแวดล้อมของสถานที่เรียนอยู่ในระดับดี ในเรื่อง มีความสะอาด มีแสงสว่างที่เพียงพอ และมีอากาศถ่ายเทที่ดี มีสภาพแวดล้อมของสถานที่เรียน อยู่ในระดับปานกลาง ในเรื่องมีการจัดแต่งสถานที่ที่เอื้อต่อการเรียน และมีจำนวนโต๊ะเก้าอี้เพียงพอ

ตารางที่ 17 แสดงจำนวน ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของครูผู้สอน
เกี่ยวกับลักษณะการดำเนินการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการเรียนการสอน

ข้อมูล	มี		ไม่มี		เฉลี่ย	SD
	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ		
(N=40)						
1. ขึ้นประเมินก่อนสอน						
1.1 มีการวัดผลผู้เรียนก่อนเรียน	18	22	45.00	55.00	1.18	1.09
1.2 แจ้งให้ผู้เรียนทราบผลการประเมิน	18	22	45.00	55.00	1.60	0.62
2. ชี้นำเข้าสู่บทเรียน						
2.1 การแนะนำตัวภูมิปัญญาท้องถิ่น	22	18	55.00	45.00	2.00	0.66
2.2 การแจ้งวัตถุประสงค์การเรียน	40	-	100.00	-	3.75	0.71
2.3 การใช้สื่อการสอนนำเข้าสู่บทเรียน	37	3	92.50	7.50	2.85	1.04
2.4 ใช้วิธีเชื่อมโยงประสบการณ์เดิมของ ผู้เรียนให้สัมพันธ์กับเรื่องที่จะสอน	40	-	100.00	-	3.53	0.91
2.5 มีการเข้าใจผู้เรียนให้เกิดความสนใจ ในบทเรียน	40	-	100.00	-	3.80	0.61
3. ขึ้นดำเนินการสอน						
3.1 การจัดกิจกรรมสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และเนื้อหาที่เรียน	40	-	100.00	-	3.75	0.54
3.2 เสนอเนื้อหาวิชาอย่างค่อยเป็นลำดับ	40	-	100.00	-	3.68	0.76

ตารางที่ 17 (ต่อ)

ข้อมูล	มี	ไม่มี	มี	ไม่มี	เฉลี่ย	SD
	จำนวน(คน)		ร้อยละ			
	(N=40)					
3.3 ให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรม						
การเรียนการสอน	40	-	100.00	-	3.80	0.88
3.4 ครูและภูมิปัญญาท้องถิ่นร่วมกันสาธิต	20	20	50.00	50.00	1.60	1.28
3.5 ผู้เรียนมีกปฏิบั้ติงานเป็นกลุ่ม	40	-	100.00	-	3.90	0.67
3.6 ให้การเสริมแรงแก่ผู้เรียนหลายวิธี	40	-	100.00	-	3.08	0.80
3.7 กระตุ้นให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็น	40	-	100.00	-	3.03	0.86
3.8 กระตุ้นให้ผู้เรียนซักถามข้อสงสัย	40	-	100.00	-	3.33	0.80
3.9 ครูช่วยอธิบาย/ตอบข้อซักถามผู้เรียน	40	-	100.00	-	3.70	0.76
4. ชิ้นสรุปบทเรียน						
4.1 มีการสรุปบทเรียนอย่างเป็นขั้นตอนตามเนื้อหา	40	-	100.00	-	3.48	0.68
4.2 ครูและภูมิปัญญาท้องถิ่นร่วมกันสรุป	27	13	67.50	32.50	2.03	1.27
4.3 ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการสรุป	30	10	75.00	25.00	2.03	1.18
5. ชิ้นการประเมินหลังเรียน						
5.1 มีการวัดผลผู้เรียนหลังจบบทเรียน	39	1	97.50	2.50	3.70	0.87
5.2 ให้ผู้เรียนทราบผลการเรียนหลังจากจบบทเรียน	39	1	97.50	2.50	3.55	0.87
5.3 มีการประเมินการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น	29	11	72.50	27.50	1.78	1.43

จากตารางที่ 17 พบว่า ลักษณะการดำเนินการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการเรียนการสอน
 ในชั้นประเมินก่อนสอนโดยส่วนใหญ่ไม่มีการวัดผลผู้เรียนก่อนเรียน และแจ้งผลให้ผู้เรียนทราบผล
 การประเมิน คิดเป็นร้อยละ 55.00 เท่ากัน

โดยภาพรวมแล้วมีลักษณะ การดำเนินการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการเรียนการสอนในชั้น
 ประเมินก่อนสอนอยู่ในระดับพอใช้ในเรื่อง การแจ้งผลให้ผู้เรียนทราบผลการประเมิน และต้อง
 ปรับปรุงแก้ไขในเรื่องการวัดผลผู้เรียนก่อนเรียน

ลักษณะการดำเนินการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการเรียนการสอน ในชั้นนำเข้าสู่บทเรียน
 โดยส่วนใหญ่ มีการแจ้งวัตถุประสงค์การเรียน ใช้วิธีเชื่อมโยงประสบการณ์เดิมของผู้เรียนให้
 สัมพันธ์กับเรื่องที่จะสอน มีการเข้าใจผู้เรียนให้เกิดความสนใจในบทเรียนคิดเป็นร้อยละ 100.00
 เท่ากัน รองลงมา คือ การใช้สื่อการสอนนำเข้าสู่บทเรียน และการแนะนำตัวภูมิปัญญาท้องถิ่น คิด
 เป็นร้อยละ 92.50 และ 55.00 ตามลำดับ

โดยภาพรวมแล้วมีลักษณะการดำเนินการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการเรียนการสอนในชั้น
 นำเข้าสู่บทเรียน อยู่ในระดับดี ในเรื่องการแจ้งวัตถุประสงค์การเรียน การใช้วิธีเชื่อมโยง
 ประสบการณ์เดิมของผู้เรียนให้สัมพันธ์กับเรื่องที่จะสอน การเข้าใจผู้เรียนให้เกิดความสนใจ
 ในบทเรียน อยู่ในระดับปานกลาง ในเรื่องการใช้สื่อการสอนนำเข้าสู่บทเรียน และมีการแนะนำ
 ตัวภูมิปัญญาท้องถิ่นอยู่ในระดับพอใช้

ลักษณะการดำเนินการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการเรียนการสอนในชั้นดำเนินการสอนโดย
 ส่วนใหญ่ มีการจัดกิจกรรมสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเนื้อหาที่เรียน เสนอเนื้อหาวิชาอย่างค่อ
 เนืองเป็นลำดับ ให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติงานเป็น
 กลุ่ม ให้การเสริมแรงแก่ผู้เรียนหลายวิธี กระตุ้นให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็น กระตุ้นให้ผู้เรียน
 ชักถามข้อสงสัย ครูช่วยอธิบาย/ตอบข้อซักถามผู้เรียน คิดเป็นร้อยละ 100.00 เท่ากัน รองลง
 มาคือ ครูและภูมิปัญญาท้องถิ่นร่วมกันสาธิต คิดเป็นร้อยละ 50.00

โดยภาพรวมแล้วมีลักษณะการดำเนินการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการเรียนการสอน ในชั้น
 ค่าเรียนการสอน อยู่ในระดับดีในเรื่องมีการจัดกิจกรรมสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเนื้อหาที่เรียน
 เสนอเนื้อหาวิชาอย่างต่อเนื่องเป็นลำดับ ให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนและ
 และผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติงานเป็นกลุ่ม ครูช่วยอธิบาย/คอยชี้ไปตามผู้เรียน อยู่ในระดับปานกลางใน
 เรื่อง ให้การเสริมแรงแก่ผู้เรียนหลายวิธี กระตุ้นให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็น กระตุ้นให้ผู้เรียน
 ผู้เรียนซักถามข้อสงสัย และครูและภูมิปัญญาท้องถิ่นร่วมกันสาธิตอยู่ในระดับพอใช้

ลักษณะการดำเนินการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการเรียนการสอนในชั้นสรุปบทเรียน โดย
 ส่วนใหญ่มีการสรุปบทเรียนอย่างเป็นขั้นตอนตามเนื้อหา คิดเป็นร้อยละ 100.00 รองลงมาคือ
 ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการสรุป และครูและภูมิปัญญาท้องถิ่นร่วมกันสรุป คิดเป็นร้อยละ 75.00
 และ 67.50 ตามลำดับ

โดยภาพรวมแล้ว มีลักษณะการดำเนินการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ในการเรียนการสอนใน
 ชั้นสรุปบทเรียนอยู่ในระดับปานกลางในเรื่อง มีการสรุปบทเรียนอย่างเป็นขั้นตอนตามเนื้อหา และ
 อยู่ในระดับพอใช้ในเรื่อง ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการสรุป และครูกับภูมิปัญญาท้องถิ่นร่วมกันสรุป

ลักษณะการดำเนินการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการเรียนการสอน ในชั้นสรุปบทเรียนโดย
 ส่วนใหญ่มีการวัดผลผู้เรียนหลังจบบทเรียน และให้ผู้เรียนทราบผลการเรียนหลังจากจบบทเรียน
 คิดเป็นร้อยละ 97.50 เท่ากัน รองลงมาคือ มีการประเมินการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ
 72.50

โดยภาพรวมแล้วมีลักษณะการดำเนินการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการเรียนการสอนในชั้น
 การประเมินหลังเรียนอยู่ในระดับดีในเรื่อง มีการวัดผลผู้เรียนหลังจบบทเรียน ให้ผู้เรียนทราบ
 ผลการเรียนหลังจากจบบทเรียน และมีการประเมินการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นอยู่ในระดับพอใช้

ตารางที่ 18 แสดงจำนวน ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับพฤติกรรมของ
ผู้เรียน ที่เรียนโดยมีการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการเรียนการสอน

ข้อมูล	มี		ไม่มี		เฉลี่ย	SD
	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ		
	(N=40)					
1. ผู้เรียนกล้าแสดงออกหน้าชั้นเรียน	38	2	95.00	5.00	3.33	0.76
2. ผู้เรียนซักถามปัญหาหรือข้อสงสัย	37	3	92.50	7.50	3.20	0.80
3. ผู้เรียนให้ความสนใจในบทเรียน	40	-	100.00	-	3.20	0.97
4. ผู้เรียนปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายได้	40	-	100.00	-	4.05	0.50
5. ผู้เรียนใช้สื่อการเรียนได้	40	-	100.00	-	2.93	0.98
6. ผู้เรียนแสดงความคิดเห็น	35	5	87.50	12.50	2.83	0.87
7. ผู้เรียนตอบคำถาม	40	-	100.00	-	3.28	0.72
8. ผู้เรียนร่วมกันสรุปบทเรียน	32	8	80.00	20.00	2.00	1.14

จากตารางที่ 18 พบว่า พฤติกรรมของผู้เรียนส่วนใหญ่คือให้ความสนใจในบทเรียน ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายได้ ใช้สื่อการเรียนได้ และตอบคำถามได้ คิดเป็นร้อยละ 100.00 รองลงมา คือ ผู้เรียนกล้าแสดงออกหน้าชั้นเรียน และซักถามปัญหาหรือข้อสงสัย คิดเป็นร้อยละ 95.00 และ 92.50 ตามลำดับ

โดยภาพรวมแล้ว ผู้เรียนมีพฤติกรรม อยู่ในระดับดีในเรื่องผู้เรียนปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมายได้ อยู่ในระดับปานกลางในเรื่อง ผู้เรียนกล้าแสดงออกหน้าชั้นเรียน ผู้เรียนตอบคำถาม ผู้เรียนซักถามปัญหาหรือข้อสงสัย ผู้เรียนให้ความสนใจในบทเรียน ผู้เรียนสามารถใช้สื่อการเรียนได้ ผู้เรียนแสดงความคิดเห็น และผู้เรียนร่วมกันสรุปบทเรียนอยู่ในระดับพอใช้

ตารางที่ 19 แสดงจำนวน ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับลักษณะ
บุคลิกภาพของภูมิปัญญาท้องถิ่น

ข้อมูล	มี		ไม่มี		เฉลี่ย	SD
	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ		
	(N=40)					
1. ใช้ภาษาชัดเจน ถูกต้อง	40	100.00	-	-	3.53	0.78
2. พูดเสียงดัง ฟังชัด	40	100.00	-	-	3.63	0.87
3. อิ่มแอมแจ่มใส	40	100.00	-	-	3.83	0.64
4. ชักถามนักเรียน	40	100.00	-	-	3.25	0.67
5. ใช้สื่อการเรียนการสอนเป็นลำดับขั้น	40	100.00	-	-	2.93	0.92
6. จัดสื่อการเรียนเพื่อพอกับจำนวนผู้เรียน	40	100.00	-	-	2.75	1.06
7. เอาใจใส่ผู้เรียนทั่วถึง	40	100.00	-	-	3.43	0.84
8. ให้การเสริมแรงแก่ผู้เรียนหลายวิธี	40	100.00	-	-	2.70	0.97

จากตารางที่ 19 ลักษณะบุคลิกภาพของภูมิปัญญาท้องถิ่น ส่วนใหญ่คือ ใช้ภาษาชัดเจน ถูกต้อง พูดเสียงดังฟังชัด อิ่มแอมแจ่มใส ชักถามนักเรียน ใช้สื่อการเรียนการสอนเป็นลำดับขั้น จัดสื่อการเรียนเพื่อพอกับจำนวนผู้เรียน เอาใจใส่ผู้เรียนทั่วถึง ให้การเสริมแรงแก่ผู้เรียนหลายวิธี คิดเป็นร้อยละ 100.00

โดยภาพรวม ภูมิปัญญาท้องถิ่นมีลักษณะบุคลิกภาพ อยู่ในระดับดีในเรื่องใช้ภาษาชัดเจน ถูกต้อง พูดเสียงดังฟังชัด อิ่มแอมแจ่มใส อยู่ในระดับปานกลางในเรื่องชักถามนักเรียน ใช้สื่อการเรียนการสอนเป็นลำดับขั้น จัดสื่อการเรียนเพื่อพอกับจำนวนผู้เรียน เอาใจใส่ผู้เรียนทั่วถึง ให้การเสริมแรงแก่ผู้เรียนหลายวิธี